

အေဒီ ခြောက်ရာစု နေ
အင်းတော်မြို့

ရန်ကင်းပြည် သုံး အက္ခရာ

နှိုးစံသာအောင်

အဒိခြောက်ရာစု မတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်

“ညောင်တီ၊ သီဂီရွှေပြည်၊ ဘုန်းတိစည်သား၊ အမည်စန္ဒ၊ သူရိယချည်၊
ဆက်ကာတည်လျက်၊ သားစည်မြေ၊ လျောက်၊ ငါးယောက်နှစ်ကျိပ်၊
ဖြူရိပ်ဖြန့်ဆောင်း၊ နှောင်းကားခါချိန်၊ ကျိန်တတ်နတ်မွန်၊ ညွန်ပြလဘီ၊
ဝေသာလိဝယ်၊ ဇာတိဆန္ဒ၊ မျိုးမွန်ဖြူလဲ့၊ တဆယ့်နှစ်စီး၊ ကျော်သီးထိုခါ၊
ကျော်ထင်စွာသား၊ မဟာမည်လှိုင်း၊ တိုင်းစန္ဒရာ၊ ကျောက်လှေကား၌၊
သိကြားနတ်ပေး၊ လေးနှင့် သံလျက်၊ လက်နက်လှံပျံ၊ စေစားခံ၍၊
နွံတုံသောင်းနက်၊ ကိုးဆက်မင်းတိုင် တုတ်ခွန်လှိုင်၏၊ ရိုက်တိုင်ထန်ကြီး၊
မိုးလည်းရတနာ၊ ရွာကာကာတည်၊ မည်သာကျော်မွန်း၊ ဥဒါန်းထောင်
လွှား၊ စန္ဒရာဟု၊ ကြီးအားမြောက်စည်၊ ကိုးဆက်တည်သည်၊ လူ့ပြည်
ဘုန်းရှိန် စူးတည်လော။”

(အဋ္ဌမင်းညိုရေး “ရခိုင်မင်းသမီးချောင်း” မှ)

အေဒီခြောက်ရာစု

နှစ်

ယင်းမတိုင်မီ

ရခိုင်ပြည်သုံးအက္ခရာ

ဦးစံသာအောင်

ဘီအက်စီ (ဂုဏ်ထူး-ရူပဗေဒ)

မဟာစိဋ္ဌာ (ရူပဗေဒ) ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ အထက်တန်းပညာ ဦးစီးဌာန။

ပထမအကြိမ်
စောင်စရ ၂၅၀၀
၁၉၇၄ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ

မျက်နှာပုံးပုံနှိပ်ချိ
စံတိုင်း

တန်ဖိုး

~~၆.၀၀၀~~

၆ / ၀၀ (၅၈၈၅)

ပုံနှိပ်သူနှင့် ထုတ်ဝေသူ

အတွင်း စာသားများကို မစ္စတာမူ(လ်) ဘုဂျီဆေးဂျပါ(လ်) (၀၁၈၂၈ - မြ) ၊
တောက်တောက်ဝင်းပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၅၆ - ဘီ၊ ဟာမစ်တစ်လမ်း၊ ကုက္ကုင်း၊
ရန်ကင်းမြို့က တာဝန်ခံ ပုံနှိပ်၍၊ မျက်နှာပုံးနှင့်အတွင်းပုံများကို အလုပ်အမှတ် '(၆၂၇၃)
ပြည်သူပိုင် ဟန်ဟိန်ပုံနှိပ်တိုက်တွင် တာဝန်ယူပုံနှိပ်ပြီး ဦးမြတ်ထွန်းအောင်(၀၉၅၇-မြ)၊
ဥမ္မာအောင်စာပေ အမှတ် - ၅၈၃၊ ၅ - လမ်း၊ ပိန္နဲကုန်း၊ အင်းစိန်က တာဝန်ခံ
ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

အမှာစာ....

၇

၁။ အပြော၊ အရေး၊ အဖတ်....

၉

ဘာသာစကား ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ စာရေးခြင်း- ဖတ်ခြင်း အတတ်ကို တီထွင်ခြင်း၊ အကျိုးကျေးဇူး၊ အကွာအဝေးနှင့် အချိန်ကာလကို ချဲ့ပေးခြင်း၊ အကွာအဝေးကို ချဲ့ခြင်း၊ အချိန်ကာလကို ချဲ့ခြင်း၊ လူ့သမိုင်းနှင့် စာရေးခြင်း အတတ်၊ ဘာသာဗေဒ တီထွင်ခြင်း၊ အပြော စကားနှင့် အရေးစကား။

၂။ ရှေးအိန္ဒိယအက္ခရာ....

၁၄

မြန်မာစကားနှင့်စာအရေးအသား၊ မြန်မာအက္ခရာနှင့်စာအရေးအသား၏ အစ၊ ရှေးအိန္ဒိယ အရေးအသား ၂ မျိုး၊ ပြာဟွံ အရေးအသား စတင်သည့် အချိန်ကာလ။

၃။ ရှေးအိန္ဒိယတိုက်၏ သမိုင်းအတိုချုပ် (ငါးရာစုအေဒီအထိ)

၁၈

အာရိယန်လူမျိုးများ တိုက်ခိုက်ဝင်ရောက်ခြင်း၊ ကောသလနှင့် မာဂဓ၊ မောရိယမင်းဆက်၊ သံဂမင်းဆက်နှင့် ကံဝမင်းဆက်၊ ကူရုန်များတိုက်ခိုက်ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် ကူရုန်မင်းဆက်၊ ဂုပ္တ မင်းဆက်။

၄။ ရှေးအိန္ဒိယသမိုင်းအတိုချုပ်(အေဒီ ၆၀၀-၁၀၀၀ ကျော်အထိ ဟိန္ဒူမင်းဆက်များ)....

၂၄

အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းမှ မင်းဆက်များ၊ (က) ယသောဒမန်မင်း၊ (ခ) ဟာဿ၊ မင်း၊ (ဂ) ပါလမင်းဆက်၊ (ဃ) သေနမင်းဆက်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ မင်းဆက်များ၊ (က) ပလ္လဝမင်းဆက်၊ (ခ) ကဒိဗမင်းဆက်၊ (ဂ) ပထမ စာလုကျမင်းဆက်၊ (ဃ) ရဋ္ဌကူဋမင်းဆက်၊ (င) ဒုတိယ စာလုကျ မင်းဆက်၊ (စ) တမိလ် ၃ နိုင်ငံ။

၅။ အိန္ဒိယအက္ခရာ၏ ယေဘုယျသဘာဝ....

၃၀

အက္ခရာပုံသဏ္ဍာန်ကိုရှု၍ သက္ကရာဇ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ အိန္ဒိယ အက္ခရာ၏ ယေဘုယျသဘာဝ၊ အသံထုတ်သည့်နေရာ။

၆။ အိန္ဒိယပြာဟ္မိ အက္ခရာ

ပြာဟ္မိသရနှင့် ဗျည်းများ၊ အသောကပြာဟ္မိ၊ အသောကပြာဟ္မိတွင် ပါရှိသော သရများ၊ အသောကပြာဟ္မိ၏ ဗျည်းများ၊ အက္ခရာတို့များ ဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ ဗျည်းနှင့်တွဲသော သရများနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်၊ ဗျည်းနှင့်သရတွဲပုံ အတိုချုပ်၊ ဇယားများ။

၇။ ပြာဟ္မိ အရေးအသားပုံစံအချို့နှင့် ရခိုင်ပြည်မှ ပြာဟ္မိအက္ခရာ.... ၄၂

ပြာဟ္မိအရေးအသား ပုံစံအချို့၊ ရခိုင်ပြည်တွင် တွေ့ရှိရသော ပြာဟ္မိ အရေးအသား။

၈။ ၇-ရာစု အေဒီအထိ ပြာဟ္မိ အက္ခရာမှ ဆင့်ကဲ ပြောင်းလာသော အိန္ဒိယတိုက်အက္ခရာများ.... ၆၈

ပြာဟ္မိအက္ခရာ ပြုပြင်ခြင်းခံရသော အကြောင်းများ၊ ပြာဟ္မိအက္ခရာမှ ကွဲလွဲလာခဲ့သော အဓိကလက္ခဏာများ၊ လက္ခဏာအသစ်များ ပေါ်ခြင်း၊ ပြာဟ္မိအက္ခရာမှ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းအက္ခရာများသို့ ဆင့်ကဲ ပြောင်းလဲလာပုံ၊ ဇယားများ။

၉။ အေဒီ-၄-ရာစုမှ ၆-ရာစုအတွင်း ရခိုင်ပြည်မှစာ.... ၉၉

ညောင်တီခေတ်၊ ဝေသာလီခေတ်၊ အသုံးပြုသော ကျောက်စာများ။

၁၀။ ခေါင်းလောင်းစာများနှင့် ဒဂုံစာများ.... ၁၂၅

ဝေသာလီပထမခေါင်းလောင်းစာ၊ ဝေသာလီဒုတိယခေါင်းလောင်းစာ၊ ဝေသာလီ ဒုတိယမင်းဆက်၊ ၆ ရာစုမတိုင်မီ ဝေသာလီ ဒဂုံစာများမှ စာများ။

၁၁။ ဝေသာလီကြေးနီပြားစာ.... ၁၃၆

တွေ့ရှိခြင်း၊ လက်ရှိအခြေအနေ၊ ရေးထိုးသူနှင့် ဘာသာစကား၊ မူရင်း စာနှင့် လက်ငင်း မြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆို ရေးကူးသောစာ၊ စာပါ အကြောင်းအရာ။

၁၂။ ခြောက်ရာစု အေဒီနှင့် ယင်းမတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်သုံးအက္ခရာများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း.... ၁၆၇

ဗျည်းနှင့် သရများ၊ အလယ် သရများ ဆင့်ကဲ အသွင်ပြောင်းလာပုံ၊ အိန္ဒိယ မြောက်ပိုင်းသုံး ပြာဟ္မိပွား ဗျည်းများနှင့် သဏ္ဍာန်တူခြင်း၊ နိဂုံး။

အမ္မာစာ

မြန်မာတို့ပြောသော စကားကို တိဗက်-မြန်မာ ဘာသာစကား အနွယ်ဝင်ဟု လက်ခံကြပြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာပြောစကားနှင့် ရခိုင်ပြောစကားမှာ အသံသးကွဲလွဲသည် ဟုလည်း လက်ခံကြသည်။ မြန်မာနှင့်ရခိုင်အရေးအသားသည် တမျိုးတည်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ရခိုင်တို့ပြောသော စကားအသံထွက်၌ ယနှင့်ရအသံတို့သည်၎င်း၊ ယပင့်နှင့် ရရင်အသံတို့သည်၎င်း ပီပြင်စွာ ကွဲခြား၍ ထွက်ပေသည်။ မြန်မာတို့ပြောသောစကားတွင် ယင်းအသံများသည် ယအသံနှင့်ယပင်အသံအတိုင်းသွားထွက်ကြသည်။ ရေးသောစာကို ဖတ်သောအခါ၌ ထွက်သော အသံနှင့်ကောင်းပြောသောအခါ ထွက်သော အသံတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ရခိုင်အတွက် မြန်မာအက်စာအရေးအသားသည် ပို၍အဆင်ပြေ၏။ မြန်မာတို့သည် ပြောတော့အသံ ရေးတော့ အမှန်ဟူသော စကားပုံကိုပင် ပြုလုပ်ထားပြီး စာလုံးပေါင်းကိုထိန်းသိမ်းထားရသည်။

မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဤသို့ကွဲလွဲချက်များရှိသည်ဆိုသည်မှာ စဉ်းစားဖွယ်ရာ အလွန်ကောင်းပေသည်။ ရှေးမြန်မာကြီးများသည် မြန်မာစကားနှင့်စာအရေးအသားကို ရခိုင်သို့ယူလာပြီး ရခိုင်တွင် ချန်ထားခဲ့ကာ ရိုးမတောင်ကြီး အကာအကွယ်ကြောင့် အပြောင်းအလဲမရှိဘဲ နဂိုအတိုင်းကျန်ရှိနေသည်ဟု အဆိုရှိကြသည်။ ဤသို့ ကောက်ချက် ချခြင်းကို စိစစ်သင့်ပေသည်။ စကားပြောကို ချန်ထားခဲ့၍ ရလျှင်ရနိုင်ဖွယ်ရာရှိသည်။ အရေးအသားကိုတော့ ချန်၍ရနိုင်ရန်ခဲယဉ်းသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မြန်မာ အရေးအသားသည် အိန္ဒိယပြည်ပြာဟူ၍ အရေးအသားမှ ဆင်းသက်၍ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ပြည် သည်အိန္ဒိယနယ်ပင်တွင်တည်ရှိသည်။ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စာအရေးအသားသည် သမုဒ္ဒရာ ကြီးကို ဖြတ်၍ လာစရာမလိုပေ။ တဖန် လူတို့သည် စကားပြောကို ဦးစွာတတ်ပြီး အရေးအသားကိုနောက်မှတတ်ကြသည်ကိုလည်း သတိမူသင့်သည်။

ရှေးခေတ်ရခိုင်ပြည်တွင် ရှေးခေတ်အိန္ဒိယတိုက်သုံးစာနှင့် အရေးအသားကိုအသုံး ပြုကြောင်း သက်သေအထောက်အထား အမြောက်အများရှိပေသည်။ ယင်းတို့၏

ဗျည်းနှင့်သရများကို ခွဲထုတ်ကြည့်ပါက စာလုံး ပုံသဏ္ဍာန်သည် ယခုခေတ်ပုံသဏ္ဍာန်သို့ ပြောင်းရန် အလွန်နီးစပ်ကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရပေသည်။ ထို့ကြောင့် အလွန်စိတ်ဝင် စားဖွယ်ရာကောင်းသော မြန်မာစာအရေးအသားသမိုင်းကိုအတိအကျမသိမီ ယင်းသမိုင်း အတွက် အုတ်တချပ်အဖြစ် အထေစက်အကူရစေရန် ဤ“၆-ရာစုမတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ”စာအုပ်ကိုရေးရပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် ရှေးအိန္ဒိယနိုင်ငံသုံး ဗြဟ္မစာအက္ခရာအကြောင်းကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မီ ပွားအက္ခရာများအကြောင်းကို၎င်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းတို့ မည်သို့ဆင့်ကဲပြောင်းလဲ လာပုံကိုလည်း ရှင်းလင်းထားပါသည်။ ယင်းနောက် ရခိုင်ပြည်တွင် တွေ့ရှိရသော ကျောက်စာများ၊ ခေါင်းလောင်းစာများ၊ ဒင်္ဂါးစာများ၊ ကြေးနီပြားစာစသည်တို့ကို သမိုင်းအကျဉ်းချုပ်နှင့်တကွ မူရင်းစာကိုပါ ယနေ့သုံးမြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုကူးရေး ရှိလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းတို့ကို စုစည်းပြီးမှ ၆-ရာစုမတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်သုံး ဗျည်းနှင့်သရတို့ကိုထုတ်ယူ၍ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤစာအုပ်သည် မြန်မာစာအရေးအသားသမိုင်း၌ စိတ်ဝင်စားသူများအတွက် အထောက်အကူရလိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်ပါကြောင်း။

စံသာအောင်

၁၉၇၄-ခု၊ အောက်တိုဘာလ(၁)ရက်။

အခန်း (၁)

အပြော၊ အရေး၊ အဖတ်

၁-၁။ ဘာသာစကား ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

သိပ္ပံပညာ၏အလိုအရ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အချိန်မှစ၍ ပြန်လည် ဆန်းစစ်ကြည့်ကြပါစို့။ ကျောက်ခေတ် လူတို့သည် လူသုံးဂ်ရိယာတန်ဆာ ပလာများကို တီထွင်၍ အလုပ်လုပ်ရမည်ဟူသော စိတ်ကူးကို ရလာသည့်အချိန်မှစပြီး လူမှုရေးသတ္တဝါများ ဖြစ်လာကြသည်။ အုပ်စုဖွဲ့၍ နေကြသောအခါ တဦးနှင့်တဦး ဆက်သွယ်ရန်လည်း လိုအပ်လာပေတော့သည်။ အလွယ်ဆုံးသော ဆက်သွယ်မှုမှာ လက်ဟန် ခြေဟန်ပြု၍ ဆက်သွယ်မှုပင်ဖြစ်၏။ ယင်းမှတစ်ဆင့် အသံအမျိုးစုံထုတ်၍ ဆက်သွယ်ကြပေ မည်။ ဥာဏ်ပညာထက်မြက်လာပြီး စိစစ်ဝေဖန်မှု ပြုတတ်လာသည်နှင့်အမျှ ဝတ္ထုပစ္စည်း များကို အမည်မှည့်တတ်လာပေမည်။ ယင်းမှတစ်ဆင့် ယုတ္တိရှိသော ဝါကျဖွဲ့ခြင်းများကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တတ်မြောက်လာကြပေမည်။ ဤသို့လျှင် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ လူရှိရာ ဒေသ တိုင်း၌ စကားပြောတတ်လာကြပြီး အုပ်စုအလိုက်အသုံးပြုသော ဘာသာစကားသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။

၁-၂။ စာရေးခြင်း-ဖတ်ခြင်းအတတ်ကို တီထွင်ခြင်း

လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုသည်တို့ တိုးတက်လာခြင်းနှင့် ဘာသာစကား တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းတို့သည် အလူးတလဲ ဆက်နွယ်လျက်ရှိ၏။ ကမ္ဘာတွင် နေထိုင်သည့် မည်သည့် လူမျိုး၌မဆို ယဉ်ကျေးမှုရှိသလို စကားပြော ဘာသာစကားသည်လည်းရှိပေသည်။ လူလူ ချင်း ဆက်သွယ်ရာ၌စကားပြော ဆက်သွယ်မှုတစ်ခုတည်းဖြင့် လုံလောက်မှု မရှိသည်ကို တွေ့ရှိ လာကြ၏။ စကားဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်းသည် နားတကြားသာ ခရီးပေါက်၏။ အချိန်အား ဖြင့် ဆိုရပါကလည်း ကြားရသော ဇောတာမျှအတွက်သာခံ၏။ တနည်းဆိုရသော် ဆက်သွယ်နိုင်သော အကွာအဝေးနှင့် အချိန်ကာလအတွက် ချွတ်ချယ်မှုရှိပေသည်။ ယင်း

အခက်အခဲကို ကျော်လွှားရန်အတွက် လူတို့သည် အတတ်ပညာတခုကို တီထွင်ရန် လိုအပ်လာပေသည်။ ယင်းအတတ်မှာ စာရေးခြင်း၊ ဖတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၁-၃။ အကျိုးကျေးဇူး

ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောလျှင် လူမျိုးစုတစု၏ ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ခြင်းသည် ယင် လူမျိုးစုအတွင်း လူအများဆုံး ပါဝင်နိုင်အောင် စုစည်းခြင်းအပေါ်၌ တည်နေ၏။ ရထားပြီးသား ယဉ်ကျေးမှုများကို လူမျိုးစုအချင်းချင်း ဖလှယ်ရန်နှင့် ဤသို့ ဖလှယ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကို ထပ်မံတိုးတက်စေရန် လိုအပ်ပေသည်။ ဤတွင်မကသေး ရရှိပြီးသား ယဉ်ကျေးမှုများကို နောင်လာနောက်သားများကလည်း ခိုင်မာစွာ ချမှီသွားစေရန်နှင့် ပို၍ တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်နိုင်စေရန်အတွက်လည်း လိုအပ်ပေသည်။ ဤရည်မှန်းချက် ၂-ချက်စလုံးကို စာရေးခြင်း၊ ဖတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်မြောက်စေလေသည်။

လူမျိုးအုပ်စုတိုင်းအတွက် စကားပြောခြင်းအတတ် ရှိကြသော်လည်း စာရေးသားခြင်း အတတ်မှာမူ အုပ်စုတိုင်းအတွက် မရှိချေ။ ဤကမ္ဘာပေါ်တွင် စာရေးသားခြင်း အတတ်ကို မတတ်သည့် လူမျိုးများကို၎င်း၊ တတ်ရန် နီးစပ်လာသည့် လူမျိုးများကို၎င်း တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ယင်းလူမျိုးများသည် စာရေးခြင်းအတတ်ကို တတ်သော လူမျိုးများ၏ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်ကို မရောက်ကြသေး၍ဖြစ်၏။

၁-၄။ အက္ခရာအဝေးနှင့် အချိန်ကာလကို ချဲ့ပေးခြင်း

စကားပြောခြင်းဖြင့် လူအချင်းချင်း အသိဉာဏ်ဖလှယ်နိုင်၏။ အတတ်ပညာ ဖလှယ်နိုင်၏။ တဦးပေါ်တဦး အသိဉာဏ်လွှမ်းမိုးမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ သို့ရာတွင် ပြောစကား၏ အသံသည် လျင်မြန်စွာပင် ပျောက်ကွယ်သွား၏။ ဥနှောက်တွင် မှတ်သားထားနိုင်သော်လည်း အလွဲသော်၎င်း၊ အမှားသော်၎င်း မှတ်သားမိခြင်းမျိုးမှ မကင်းနိုင်ချေ။ ပြေးစကားသည်လည်း အပြောင်းအလဲ မြန်ပေသည်။ စာရေးမှတ်သားသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပြောကောင်းသည် တည်ငြိမ်မှုကို ရလေ၏။ ဗဟုသုတကို ဖြန့်ထု၍ အနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူမျိုးအတွက်သာ မဟုတ်တော့ဘဲ အက္ခရာအဝေးနှင့် အချိန်ကာလကို အတိုင်းမသိ ချဲ့ပေးနိုင်တော့၏။ စာရေးခြင်း အတတ်ဖြင့်သာလျှင် လူတိုင်း၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ကုဉ်းမြောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်အတွက်သာ မဟုတ်တော့ဘဲ ယင်းဘာသာ စကားကိုပြောသော လူထုတစ်ခုလုံးအပေါ်၌ ဩဇာသက်ရောက်စေနိုင်၏။ ဤတွင်မကသေး ယင်းလူ၏ တသက်အပြင် နောင်လာနောက်သားများကိုပါ ဩဇာသက်ရောက်စေနိုင်၏။ စာရေးခြင်းမှာ ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ခြင်းအတွက် ပင်မရေစီးကြောင်းပင် ဖြစ်၏။ လူ၏ ဗဟုသုတကို တည်မြဲစေ၏။ ဗဟုသုတများကို စုဆောင်းပေး၏။

ရခိုင်မြည်သုံး အက္ခရာ

၁-၅။ အက္ခရာအဝေးကိုခွဲခြားခြင်း

စာရေးဆက်သွယ်ခြင်းသည် စကားပြောဆက်သွယ်ခြင်းထက် အဝေးထောက်နိုင်သည်ကို အထူးရှင်းနေစရာ မလိုပေ။ ယခုအဖို့ ယဉ်ကျေးသော လူမျိုးများ၏ လူနေမှုအတွက် ဒေသအမျိုးမျိုးမှစာအုပ်၊ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများရယူခြင်း၊ ဒေသအမျိုးမျိုးနှင့် စာပေးစာယူ ပြုလုပ်ခြင်းစသည့် ဆက်သွယ်မှုများသည် မည်မျှ အရေးပါအရာထောက်သည်ကို အားလုံးအသိပင် ဖြစ်၏။ ဒေသကွာခြားခြင်းတည်းဟူသော အကာအဝေးအားလုံးကို စာရေးပြောခြင်းဖြင့် ချဲ့၍ရပေသည်။ အလွန်ကွာဝေးသော အရပ်ရှိ လူများ၏ အောင်မြင်မှုများကို သော်မှ စာများမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ တတ်သိနားလည်နိုင်လာပြီး ကျွန်ုပ်တို့၏ အောင်မြင်မှုများကို တိုးတက်ပြည့်ဝစေသည်။ ဤသို့ပင် ယင်းအဝေးရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း စာများမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အောင်မြင်မှုများကို ရယူနိုင်ကြပေသည်။ စာရေးခြင်း အတတ်သည်ပင်လျှင် ရှေးအင်ပါယာကြီးများကို တည်တံ့စေနိုင်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။ စာရေး၍ သတင်းပေးခြင်း၊ စာရေး၍ စစ်မိန့်ပေးခြင်း၊ ဥပဒေပြုခြင်းများ မရှိဘဲနှင့် ယင်းအင်ပါယာကြီးများ မတည်ရှိနိုင်ပေ။

၁-၆။ အချိန်ကာလကို ခွဲခြားခြင်း

စာရေးခြင်းဖြင့် ဒေသအက္ခရာအဝေး၏ ထိခောက်မှုကို ခွဲပေးနိုင်သလို အချိန်ခြားနားခြင်းကိုလည်း ခွဲပေးနိုင်၏။ ပုံစံမှာ စာရေးမှတ်သားထားခြင်းဖြင့် ရရှိပြီးဖြစ်သော ယဉ်ကျေးမှုများကို နှစ်ပေါင်းများစွာ စုဆောင်းထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပေသည်။ လူ့ဘဦးခြင်း၏ အောင်မြင်မှုမျိုး၊ သို့မဟုတ် ဆွေမျိုးစဉ်ဆက်တို့၏ အောင်မြင်မှု ကို မေ့ပျောက်ခြင်းမှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် အရေးအကြီးဆုံးသော နည်းမှာ စာရေးမှတ်သားခြင်းနည်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်းစာများမှတစ်ဆင့် ယင်းအောင်မြင်မှုများကို နောင်လာ နောက်သားများအား အမှန်အတိုင်း လက်ဆင့်ကမ်းနိုင်ပြီး၊ နောင်လာနောက်သားများကလည်း မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်လာအောင် ယင်းအောင်မြင်မှုများကို အခြေပြု၍ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်လှမ်းနိုင်၏။

၁-၇။ လူ့သမိုင်းနှင့် စာရေးခြင်းအတတ်

အမျိုးအနွယ် တစ်ဆက်ပြီးတစ်ဆက် နှုတ်တိုက် လက်ဆင့်ကမ်း သွယ်ယူခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် မလုံလောက်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး အသိပင် ဖြစ်၏။ စာအရေးအသား မရှိခဲ့သော လူမျိုးများသည် ဤသို့ပြုလုပ်ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ သိကြ၏။ ထို့ကြောင့် စာအရေးအသားမရှိသော လူမျိုးများ၏ အတိတ်ကာလအကြောင်းကို နှစ်အနည်းငယ်လောက်သာ မှန်ကန်စွာ သိရှိကြရပေသည်။ နှစ်ရှည်ကြာလေ ပို၍

ရွပ်ထွေးပြီး မပြည့်မစုံလေဖြစ်တတ်ပြီး ဒဏ္ဍာရီဆံလာလေဖြစ်တတ်၏။ စာအရေးအသား မရှိသော လူမျိုးများအတွက် သမိုင်းအစစ်အမှန် မရှိပေ။ သူတို့၏ သမိုင်းကို စာရေးတတ်သော လူမျိုးများက မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သမျှကိုသာ သိရှိရပေသည်။ အီဂျစ်၊ ဘေဘီလုံ၊ ဟစ်တိုက်၊ တရုတ်စသည့် လူမျိုးတို့၏ နှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာက အခြေအနေကို သိကြရခြင်းမှာ ယင်းလူမျိုးတို့တွင် စာရေးမှတ်သားခြင်းများ ရှိခဲ့၍ဖြစ်၏။ ကျောက်ခေတ်တွင် စာအရေးအသား မရှိခဲ့၍ ယင်းခေတ်အကြောင်းကို အရိပ်အမြွက်မျှလောက်သာ ကျွန်ုပ်တို့ သိရပေသည်။

၁-ဂ။ ဘာသာဗေဒတီထွင်ခြင်း

စာရေးမှတ်သားခြင်းဖြင့် တခဏနှင့် ပျောက်ကွယ်သွားသော စကားပြောကို ထာဝစဉ်တည်မြဲစေပြီး ပြန်လည်စိစစ်၍လည်း ရစေသည်။ လူတိုင်းသည် သူ၏ စိတ်ကူးကိုဖော်ပြရန်အတွက် စကားဖြင့်ပြော၍ရသလို ရေးသားဖော်ပြ၍လည်း ရပေသည်။ ဤအခါ၌ အရေးအသားသည် စကားပြောခြင်း၏ တည်မြဲသောအရိပ် ဖြစ်လာ၏။ အရိပ်ကို စနစ်တကျပေါ်အောင်အတွက် ဘာသာစကားတည်ဆောက်ပုံကိုပါ စနစ်ကျအောင် လုပ်ရန်လိုအပ်လာပေသည်။ အက္ခရာဝလံသုံး အရေးအသား ရှိသူတို့အတွက် ဤအချက်သည် ပို၍မှန်၏။ ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယနှင့် ဂရိလူမျိုးတို့သည် ရှေး မဆွကပင် ဘာသာဗေဒကို တီထွင်ခဲ့ကြ၏။

၁-ဈ။ အပြောစကားနှင့်အရေးအသား

ဤသို့လူတို့၏စိတ်ကူးစိတ်သားကို ဖော်ပြရာ၌ အပြောနှင့်အရေးအသားတို့မှ အခြား ရလဒ်တခုလည်း ထွက်လာပေသည်။ စကားပြောသူတိုင်းသည် အလွန်အရေးကြီးသော အစည်းအဝေးများတွင်သာ မိမိ၏ ပြောစကားကို ထိန်းချုပ်၍ သတိနှင့်ပြောတတ်ပြီး ကျန်အခါများတွင် ထိန်းချုပ်ခြင်းမရှိဘဲ လက်လွတ်စပယ်ပြောတတ်ကြသည်။ စာရေး၍ ဖော်ပြရသောအခါ၌ကား ထိုသူသည် ဤသို့ လက်လွတ်စပယ်မရေးတော့ဘဲ ဖော်ပြမည့်အကြောင်းအရာကို ရွေးထုတ်၍သာ ရေးတော့သည်။ သို့ဖြစ်၍ သူ၏စာရေးဖော်ပြခြင်းမှာ စကားပြော၍ ဖော်ပြခြင်းနှင့် မတူတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အရေးစကားနှင့် အပြောစကားဟူ၍ နှစ်မျိုးဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တဖန် စာရေးဖော်ပြရာ၌စကားပြောအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ကွဲလွဲ၍လည်း ဖော်ပြကြပေသည်။ မြန်မာစာသည် ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်၏။ မြန်မာစာကို မြန်မာစကားပြောအတိုင်း အတိအကျ မရေးပေ။ အထူးသဖြင့် အရှေ့

ရခိုင်ပြည်လုံး အကွေ့

အာရှတိုက်သားများဖြစ်သော ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ယိဒယား၊ အင်ဒိုနီးရှား တို့တွင်လည်း ဤသို့ကဲ့လဲ့၍ ရှိကြပေသည်။

စကားပြောဘာသာစကားလုံးများ ပြောင်းလဲမှုကို ရေးသား ဘာသာစကားက ထိန်းချုပ်နိုင်ပေသည်။ လူတမျိုး၏ ရေးနိုင်ဖတ်နိုင်သော အခြေအနေ ကျယ်ပြန့်စွာ ရှိသည်နှင့်အမျှ ရေးသားဘာသာစကားသည် ပြောကြားဘာသာစကားကို ထိန်းချုပ် ထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်မြင့်သော လူမျိုး၏ ဘာသာစကား ပြောင်းလဲမှုနှုန်းမှာ မယဉ်ကျေးသူများ၏ ဘာသာစကား ပြောင်းလဲမှုနှုန်းထက် များစွာ နှေးကွေးပေသည်။

စာခန်း (၂)

ရှေးအိန္ဒိယအက္ခရာ

၂-၁။ မြန်မာစကားနှင့် စာရေးအသား

မြန်မာများသည် “မွန်ဂို” ခေါ်လူမျိုးကြီးတမျိုးတည်းမှ ဆင်းသက်ဆက်နွယ်လာသူများဟု သမိုင်းဆရာများက ဆိုကြ၏။ ဒေသ၏ ပထဝီအခြေအနေအရ အနေကြာလာသောအခါ သီးခြားလူမျိုးတမျိုးအသွင် ဖြစ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာများ ပြောသောစကားကို တိတိကျကျ-မြန်မာစကား အုပ်စုဝင်စကားဟု တာသာဗေဒပညာရှင်များက လက်ခံထားပေသည်။ မြန်မာစကား၏ ထူးခြားချက်မှာ (၁) စကားလုံးတလုံးသည် အသံတသံ ထွက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်တခုကို ဖော်ဆောင်နိုင်သည်။ (၂) တလုံးထက်ပိုသောစကားလုံးများကို ပေါင်းစပ်၍လည်း တသံထက်ပိုသောအသံများ ထွက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်တခုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ပေသည်။

စကားလုံးတလုံးတသံထွက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်တခု ဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်းမှာ အနွယ်ပါ မိရိုးဖလာ ပြောဆိုသုံးစွဲခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်၏။ တလုံးထက်ပိုသော စကားလုံးများ ကိုပေါင်းစပ်မှ အဓိပ္ပာယ်တခု ဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်းမှာ ရှေးအိန္ဒိယနိုင်ငံသုံး ပါဠိဘာသာ၊ သက္ကဋဘာသာစကားတို့ကို တိုက်ရိုက်တမျိုး၊ အသံဖလှယ်၍တမျိုး မြန်မာစကားအဖြစ် ပြောင်းလဲအသုံးပြု၍ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ တခါတရံ တလုံးထက်ပိုသော စကားလုံးပေါင်းစပ်သုံးရာမှ ပဲ့ထွက်ပြီး တလုံးအဓိပ္ပာယ်တခုဆောင် စကားလုံးများလည်း ဖြစ်နိုင်ပေသေးသည်။

မြန်မာတို့သည် ရှေးခေတ် အိန္ဒိယ နိုင်ငံသုံး ဘာသာများ ဖြစ်သော ပါဠိ၊ သက္ကဋ ဘာသာစကားများကိုသာ ယူငင်သုံးစွဲခဲ့သည်မဟုတ်၊ အရေးအသားတွက်ကိုပါ ရှေးအိန္ဒိယသုံးဗြာဟ္မီအက္ခရာနှင့် အရေးအသားကို ယူငင်သုံးစွဲခဲ့ပေသည်။

အလျဉ်းသင့်၍ ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ဧရာမ အက္ခရာများကို အင်္ဂလိပ်ပြင်သစ်၊ ဂျာမန်၊ အီတာလီယံ စသည့်လူမျိုးများက သူတို့၏ဘာသာစကားကို ရေးသားရန်အသုံး

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

ပြုသကဲ့သို့ တိဘက်၊ မြန်မာ၊ ယိုးဒယား၊ ကံဗောဓိယား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ လူမျိုးများကလည်း ရှေးအိန္ဒိယ အက္ခရာနှင့် အရေးအသားကို အသုံးပြုကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂-၂။ မြန်မာအက္ခရာနှင့် စာရေးအသား၏အစ

မြန်မာစာကို ရေးသားရန်အတွက် ဗျည်းနှင့်သရများ လိုအပ်ပေသည်။ က၊ခ၊ ဂ၊ ဃ၊ င... စသည်တို့ပါဝင်သော ဗျည်းများနှင့် အ အာ ဣ ဣ... စသည်တို့ပါဝင်သော သရများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းဗျည်းနှင့် သရတို့ကို တီထွင်သူများမှာ အိန္ဒိယ နိုင်ငံမှ သက္ကဋ္ဌဘာသာ ကျမ်းကျင်သော သဒ္ဒါပညာရှင်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ သူတို့သည် ခရစ်မပေမီ နှစ်ပေါင်း ၄၀၀-လောက်ကပင် ဘာသာဗေဒကို တတ်ကျွမ်းနေကြပေပြီ။ သက္ကဋ္ဌဘာသာသည်လည်း ယင်းအခါ၌ ဖွံ့ဖြိုးလျက်ရှိပေပြီ။ ပါဠိဘာသာမှာ သက္ကဋ္ဌမှ တဆင့် ဆင်းသက်သော ပြက္ခဒါန်ဘာသာများအထဲမှ သားကြီးဩရသပင်ဖြစ်သည်။ သက္ကဋ္ဌသဒ္ဒါပညာရှင်များ တီထွင်လိုက်သော ဗျည်းနှင့်သရများကို ရေးသားရန် အတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ရှေးဟောင်းအရေးအသားကြီး ၂-မျိုးပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည်။ ယင်းတို့မှာ ဗြာဟ္မီနှင့်ခရောသျှတို့တို့ပင်ဖြစ်ကြ၏။

မြန်မာအက္ခရာနှင့်အရေးအသားသည် ရှေးခေတ်အိန္ဒိယနိုင်ငံသုံးဗြာဟ္မီ အက္ခရာနှင့် အရေးအသားကိုအခြေပြုပေသည်။ ယခုခေတ်မြန်မာအရေးအသားမှာ ဗြာဟ္မီ အရေးအသားမှဆင့်ကဲပြောင်းလဲလာသော အရေးအသားပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆင့်ကဲပြောင်းလဲလာသည်ဟုဆိုသည်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါမည်လောဟု စာရှုသူများ သံသယဝင်ကောင်းဝင်လိမ့်မည်။ ဗြာဟ္မီ က၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ၊ င အက္ခရာ စာလုံးတလုံးစီ၏ ရာစုတခုပြီးတခု ဆင့်ကဲပြောင်းလဲလာပုံကို ရှေးလူများ၏ ကျောက်ပြား၊ ကြေးနီပြား၊ ခေါင်းလောင်း၊ ဒင်္ဂါး စသည်များအပေါ်တွင် ရေးသားထားခဲ့ကြသော မှတ်တမ်းများမှခိုင်လုံသော အထောက်အထားများကို ထုတ်နုတ်ဖော်ပြ၍ ရှင်းလင်းပါမည်။ ဤသို့ရှင်းလင်းရန်အတွက်ရှေးခေတ် အိန္ဒိယနိုင်ငံသုံးအက္ခရာအရေးအသားများကို ဦးစွာလေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။

၂-၃။ ရှေးအိန္ဒိယအရေးအသား ၂ မျိုး

အိန္ဒိယတိုက်၏ ရှေးအကျဆုံးသော အရေးအသားမှာ အိန္ဒုမြစ်ဝှမ်း ကျောက်စာ အရေးအသားပင်ဖြစ်၏။ ခရစ်တော်မပေမီ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-လောက်က ရေးသားခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းမှာရုပ်ပုံများကိုအသုံးပြု၍ရေးသားသော အရုပ်စာပင်ဖြစ်လေသည်။ အိန္ဒုမြစ်ဝှမ်းယဉ်ကျေးမှုသည် ခရစ်တော်မပေမီ နှစ်ပေါင်း ၁၇၀၀-အထိ တည်ရှိခဲ့လေသည်။

ယင်းကလေးမှစ၍ ခရစ်တော်မပေမီ နှစ်ပေါင်း ၅၀၀-လောက်အထိအတွက်မူ အရေးအသားများနှင့်ပတ်သက်၍ ယနေ့တိုင်ရှာမတွေ့ကြသေးပေ။

၃-ရာစု ဘီစီသို့ရောက်သောအခါ၌ကား အသောကကျောက်စာများကို အရေးအသားကြီး ၂-မျိုးဖြင့် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းအရေးအသား ၂-မျိုးမှာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ပြာဟွီနှင့်ခရောသျှဠိတို့ပင် ဖြစ်ကြလေသည်။

ပြာဟွီမှာ ဗျည်းများနှင့်သရများကို အသုံးပြု၍ရေးသော အရေးအသားတမျိုးပင်ဖြစ်၏။ ဘယ်ဖက်မှညာဖက်သို့သွားသော အရေးအသားဖြစ်၏။ ခရောသျှဠိမှာလည်း ပြာဟွီအသုံးပြုသော ဗျည်းများနှင့် သရများကို အသုံးပြုသော်လည်း အကွာပုံသဏ္ဍာန်များမှာတူကြပေ။ ရေးပုံမှာလည်း ညာဘက်မှဘယ်ဘက်သို့သွားသော အရေးအသားဖြစ်၏။ ခရောသျှဠိကို အိန္ဒိယတိုက်၏ အနောက်မြောက်ဘက်တွင်သာ အသုံးပြုပေသည်။ ပြာဟွီကိုမူကား အိန္ဒိယတိုက်တတိုက်လုံးတွင် အသုံးပြုကြောင်းတွေ့ရလေသည်။

ခရောသျှဠိကို ဘီစီ ၃-ရာစုမှ အေဒီ ၃-ရာစု သို့မဟုတ် ၄-ရာစုအထိလောက်သာ အိန္ဒိယတိုက်၌အသုံးပြုခဲ့ကြလေသည်။ ပြာဟွီအက္ခရာကိုမူကား ၃-ရာစု ဘီစီမှ ၂-ရာစု အေဒီလောက်အထိ မူရင်းအတိုင်းအသုံးပြုကြ၏။ ယင်းနောက်ပြာဟွီ အက္ခရာသည် ကုသန အက္ခရာဟူ၍ခေါ်သော အက္ခရာအသွင်သို့ တဆင့်ပြောင်းလဲလာခဲ့ပေသည်။ ကုသန အက္ခရာမှတဆင့် အေဒီ ၄-ရာစုလောက်တွင် ဂုပ္ပ အက္ခရာဟုအခေါ်များသော အက္ခရာအသွင်သို့ တဖန်ပြောင်းလဲလာခဲ့ပြန်သည်။ ယင်းမှ တဖန် တဆင့်စီ ပြောင်းလဲလာခဲ့ရာ အေဒီ ၈-ရာစုလောက်တွင် ဒေသအလိုက် ကွဲပြားသော အက္ခရာများအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားလေသည်။ မြန်မာအက္ခရာအရေးအသားသည်လည်း ဤသို့ပင်ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟုခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။

ခရောသျှဠိ အရေးအသား ဆင်းသက်လာပုံကို လေ့လာကြရာ စာလုံးများကို ညာဘက်မှဘယ်ဘက်သို့ရေးသည်ဖြစ်၍ အာရေဗျပြည်မှ ဆီးမိုက်လူမျိုးတို့၏ ဆီမက်တစ်စာများမှဆင်းသက်လာသည်ဟု အများက ယုံကြည်ကြပေသည်။ ပြာဟွီ အရေးအသားနှင့် ပတ်သက်၍မူကား အခြားနိုင်ငံမှဆင်းသက်လာကြောင်းကို ဆက်စပ်၍မရကြပေ။ ပြာဟွီကို အိန္ဒိယတိုက်မှပညာရှင်ကြီးတဦးက တီထွင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေမည်ဟု အများကလက်ခံယုံကြည်ကြပေသည်။ ပြာဟွီကြီးတဦးက တီထွင်ခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ကြပေသည်။

၂-၄။ ပြာဟွီ အရေးအသား စတင်သည့် အချိန်ကာလ

တကမ္ဘာလုံးရှိ စာရေးသားရာ၌ အသုံးပြုကြသည့် အမျိုးမျိုးသော အက္ခရာများနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို လေ့လာကြသောအခါ၌ ယင်းတို့သည် အရုပ်အရေးအသားတမျိုးမျိုးမှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားလာကြောင်းကိုတွေ့ကြရ၏။ အီဂျစ်၊ မက်ဆိုပိုတေးမီယားနှင့်တရုတ်အရေးအသားများသည် ဤသို့ပင်ဆင့်ကဲပေါက်ဖွားလာကြ

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

၏။ ပြာဟွံ အရေးအသားသည်လည်း အရပ်အရေးအသားမှပင်ဆင့်ကဲပေါက်ဖွားလာလိမ့် မည်ဟုယုံကြည်ကြ၏။ ပြာဟွံ အခြေခံသော အရပ်အရေးအသားမှာ အိန္ဒြိမြစ်ဝှမ်းအရေး အသားပင်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းကြလေသည်။

ဘီစီ ၅-ရာစုထက်စောသည်ဟု တိကျစွာသတ်မှတ်နိုင်သော ပြာဟွံ အက္ခရာဖြင့် ရေးထိုးသည့်ကမ္မည်းကျောက်စာများကို မတွေ့ရှိရသေးပေ။ အချိန်ကာလ အတိအကျ သတ်မှတ်နိုင်သော အစောဆုံး ပြာဟွံ အရေးအသားကို ဘီစီ ၃-ရာစုတွင်ရေးထိုးသော အသောကကျောက်စာများတွင်သာ တွေ့ကြရပေသည်။ အိန္ဒြိမြစ်ဝှမ်း ယဉ်ကျေးမှုသည် ဘီစီ ၁၇၀၀ - လောက်တွင် ဆိတ်သုန်းခဲ့ပြီး တွေ့ရှိပြီးဖြစ်သော အစောဆုံး ပြာဟွံ အရေးအသားမှာလည်း ဘီစီ ၅-ရာစုထက် နောက်မကျနိုင်သောကြောင့် ယင်းကာလ နှစ်ခြားနားချက်မှာ နှစ်ပေါင်း တထောင်ကျော်မျှလောက်ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် အချို့က ပြာဟွံ အက္ခရာသည် အိန္ဒြိမြစ်ဝှမ်းအရေးအသားမှဆင်းသက်လာသည်ဆိုခြင်းကို သံသယဖြစ်ကြပေသည်။

ပြာဟွံ အရေးအသားကို ဘီစီ ၅-ရာစုထက်စော၍ မတွေ့ကြရခြင်းကို အချို့က အောက်ပါအတိုင်း ဆင်ခြေပေးကြ၏။ ရှေးဦး ပြာဟွံ စာပေနှင့် စာအုပ်များကို အရွက် များ၊ အခေါက်များနှင့် လက်လုပ်စက္ကူများပေါ်၌ ရေးသားကြသည်ဖြစ်၍ ယင်းတို့ကို တာရှည်ထိန်းသိမ်းမထားနိုင်သောကြောင့် မတွေ့ကြရခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုကြ၏။ ဤယူဆ ချက်မှာ အာရိယန်လူမျိုးများ၏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေများကို ရေးသားမထား ကြပဲ ဆွေစဉ်မျိုးဆက်နှုတ်တိုက်ကျက်၍ တဆင့်စီကမ်းလှမ်းခဲ့သည်ဆိုသောထင်ရှားသည့် အယူအဆတခုနှင့်တိုက်ရိုက်ဆန့်ကျင်နေပေသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဘီစီ ၅-ရာစုလောက် တွင် ကျောက်ထက် အက္ခရာတင်နိုင်ခဲ့ပါက ယင်းအရေးအသားမှာ ဤအချိန်ထက် စော၍ပေါ်နေပြီးဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်ပြာဟွံ အရေးအသားသည် ဘီစီ ၈-ရာစုနှင့် ၆-ရာစုအကြားတွင် စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့လိမ့်မည်ဟု ပညာရှင်များက ခန့်မှန်းကြ ပေသည်။

ပြာဟွံသည်ကား ယခုလက်ရှိ အိန္ဒိယတိုက် တဝန်းလုံးတွင် အသုံးပြုနေသော အရေးအသား အမျိုးမျိုး၏ အက္ခရာများနှင့် မြန်မာအက္ခရာတို့၏ မိခင်ကြီးပင်ဖြစ်ပေ သည်။ ယခုခေတ်သုံး မြန်မာအက္ခရာများ ပြာဟွံ မှတဆင့် မည်သို့ ဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်လာ ပုံကို နားလည်ရန်အတွက် ရှေးအိန္ဒိယတိုက်ရှိ အက္ခရာများ ဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဦးစွာ လေ့လာရန်လိုအပ်ပေသည်။ ယင်းလေ့လာချက်များသည် ရှေးရခိုင်အရေးအသား၊ ပျူ အရေးအသား၊ မွန်အရေးအသားများကိုပါ သဘောပေါက်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်း အရေးအသားများကို ရေးသားခဲ့သော ခုနှစ်သက္ကရာဇ်များကိုပါ ခန့်မှန်းနိုင်မည်ဖြစ်လေ သည်။ ဤသို့လေ့လာရန်အတွက် အိန္ဒိယတိုက်၏ ရှေးခေတ်သမိုင်းကိုလည်း အရိပ်အမြှောက်မျှ ဦးစွာသိရှိထားရန်လိုအပ်ပေသည်။

အခန်း (၃)

ရွှေအိန္ဒိယတိုက်၏ သမိုင်း အတိုချုပ်

(၅-ရာစု အေဒီ အထိ)

၃ - ၁။ အာရိယန်လူမျိုးများတိုက်ခိုက်ဝင်ရောက်ခြင်း

အာရိယန်လူမျိုးများသည် ယင်းတို့မူလနေထိုင်ရာဖြစ်သော ရှုရှု တောင်ပိုင်းဒေသမှ အိန္ဒိယတိုက်သို့ ဘီစီ ၁၅၀၀-လောက်က ဝင်ရောက်လာကြ၏။ ယင်းတို့သည် ပန်ဂျပ်ကိုဦးစွာတိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး တဖြေးဖြေးဂင်္ဂါမြစ်ဝှမ်းသို့ ပြန့်နှံ့သွားကြ၏။ သူတို့သည် တိုင်းရင်းသား အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းတွင် ရောနှောသွားကြလေသည်။ ယင်းကာလမှစ၍ အိန္ဒိယတိုက်သားများကို အင်ဒိုအာရိယန်လူမျိုးများဟူ၍ ခေါ်တွင်လေသည်။ အာရိယန်များဝင်လာသောအခါ ရှိယင်းစွဲ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှုမှာ သူတို့ထက်အဆင့်များစွာမြင့်နေပြီဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အာရိယန်လူမျိုးများသည် စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်တိုက်မှုနည်းစနစ်တို့တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများထက်သာလွန်ပေသည်။

၃ - ၂။ ကောသလနှင့်မာဂဓ (ဘီစီ ၆၀၀-၃၂၀)

ဘီစီ ၆၀၀-လောက်တွင် အိန္ဒိယတိုက်၌ အရေးအကြီးဆုံးသော ပြည်နယ် ၂-ခု ရှိလေသည်။ ယင်းတို့မှာ အရှေ့ဖက်ပြည်နယ်များဖြစ်ကြသော ကောသလနှင့်မာဂဓတို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းအထဲတွင် မာဂဓတိုင်း (ဘီဘာနယ်တောင်ပိုင်း) သည် ပို၍အရေးပါခဲ့လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်လက်ထက်တော်အခါ၌ ယင်းတိုင်းကို ဗိမ္ဗိသာရ (ဘီစီ ၅၅၀-၄၉၀) မင်းအုပ်စိုးလျက်ရှိနေပေသည်။ ဗိမ္ဗိသာရ၏ သားဖြစ်သူ အဇာတသတ်သည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းသို့ နယ်ချဲ့ခဲ့၏။ ကောသလတိုင်းနှင့်လည်း စစ်ခက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အပြတ်မနိုင်ခဲ့ပေ။ ယင်းမင်းသည် ပါဠိပုတ် (ယခုခေတ်ပတန) ကို ခံတပ်ကြီးတခုအဖြစ် တည်ထောင်ခဲ့လေသည်။

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

နောက်ဆုံးအကြောင်းကို အသေအချာမှတ်တမ်း တင်ထား၍ မရှိသဖြင့် အုပ်စိုး သူမင်းများအကြောင်းကို အတိအကျမသိကြရပေ။ဘီစီ ၄-ရာစုတွင် မာဂသေည်အိန္ဒိယ မြောက်ပိုင်း၌ အထင်ရှား ဘုံးသော တိုင်းကြီးဖြစ်ခဲ့၏။ ယင်းကာလ၌ မာဂမင်းဆက်ကို နန္ဒဆိုသူကလုပ်ကြံပြီး နန္ဒမင်းဆက်ကိုတည်ထောင်ခဲ့လေသည်။

၃-၃။ မောရိယမင်းဆက် (ဘီစီ ၃၂၂-၁၈၅)

နန္ဒမင်းဆက်၏သက်တမ်းမှာ မရှည်ခဲ့ပေ။နန္ဒ၏သားများကို စင်္ကြံဂူပွ မောရိယက တိုက်ခိုက်ပြီး ထီးနန်း သိမ်းပိုက်လျက် ပါဠလိပုတ်ကို မြို့တော်လုပ်၍ နန်းစံခဲ့ပေသည်။ ယင်းမင်းသည် နန္ဒမင်းမတိုင်မီက ဂရိဂေ့ဆုတ်အလက်ဇန္ဒာ(၃)အိန္ဒိယတိုက်သို့ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ပြီး သိမ်းပိုက်ခဲ့သော နယ်ပယ်များကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည့်အပြင် အဖက် ဖက်ရှိ တိုင်းနိုင်ငံများကိုလည်း တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်နယ်ချဲ့ခဲ့လေသည်။

ဘီစီ ၂၉၆-တွင် စင်္ကြံဂူပွနတ်ရွာလားပြီးသော အခါ၌ သားဖြစ်သူ ဗိန္ဒုသား ၄ သည် ထီးနန်းကို ဆက်ခံခဲ့လေသည်။

ဗိန္ဒုသားရ၏သားမှာ အသောက(ဘီစီ ၂၇၄-၂၃၇ သို့ ဟုတ် ၂၃၂)မင်းကြီး ပင်ဖြစ်လေသည်။ ဤမင်းကြီးကား အိန္ဒိယတိုက်ရှိ ဧကဆုတ်ဘုရင်များ အထဲတွင် တန်ခိုး အကြီးအထူးဆုံးသောမင်းပင်ဖြစ်ခဲ့၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်သူ ဘုရင်ဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓ ဘာသာပြန့်ပွားအောင် အကြီးအကျယ်ဆုံးဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်လေသည်။ ယင်းမင်းလက် ထက်က ရေးထိုးခဲ့သော ကမ္မည်းကျောက်စာများကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနွဲ့တွင်တွေ့ရှိရပေ သည်။ ယနေ့အထိ ကျောက်တုံးကျောက်စာ ၁၄-ခုနှင့် ကျောက်တိုင်ကျောက်စာ ၈-ခုတွေ့ရှိပြီး ဖြစ်၏။ ကျောက်စာများကို ရေးထိုးရာ၌ ခဏသျှဉ်နှင့်ပြာဟို အက္ခရာနှစ်မျိုးစလုံးကို အသုံးပြုကြောင်းတွေ့ရ၏။ယင်းကျောက်စာများမှ ယင်းခေတ်အကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိရပေသည်။

အသောကမင်းလက်ထက်တွင် စာရေးရန်အများဆုံးအသုံးပြုခဲ့သော အက္ခရာမှာ ပြာဟိုအက္ခရာပင်ဖြစ်၏။ ခဏသျှဉ်ကို အိန္ဒိယ-မြောက်ပိုင်း အိန္ဒုမြစ်ဝှမ်းတဝိုက်တွင်သာ အသုံးပြုလေသည်။ အသောကမင်းလက်ထက်က ရေးထိုးခဲ့သော ပြာဟို အရေးအသား များမှာ အမြောက်အမြားရှိသဖြင့် ယင်းအရေးအသားကို သေချာစွာလေ့လာရန် အခွင့် အရေးများစွာရကြပေ သည်။ အသောကနန်းစံခဲ့သောနှစ်ကို၎င်း၊ ဘာသာစကားကို၎င်း၊ ဓလေ့ထုံးစံကို၎င်း အသေအချာသိကြရသည်ဖြစ်ရာ ယင်းခေတ်ရေးခဲ့သော ပြာဟိုအရေး အသားကို အသောက ပြာဟိုဟူ၍ ခေါ်ခဲ့ကြလေသည်။ တချို့ကလည်း မောရိယ ပြာဟိုဟူ၍ မောရိယ မင်းဆက်ကို အစွဲပြုလျက်ခေါ်လေသည်။

၃-၄။ သံဂမင်းဆက် (ဘီစီ ၁၈၅-၇၂)နှင့် ကံဝမင်းဆက်(ဘီစီ ၇၂-၂၈)

အသောကနတ်ရွာစံပြီးနောက်ပိုင်းတွင်မောရိယအင်ပါယာသည် သက်တမ်းမရှည် ခဲ့တော့ပေ။ ဘီစီ ၁၈၅-တွင် မောရိယနောက်ဆုံးမင်းကို ယင်းမင်း၏ စစ်သူကြီးဖြစ်သူ ပုညမိတ္ထရကလုပ်ကြံပြီး ထီးနန်းလုလျက် သံဂမင်းဆက်(ဘီစီ ၁၈၅-၇၂)ကိုတည်ထောင် ခဲ့၏။ ဤမင်းသည် ဗုဒ္ဓအယူဝါဒကို ဆန့်ကျင်သူဖြစ်ပြီး ဟိန္ဒူအယူဝါဒကို ပြန်လည် ဖော်ထုတ်ခဲ့သူဖြစ်၏။ သံဂမင်း၏ နောက်ဆုံး မင်းသည်လည်း မောရိယ နောက်ဆုံးမင်း ကဲ့သို့ပင်လုပ်ကြံခံရပြီး မင်းဆက်ပြုတ်ခဲ့၏။ ယင်းနောက်တွင် ကံဝမင်းဆက်ပေါ်ခဲ့၏။ ယင်းမင်းဆက်မှာ သက်တမ်းမရှည်ခဲ့ပေ။ ဘီစီ ၂၈-အထိသာခံခဲ့၏။ ယင်းကာလမှ ဂုဗ္ဘ မင်းများ တန်ခိုးကြီးထွားလာသည့် အချိန်အထိ အရေးကြီးသော မင်းများ မပေါ် ပေါက်ခဲ့ပေ။

၃-၅။ ကုရုန်များ တိုက်ခိုက်ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့်ကုရုန်မင်းဆက် (အေဒီ ၅၀-၂၄၁)

မောရိယအင်ပါယာပျက်ပြီးနောက် အိန္ဒိယတိုက် ဒက္ခိဏကုန်းမြေတွင် အန္ဓရ မင်းဆက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းကိုမူ အနောက်ဖက်မှ ဂရိလူမျိုးများ၊ သက လူမျိုးများ၊ ပါသီယန်လူမျိုးများနှင့် ကုရုန်များ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းသို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ခဲ့သူများအထဲတွင် အရေးအပါဆုံးမှာ ကုရုန် များပင် ဖြစ်၏။ သူတို့၏ ပင်ယင်းဒေသမှာ အာရှအလယ်ပိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်းတို့၏ အကျော်အကြားဆုံးသော မင်းမှာ ကနိသကမင်းဖြစ်၏။ ယင်းမင်းသည် အိန္ဒိယမြောက် ပိုင်း တခုလုံးကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပေသည်။ အနည်းဆုံး ဗာရာဏသီအထိ ရောက်အောင် ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ လေသည်။ ယင်းမင်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်သူဖြစ်ပြီး၊ သာသနဒါယကာ မင်းတပါး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ကုရုန်မင်း ဆက်မှာ အေဒီ ၃-ရာစု အစောပိုင်းလောက်တွင် မွေးမြိုန်သွားခဲ့ပေသည်။

ကုရုန်မင်းများလက်ထက်တွင် ဗြာဟ္မီအက္ခရာသည် အဆင့်တဆင့် ပြောင်းလဲ လာခဲ့၏။ ယင်းမင်းများ အုပ်စိုးခဲ့သော အချိန်ကာလကို တိကျစွာ ခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့ကြ၍ ယင်းခေတ်အရေးအသားကို ကုရုန်၊ သို့မဟုတ် ကုညျန အရေးအသားဟူ၍ ခေါ်ခဲ့ကြ ပေသည်။

၃-၆။ ဂုဗ္ဘ မင်းဆက် (အေဒီ ၃၂၀-၆၀၀)

အေဒီ ၃-ရာစုကို အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု၏ ရှေးရိုးစံတား ခေတ်ဦးဟူ၍ ယူဆနိုင်ပေ သည်။ ဤခေတ်တွင် စာပေ၊ အနုပညာ၊ သိပ္ပံနှင့် ဒဿနိကဗေဒတို့သည် တဖြေးဖြေး ထွန်းကားလာပြီး၊ နောင်ရာစုများစွာ တည် တံ့ခိုင်မြဲမည့် အုတ်မြစ်ကို ချပေးခဲ့လေသည်။ အေဒီ ၄-ရာစုအစတွင် ဂုဗ္ဘ မင်းဆက်တို့သည် နယ်ချဲ့ပြီး အင်ပါယာ တည်ဆောက်လာခဲ့

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

ကြ၏။ ယင်းမင်းဆက်သည်လည်း မောရိယမင်းဆက်တို့စံရာ မာဂဓမ္မပင် စတင်နယ်ချဲ့ ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။

အေဒီ ၃၂၀-တွင် နန်းတက်သော စန္ဒြေဂုပ္ပ (၁) မင်းလက်ထက်မှ စတင်၍ ဤမင်းဆက်၏ ကြီးကျယ်မှုမှာ အစပြုခဲ့၏။ ယင်းမင်းဆက်၏ အကြီးအကျယ်ဆုံး စစ်အောင်သူ ဘုရင်မှာ သမုဒ္ဒဂုပ္ပပင် ဖြစ်လေသည်။ ယင်းမင်း၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အမတ်ကြီး ဖြစ်သူ ဟာရီသေနက အလ္လဟာဗတ်မြို့ရှိ အသောကကျောက်တိုင်ကြီးတွင် ကမ္မည်းထိုးထား ခဲ့လေသည်။

သမုဒ္ဒဂုပ္ပသည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းရှိ ဒေသအများစုကိုပိုင်ဆိုင်ခဲ့၏။ အရှေ့ဖက်တွင် နိပေါနိုင်ငံနှင့် အာသံပြည်တို့သည်၎င်း၊ အနောက်မြောက်ဖက်တွင် ပန်ဂျပ်ပြည်သည်၎င်း ယင်းမင်းအား လက်ဆောင်ပဏာများ ဆက်သကြရပေသည်။ တောင်ဖက်တွင် ယင်းမင်းသည် ပလ္လဝါဘုရင်အား တိုက်ခိုက်ပြီး ကံချီအထိ နယ်ချဲ့ခဲ့၏။

ယင်းမင်း၏သားဖြစ်သူ စန္ဒြေဂုပ္ပ (၂) သည် အင်ပါယာကို ပို၍ ကျယ်ပြန့်စေခဲ့၏။ စန္ဒြေဂုပ္ပ (၂) မင်းလက်ထက်၌ ဂုပ္ပ မင်းဆက်တို့ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့၏။ ယင်းခေတ်တွင် သက္ကဋ္ဌဘာသာသည်လည်း အထူးတိုးတက်ခဲ့၏။ ယင်းကာလတွင် ကာလိဒါသ အပါအဝင် စာဆိုပညာရှင်ကြီးကိုးဦး ပေါ်ထွန်းခဲ့လေသည်။

အေဒီ ၄၇၀-လောက်တွင် ဂုပ္ပ အင်ပါယာသည် ပြိုကွဲလာခဲ့၏။ ဂုပ္ပ ဩဇာလည်း တဖြေးဖြေး မှေးမှိန်လာခဲ့လေတော့သည်။ ဂုပ္ပ မင်းဆက်၏ သက်တမ်းမှာ အေဒီ ၆-ရာစု အထိ ရှည်ခဲ့၏။ ဤခေတ်တွင် ရေးသားသော အက္ခရာအရေးအသားမှာ ကုသျှနအရေး အသားမှတစ်ဆင့် ပြောင်းလဲလာသော အရေးအသားပင်ဖြစ်၏။ ယင်းအရေးအသားများကို ဂုပ္ပ အရေးအသားဟူ၍ ခေါ်တွင်လေသည်။

ဂုပ္ပ မင်းဆက်

၁။	စန္ဒြေဂုပ္ပ (၁)	အေဒီ	(၃၂၀-၃၅၅)
၂။	သမုဒ္ဒဂုပ္ပ	။	(၃၅၅-၃၈၀)
၃။	စန္ဒြေဂုပ္ပ (၂)	။	(၃၈၀-၄၁၃)
၄။	ကုမာရဂုပ္ပ	။	(၄၁၃-၄၅၅)
၅။	သင်္ကဒဂုပ္ပ	။	(၄၅၅-၄၈၀)

အခန်း (၄)

ရှေးအိန္ဒိယတိုက်၏ သမိုင်းအတိုချုပ်

(အေဒီ-၆၀၀- ၁၀၀၀ ကျော်အထိ ဟိန္ဒူမင်းဆက်များ)

၄-၁။ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းမှ မင်းဆက်များ

(က) ယသောဒမန်မင်း

အေဒီ ၅၃၃ တွင် အိန္ဒိယနောက်ပိုင်း၌ ယသောဒမန်မင်းသားသည် ဟိန္ဒူ ဩဇာ ပြန်လည်တက်လာအောင် ပြုလုပ်ခဲ့၏။ ယင်း မင်းလက်ထက်အရေးအသားကို ယသောဒမန် အရေးအသားဟု ခေါ်၏။

(ခ) ဟာဿမင်း

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏မြောက်ပိုင်းကို ဟာဿမင်းသည် အေဒီ ၆၀၆ မှ ၆၄၇ အထိ အုပ်စိုးခဲ့လေသည်။ ယင်းမင်းသည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းရှိ အင်အားကြီးသော စာလုကျမင်းကို တိုက်၍ မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ သူသည် ကျုံးလှာသော ဂုဗ္ဘ အင်ပါယာ၏ မှေးမှိန် လာသော ဘုန်းတံခိုးအာနုဘော်ကို ပြန်လည်တောက်ပစေခဲ့၏။

ယင်းမင်းသည် နာလံဒွံရှိသော ကျောင်းတော်ကြီးကို ပြန်လည်မွမ်းမံပြုပြင်ခဲ့၏။ အနုပညာနှင့်ပတ်သက်၍ ယင်း မင်းလက်ထက်၌ မာဂတိုင်းတွင် ဂုဗ္ဘ အနုပညာမှ ခေတ်လယ်အနုပညာသို့ ကူးပြောင်းသည်ဟု သုတေသီများက လက်ခံကြပေသည်။

ဤမင်းလက်ထက်၌ အကျော်အကြားဆုံး သက္ကဋ္ဌ စာရေးဆရာတဦးဖြစ်ခဲ့သော ပညာရှိ ဗန ပေါ်ထွန်းခဲ့၏။ မင်းကြီးသည်လည်း ကိုယ်တိုင်ကပင် သက္ကဋ္ဌ စာရေးဆရာတဦးဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို လေးစားသူတဦး ဖြစ်၏။

ဤမင်းလက်ထက်တွင်ပင် တရုတ် ဘုရားဖူးခရီးသည် ဟွန်ဆွန် အိန္ဒိယတိုက်သို့ ဘုရားဖူးရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ ယင်းဘုရားဖူးခရီးသည်၏ မှတ်တမ်းများမှာ အိန္ဒိယသမိုင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့အတွက် အထူးပင် တန်ဖိုးရှိခဲ့၏။

(ဂ) ပါလမင်းဆက်

ဟာဏမင်း နတ်ရွာလားပြီးနောက် မြောင်ပိုင်း အိန္ဒိယသည် နှစ်ခြမ်းကွဲခဲ့၏။ အနောက်နှင့်မြောက်ပိုင်း ဘင်္ဂလားနှင့် ဘီဟာတင် ပါလမင်းဆက်သည် ၉-ရာစုအသယ် ပိုင်းလောက်ကအစပြု၍ ၁၂-ရာစုအထိ စိုးစံခဲ့၏။ ယင်း ကာလ၌ ဘီဟာနယ်ရှိနာလံဒ တွင် နာမည်ကျော် တက္ကသိုလ်ကြီးတခုနှင့် အရေးကြီးသော ဘုန်းကြီးကျောင်းများ ပေါ်ထွန်းခဲ့၎င်း။ အနောက်နှင့် မြောက်ဖက် ဘင်္ဂလားတွင် စိုးစံခဲ့သော ပါလမင်းဆက်ကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

				အေဒီ
၁။	ဂေါပါလ	....	....	၈၅၅
၂။	ဓမ္မပါလ	....	....	၈၇၅
၃။	ဒေဝပါလ	....	....	၈၉၅
၄။	ဝိဂရဟပါလ (၁)	....	....	၉၁၅
၅။	နာရာယနပါလ	....	....	၉၃၅
၆။	ရာဇပါလ	....	....	၉၅၅
၇။	ပါလ	....	....	၉၇၅
၈။	ဝိဂရဟပါလ (၂)	....	....	၉၉၅
၉။	မဟိပါလ	....	....	၁၀၁၅- ၁၀၄၀
၁၀။	နယပါလ	....	....	၁၀၄၀

၁၀-ရာစုကုန်ခါနီးတိုင်အောင် အရွှေဘင်္ဂလားနှင့်ပတ်သက်၍ အသောက်အသား ရွာမရဟု ရှေးအိန္ဒိယသမိုင်း သုတေသီများက ဆိုလေသည်။ ဘင်္ဂလား အရွှေပိုင်းမှာ အိန္ဒိယတိုက်ရှိ မင်းများစိုးပိုင်ရာဒေသ မဟုတ်ခဲ့ပေ။

ယင်းခေတ်အရေးအသားကို ပါလ အရေးအသားဟု ခေါ်၏။

(ဃ) သေနမင်းဆက်

ပါလမင်းဆက်နောက်ပိုင်းတွင် သေနမင်းဆက် တက်လာ၏။ ယင်း မင်းဆက်၏ သက်တမ်းမှာ မူဆလင်များဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် မရှေ့ခဲ့ပေ။ ဘင်္ဂလား အရွှေ ပိုင်းနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် စိုးစံခဲ့သည်ဟုဆိုသော သေနမင်းများမှာ....

				အေဒီ
၁။	ဝိရသေန	....	....	၉၈၆
၂။	သာမန္တသေန	....	....	၁၀၀၆
၃။	ဟေမန္တသေန	....	....	၁၀၂၆

ဘင်္ဂလားတိုင်းလုံးအတွက်သေနမင်းဆက်မှာ

				အေဒီ
၄။	ဝိဇယသေန၊ သို့မဟုတ် သုခသေန	....	....	၁၀၄၆
၅။	ဗလ္လဝလသေန	....	....	၁၀၆၆
၆။	လက်သမဏသေန	....	....	၁၁၀၆
၇။	မာဝေသေန	....	....	၁၁၃၆
၈။	ကေသဝသေန	....	....	၁၁၃၈
၉။	လက်သမဏေယသေန၊ သို့မဟုတ် အသောကသေန	....	....	၁၁၄၂

၄-၂။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ မင်းဆက်များ

(က) ပလ္လဝမင်းဆက်

ပလ္လဝမင်းဆက်များသည် ကစွန-ဂေါဒဝရီဒေသတဝိုက်မှ စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ သူတို့သည် အရှေ့ဖက်အန္တရများ၏ ရိုးရာအနုပညာကို အမွေ ဆက်ခံခဲ့သူများဖြစ်၏။ အေဒီ ၆၀၀ လောက်တွင် ယင်းတို့သည် အိန္ဒိယမြောက်ဖက်မှ အခြား လူမျိုးများက ဖိတိုက်သဖြင့် တောင်ဖက်အစွန်းသို့ အိဝင်လာကြသူများ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ယင်းကာလသို့ရောက်သောအခါမှ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းတွင် ကျောက်တုံးကြီးများကို ထွင်း၍ အရုပ်ထုခြင်းများ တမဟုတ်ခြင်း ပေါ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

မဟိန္ဒရာဝါမင်(၁) (အေဒီ ၆၀၀-၆၂၅) ဘုရင်လက်ထက် ရေးထိုးထားခဲ့သော ကျောက်စာများအရ ယင်းဒေသတဝိုက်တွင် ယင်းဘုရင် မရောက်မီကာလအထိ ကျောင်းတော်များ၊ ဘုရားဝတ်တန်ဆောင်းများ စသည်တို့ကို အုတ်၊ သစ်သား၊ ကြေးနီနှင့် အင်္ဂတေတို့ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ကြောင်း သိရှိရ၏။

၇-ရာစုတွင် ပလ္လဝအနုပညာမှာ အပြည့်အဝ ဖွံ့ဖြိုးနေပြီးဖြစ်၏။ မမလ္လပူရမ်၌ တည်ရှိသော ကျောက်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများနှင့် ကျောက်တုံးကို ထွင်း၍ ထုသားသော အရုပ်ကြီးများကို ၇-ရာစုပထမပိုင်း၌ ထုလုပ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏။ ပလ္လဝမင်းများ၏ မြို့တော်မှာ ကံချိပူရမ်ပင်ဖြစ်၏။

အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းတွင် ပလ္လဝမင်းဆက်မှာ ကျော်ကြားလေသည်။ ယင်းတို့၏ အကြောင်းကို ၃၊ သို့မဟုတ် ၄-ရာစု၌ ကန်ချိမြို့တွင် ရေးထိုးထားခဲ့သော ပြာကဋ္ဌဘာသာ ကျောက်စာ၌ စတင်တွေ့ရှိရ၏။ ၆-ရာစုနောက်ပိုင်းတွင် ယင်းတို့သည် အင်အားကြီးသော မင်းများ ဖြစ်လာ၏။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းတွင် သူတို့မှာ ပြိုင်ဖက် ကင်းခဲ့လေသည်။

ရခိုင်ပြည်သို့ အကူအညီ

ပလ္လင် တန်ခိုးကြီးထွားမှုမှာ ၉-ရာစု ကုန်ခါနီးတွင် ကျဆုံးခဲ့လေသည်။ ပလ္လင် မင်းများ၏ လက်အောက်ခံနယ်ပယ် အရေးအသားများကို ပလ္လင် အရေးအသားဟူ၍ ခေါ်၏။ ပလ္လင်မင်းဆက်သည် ရာစုပေါင်းများစွာ တည်မြဲခဲ့သည်ဖြစ်၍ ပလ္လင် အရေး အသားကိုလည်း ရာစုခွဲ၍ ကိုးကားကြလေသည်။

(ခ) ကဒိပမင်းဆက်

ရှေးဟောင်း အိန္ဒိယသမိုင်းတွင် ကဒိပများကို တောင်ပိုင်း ဒက္ခိဏကုန်းမြေနှင့် ကွဲကန်(ဂိုဝါတိုက်) တွင် စိုးစံခဲ့သော မင်းဆက်များဟု သိရှိကြ၏။ ယင်း မင်းဆက်ကို ထူထောင်သူမှာ ပြာမင်မျိုးရိုးဟူ၍ တလ္လဂ္ဂန္တကျောက်တိုင်စာအရ သိရှိရသော မာယူရ သာမန်မင်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်းမင်းသည် ကဒိပအိမ်ထောင်စုမှ ပေါက်ဖွားလာသူ ဖြစ်၍ ယင်းမင်းဆက်ကို ကဒိပမင်းဆက်ဟု ခေါ်တွင်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကဒိပမင်းဆက်၏ သက္ကရာဇ်များကို အတိအကျသတ်မှတ်၍ မရသေးပေ။ မာယူရ သာမန်မင်း ရေးထိုးခဲ့သည်ဟု သိရှိရသော တခုတည်းသော ကျောက်စာမှာ မိုက်ဆီ ပြည်နယ်ရှိ စန္ဒြောလီတွင် တွေ့ရှိရသော ပြာကဋ္ဌဘာသာ ကျောက်စာပင်ဖြစ်၏။

သုတေသီများက ကျောက်စာအက္ခရာ အရေးအသား လေ့လာချက် များနှင့် အခြားသမိုင်း အထောက်အထားများအရ၊ ယင်းမင်းသည် ၄-ရာစု အလယ်ခလောက်တွင် စိုးစံခဲ့ပေလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းကြ၏။

ငါ့ရာစု အလယ်ခလောက်၌ တလ္လဂ္ဂန္တ ကျောက်တိုင်တွင် ရေးထိုးထားသော ကကုသထဝါမင်းမင်း၏ သက္ကဋ္ဌဘာသာ ကျောက်စာအရ ယင်း မာယူရသာမန်မင်းသား သည် ပလ္လင်တိုင်း ကံချီပူရမြို့၌ ပညာသင်ကြားနေစဉ် ပလ္လင် မြင်းသည်တော်တဦးနှင့် ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွားရာမှအစ လူ့အင်အားစုပြီး ပလ္လင်များကို တိုက်ခိုက်ကာ ကဒိပနိုင်ငံကို ထူထောင်ခဲ့သည်ဟု သိရ၏။ ပလ္လင်မင်းများသည် မာယူရသာမန်မင်းကို အကြိမ်ကြိမ် တိုက်ခိုက်၍ မအောင်မြင်သဖြင့် သူတို့၏ဖက်သားဖြစ်အောင် သိမ်းသွင်းခဲ့ကြလေသည်။

ကဒိပတို့စံရာမြေတွင် နေထိုင်ကြသော လူများမှာ လူရိုင်းမျိုးဖြစ်သော ဂါဝဒ များနှင့် အခြား ဇာတ်နိမ့်လူမျိုးများဖြစ်သဖြင့် ယင်း မင်းသည် အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းမှ ပြာမင်များကို ခေါ်ယူ၍ မြေရှင်များအဖြစ် မြောက်စားခဲ့သည်ဟု သိရ၏။ ဤအချက်ကို စောက်ခံသည့် ပြာမင်များအား မြေပိုင်ပေးသော ပြာကဋ္ဌဘာသာကမည်းစာကို တွေ့ရှိ ထားလေသည်။ သူတို့နိုင်ငံကား ဆင်းရဲလှသည်။ ထွက်ကုန်ဟူ၍ အုန်းသီးနှင့် ဆားသာ ရှိ၏။ သူတို့မြို့တော်မှာ ဝေဇယန္တိမြို့(ဘနဝသီမြို့)ပင် ဖြစ်၏။

မာယူရသာမန်၏ အဆက်အနွယ်များတွင် ကံဂဝါမင်းနှင့် ဘဂီရထမင်းတို့သည် ငါးရာစု ဒုတိယပိုင်းတွင် စိုးစံခဲ့ပြီး ယင်းခေတ် ပလ္လင်မင်းများနှင့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားခဲ့ဟန် ရှိ၏။ အခြား မင်းဆက်များတွင် ရဂဟုမင်း၊ ကကုသထဝါမင်းမင်း၊ ရှာတိဝါမင်းမင်းနှင့်

ယင်း၏သားတော်နှစ်ပါးဖြစ်သော မရီဂေသဝါမင်မင်းနှင့် မန္ဒာဟရိဝါမင်မင်းများသည် ကျော်ဇောခဲ့ကြ၏။ သူတို့သည် အေဒီ ၆-ရာစု၌ စိုးစံခဲ့ကြ၏။

ကဒ်ဗခင်းဆက်မှာ ရှစ်ရာစု ကုန်ခါနီးအထိလောက် တန်ခိုးကြီးထွားခဲ့လေသည်။

(ဂ) ပထမ စာလုကျမင်းဆက် (အေဒီ ၅၄၃-၇၅၇)

စာလုကျ မင်းဆက်ကို ပုလ ကေသင်(၁) (အေဒီ ၅၅၀-၅၆၆)က စတင် ထူထောင်ခဲ့၏။ မင်းမြို့တော်မှာ ဝတဝိ(ဗဒမ်)၇၆ ဖြစ်၏။ တန်ခိုး အကြီးထွားဆုံးသော စာလုကျမင်းမှာ ပုလ ကေသင်(၂) (အေဒီ ၆၀၈-၆၄၂)ပင်ဖြစ်၏။ ယင်း မင်းသည် တောင်ဖက်နှင့် မြောက်ဖက်များသို့ နယ်ချဲ့ရာ မြောက်ဖက်တွင် ဟာသမင်းနှင့်၎င်း၊ တောင်ဖက်တွင် ပလ္လဝများနှင့်၎င်း စစ်မက်ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။

(ဃ) ရဌကုဋမင်းဆက် (အေဒီ ၇၅၇-၉၇၅)

ရဌကုဋမင်းများသည် စာလုကျများထံမှ ဒက္ခိဏကုန်းမြေ အနောက်ပိုင်းကို သက္ကရာဇ် ၇၅၃-မှစ၍ လုယူစိုးစံခဲ့ကြ၏။ ယင်းတို့သည် စစ်တိုက်ဝါသနာပါသူများ ဖြစ်၍ သူတို့၏ နယ်ပယ်ကို စစ်အုပ်ချုပ် ရေးအတိုင်း အုပ်ချုပ်ခဲ့လေသည်။

(င) ဒုတိယစာလုကျမင်းဆက် (အေဒီ ၉၇၅-၁၀၈၉)

၁၀-ရာစုကုန်ခါနီးလောက်တွင် စာလုကျ အဆက်အနွယ်များသည် ဒက္ခိဏကုန်းမြေကို ပြန်လည်ရရှိကြပြီး၊ ဒုတိယစာလုကျမင်းဆက်ကို တည်ထောင်ခဲ့၏။ သူတို့၏ မြို့တော်မှာ ဟိုက်ဒရာဗတ်ပြည်နယ်ရှိ ကလျာနီပင်ဖြစ်၏။ ယင်းမင်းဆက်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀-မျှ ရှည်ခဲ့၏။

ယင်းမင်းဆက်ပြိုပျက်ပြီးသောအခါ၌ ဒီယိုဂါမုယာဒဝများ(၁၁၈၇-၁၃၁၂)၊ ဒိုရသမုဒရမှ ဟွိုင်သလများနှင့် ဝရန်ဂါလ်မှက ကတိယများ(၁၄၂၅-ခုနှစ်ထိ)တို့သည် ယင်းမင်းဆက်၏ နယ်ပယ်ကို ခွဲဝေပြီး စိုးစံကြ၏။

(စ) တမိလ် ၃-နိုင်ငံ

အိန္ဒိယတိုက်၏ တောင်ဖက်စွန်းတွင် တမိလ်နိုင်ငံ ၃-ခုရှိခဲ့၏။ ယင်းတို့မှာ ချောလာ၊ ပန္ဒယနှင့် ချေရတို့ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းတို့မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာပင် လွတ်လပ်စွာ တည်ရှိခဲ့ ကြပြီး၊ ယင်းနိုင်ငံမျှ တွင် တိုင်းရင်းသား ဒြာဝိဒီယန် ယဉ်ကျေးမှု ဖြစ်ထွန်းခဲ့၏။ မြောက် ဖက်မှ ပလ္လဝများဆင်းလာသောအခါမှ ယင်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကို ပလ္လဝယဉ်ကျေးမှုက လွှမ်းမိုးသွားခဲ့လေသည်။ အိန္ဒိယတောင်ဖက် အစွန်းတွင် ၆၀၀-ရာစုမှ ၉၀၀-ရာစု ကုန်ဆုံးသည်အထိ ပလ္လဝများတန်ခိုးကြီးထွားခဲ့ကြ၏။ ယင်းနောက်တွင် ချောလာအင်ပါ ယာအသစ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

ချောလများသည် ပလ္လဝလက်အောက်ခံအဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေခဲ့ပြီးမှ လွတ်လပ်ရေးကို တိုက်ယူခဲ့ကြပြီး၊ ပလ္လဝများ၏ အင်ပါယာကို ဆက်ခံခဲ့ကြလေသည်။ သူတို့၏ အင်ပါယာမှာ ပလ္လဝအင်ပါယာထက်ပင် ကျယ်ဝန်းခဲ့သည်။ ရာဇရာဇာ (၉၈၅-၁၀၁၄) ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် ယင်း၏သားတော် ဘုရင် (၁၀၁၄-၁၀၄၄) တို့ လက်ထက်တွင် ချောလမင်းဆက် အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။ သူတို့သည် အိန္ဒိယ တိုက် တောင်ပိုင်းတခုလုံးကိုသာမက သီဟိုကျွန်းကိုပါ အုပ်စိုးခဲ့လေသည်။ သူတို့သည် ဂင်္ဂါအထိ စစ်တပ်စေလွှတ်ပြီး ဘင်္ဂလားပါးလဘုရင်ကို စစ်တိုက်ခိုက်၍ အောင်နိုင်ခဲ့၏။ ယင်းကာလက သူတို့သည် တန်ခိုးအကြီးဆုံးသော ရေတပ်ပိုင်ရှင်များဖြစ်ကြပြီး သူတို့၏ ရေတပ်သည် မလေးရှားနှင့် အင်ဒိုနီးရှားသို့ တိုင်အောင်ပင် သွားရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ ကြလေသည်။

၁၂-ရာစု ကုန်ခါနီးတွင် ချောလမင်းဆက် အင်အားဆုတ်ယုတ်ခဲ့လေသည်။ သူတို့နှင့် နန်းပြိုင်ပန္နယမင်းဆက်သည် လွတ်လပ်ရေး ကြေငြာခဲ့ကြ၏။ ၁၂၅၁-ခုနှစ်၌ သုန္ဒရပန္နယမင်း နန်းဘက်သော အခါမှစ၍ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း၌ ချောလတို့ကို အစား ထိုးလျက် တန်ခိုးအကြီးအထွားဆုံး မင်းဆက်ဖြစ်ခဲ့၏။ သူတို့၏ မင်းဆက်မှာ မူဆလင်များ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့် ၁၃၁၀-အထိသာ သက်တမ်း ရှည်ခဲ့လေသည်။

အိန္ဒိယတိုက်၏ ရှေးခေတ်သမိုင်းကို ဤမျှသိလျှင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ အက္ခရာ များ ဆင့်ကဲ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အိန္ဒိယတိုက်ရှိ ရှေးမင်းများ စိုးစံစဉ်ကာလ ဆင့်ကဲ ပေါ်ထွန်းလာသော အက္ခရာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်တင်ပြ၍ နားလည်နိုင်ဖွယ်ရာရှိပြီ ဖြစ်သည်။

အခန်း (၅)

အိန္ဒိယအက္ခရာ၏ ယေဘုယျသဘာဝ

၅-၁။ အက္ခရာပုံသဏ္ဍာန်ကိုရှု၍ သက္ကရာဇ်သတ်မှတ်ခြင်း

ကျောက်စာတချပ်၏ အက္ခရာ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် ရေးပုံရေးနည်းကို သေချာစွာ လေ့လာလျှင် ယင်းကျောက်စာကို ရေးထိုးသော သက္ကရာဇ်ကို ခန့်မှန်း သတ်မှတ်၍ရပေ သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဟောင်း အရေးအသား လေ့လာသူများသည် ကျောက်စာပါ အက္ခရာပုံသဏ္ဍာန်ကို အထူးဂရုပြု၍ ကူးယူလေ့လာကြ၏။ ယင်းပညာရှင်များသည် အခြားနည်းဖြင့် သက္ကရာဇ်ကို အတိအကျသိရှိသော ဘုရင်များလက်ထက် ရေးသားသည့် စာလုံးများကို အထူးတိကျစွာ မှတ်သားကြပြီး စံအဖြစ် ယူထားကြ၏။ ဤအတွက် ကြောင့်ပင် ပြောင်းလဲလာသော အက္ခရာပုံသဏ္ဍာန်များကို ယင်းဘုရင်များ၏ အမည်ကို တပ်ပြီး ခေါ်ကြလေသည်။ ဤသို့လျှင် မောရိယ၊ ကုသျှန၊ ဂုဗ္ဗ၊ စာလုကျ၊ ပလ္လဝ အက္ခရာများစသည်ဖြင့် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းဖြစ်၏။

ကျောက်စာတချပ်ကို တွေ့ရှိသောအခါ၌ ယင်းကျောက်စာကို ရေးထိုးသော သက္ကရာဇ်နှင့်ပတ်သက်၍ အခြားအထောက်အထား လုံးဝမရှိသောအခါ၌ ယင်းကျောက် စာပါ စာလုံးများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်များကို စံအဖြစ်ယူထားသော စာလုံးပုံသဏ္ဍာန်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကာ သက္ကရာဇ် သတ်မှတ်ကြလေသည်။ အခြားနည်း လုံးဝ မရှိသောအခါ၌ ဤနည်းသည် လွန်စွာအသုံးဝင်လေသည်။

၅-၂။ အိန္ဒိယအက္ခရာ၏ ယေဘုယျသဘာဝ

အိန္ဒိယတိုက်ရှိ ဘာသာစကားတခုကို ရေးရန် မည်သို့သောစာကိုပင် အသုံးပြု စေကာမူ အက္ခရာမှာ တမျိုးတည်းသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယတိုက်ကို အခြေခံ သော မည်သည့် ဘာသာစကားပင်အတွက်မဆို ရေးသည့်စာ၏ မူလအစကို လေ့လာ လိုလျှင် အိန္ဒိယအက္ခရာ၏ ယေဘုယျသဘာဝကို နားလည်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ အိန္ဒိယ အက္ခရာကို သရနှင့် ဗျည်းဟူ၍ ၂-မျိုးခွဲထား၏။

အက္ခရာကို စီရာ၌ သရများသည် ပထမလာ၏။ ယင်းတို့ကို အောက်တွင် အသံတို (ရဿသရ)၊ အသံရှည် (ဒီဃသရ)၊ ဂုဏ်နှင့် ဝုဒ္ဓိ အစီအစဉ်အတိုင်း စီထားသည်။

ရခိုင်မြည်သုံး အက္ခရာ

အသံတို	အသံရှည်	ဂဏ	၇၉°
(၁) အ	(၂) အာ	.....	.....
(၃) ဇ	(၄) ဤ	(၁၁) ဇ	(၁၂) အဲ
(၅) ဉ	(၆) ဦ	(၁၃) ဩ	(၁၄) ဩဒ်
(၁) ဖ (ရိ)	(၇) ဖ (ရိ)	.....	.....

(၉) လှ (လရိ) (၁၀) လှ (လရိ)

ယင်းနောက် အသရနှင့်တွဲ၍ ရွတ်ဖတ်လေ့ရှိသည့်ဗျည်း များလာသည်။ ယင်းတို့ကို အမျိုးအစား ငါးမျိုးပါဝင်သော ဝဂ်အက္ခရာ (အသံမြူအက္ခရာ) ၂၅-လုံး သရတပိုင်း ဗျည်းတပိုင်း ၄-လုံး၊ သ ၃-လုံး၊ ဟ အက္ခရာ ၁-လုံး၊ နိဂ္ဂဟိတ် (နှုတ်သံစစ်စစ်) တလုံးနှင့် အသောသဝိသဇ္ဇနီ ၃-လုံးအဖြစ်ခွဲထား၏။ အချို့က နိဂ္ဂဟိတ် ၁-လုံးနှင့် အသောသဝိသဇ္ဇနီ ၃-လုံးကိုသရအဖြစ်ယူရမည်ဟုခံယူသည်။ ဝဂ်အက္ခရာ အမျိုးအစား တစုစီတွင် အသံမာနှင့် အသံပျော့ဗျည်း များ၊ ယင်းတို့၏ ဓနိတအက္ခရာများနှင့် ယင်းတို့၏ နာသိက (နှာသံ) တို့ ပါဝင်၏။

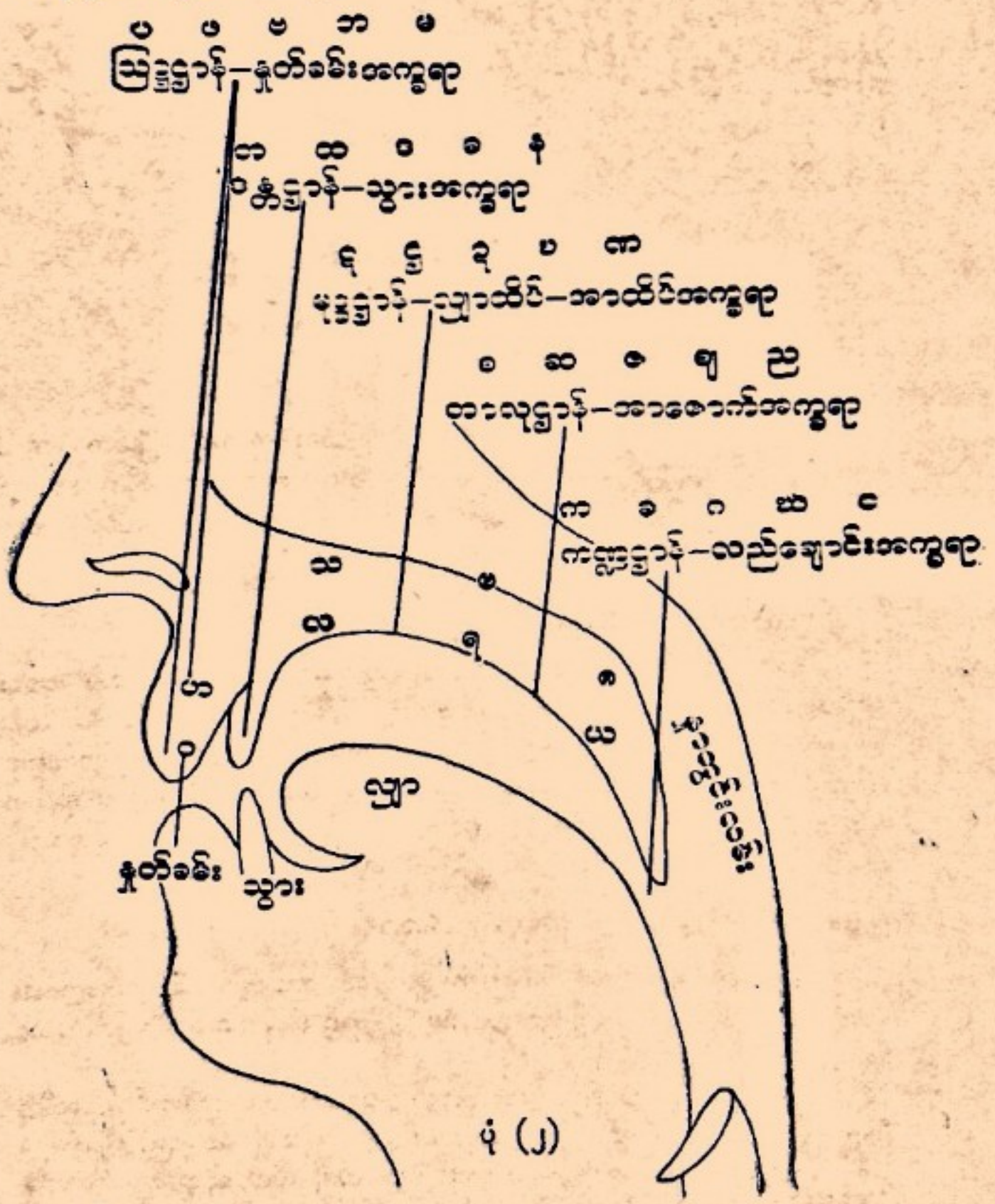
	အသံမာ	ဓနိတ	အသံပျော့	ဓနိတ	နာသိက
ကဝဂ်	က	ခ	ဂ	ဆ	င
စဝဂ်	စ	ဆ	ဇ	ဈ	ဉ
ငှဝဂ်	ငှ	ငှ	ဇ	ဈ	ဉ
တဝဂ်	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
ပဝဂ်	ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ

သရတပိုင်း ဗျည်းတပိုင်း ၄-လုံးမှာ ယ၊ ရ၊ လ နှင့် ဝ တို့ဖြစ်ကြသည်။ သ ၃-လုံးမှာ ဓ ဖ နှင့် သ တို့ဖြစ်ကြ၏။ နိဂ္ဂဟိတ်မှာ (ဟ) ဖြစ်ပြီး၊ အသောသဝိသဇ္ဇနီသုံးလုံးမှာ ဝိသဇ္ဇနီခွဲခွဲ၊ ဇိဝှာမူလိယနှင့် ဥပဇ္ဇာနီယတို့ဖြစ်ကြသည်။

ဗျည်းများကို အသရနှင့်တွဲ၍ ရွတ်ဖတ်လေ့ရှိသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ထိုဗျည်းတို့၌ သရမရှိချေ။ ဤသဘောတရားမှ အက္ခရာတွဲများ ပေါက်ဖွားလာ၏။ ဤအက္ခရာ စနစ်ကို အိန္ဒိယဘတိုက်လုံ၌ ဒေသဆိုင်ရာ တာသာအမျိုးမျိုးအတွက် လိုက်လျောညီထွေရှိစေရန် အနည်းငယ်လိုသည်တို့ကို ပေါင်းထည့်ခြင်း၊ မလိုသည်တို့ကို ထုတ်နုတ်ခြင်းတို့ပြုလျက် ယနေ့တိုင်အောင် အသုံးပြုနေပေသည်။

၅-၃။ အသံထုတ်သည့်နေရာ

ထက္ကလူတာသာဗေဒအရ အက္ခရာအသံထုတ်သောအခါ ထုတ်သည့်နေရာ ပင်မကို အောက်ပုံတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း (၆)

အိန္ဒိယပြာဟ္မိအက္ခရာ

၆-၁။ ပြာဟ္မိသရနှင့်ဗျည်းများ

အခန်း(၅)တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အိန္ဒိယအက္ခရာစနစ်ကို အခြေခံပြုမှသာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပြာဟ္မိအက္ခရာနှင့်အခြားဆင်ကဲ ပေါက်ဖွားလာသော အက္ခရာတို့ကို နားလည်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ မြန်မာအက္ခရာသည်လည်း ဤစနစ်ကို လိုတိုး ပိုးလျှော့ပြုလုပ်ပြီး အသုံးပြုထားသော အက္ခရာပင်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစွာ မြင်ရပေမည်။

၆-၂။ အသောကပြာဟ္မိ

မောရိယပြာဟ္မိအထဲတွင် အသောက ပြာဟ္မိမှာ ရှေးအကျဆုံးသော အရေးအသားပင်ဖြစ်၏။ အသောကကျောက်စာများကို ရေးထိုးခဲ့သော သက္ကရာဇ်၊ ယင်းကျောက်စာများတွင် အသုံးပြုသော ဘာသာစကား၊ ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများကို တိကျစွာသိရှိမည်ဖြစ်၍ အသောကပြာဟ္မိ၏ သရများ၊ ဗျည်းများ၊ အက္ခရာတို့များဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ ဗျည်းနှင့်တွဲသော သရများနှင့် နိဂ္ဂဟိတ် စသည်တို့ လေ့လာ၍ ရပေမည်။

၆-၃။ အသောက ပြာဟ္မိတွင် ပါရှိသော သရများ

အသောက ပြာဟ္မိတွင် သရခြောက်မျိုးကိုသာ အသုံးပြုထားကြောင်းတွေ့ရ၏။ ယင်းတို့မှာ အခြေခံသရ သုံးမျိုးဖြစ်သော အ၊ ဣ၊ ဥနှင့် အခြား သရ သုံးမျိုးဖြစ်သော အာ၊ ဧ၊ ဩ တို့ ဖြစ်ကြ၏။

သရအ ကို ရေ ချဉ် နည်းသုံးမျိုးပြုသည်ကို တွေ့ရ၏။ ပထမနည်းတွင် မျဉ်းမတ်ကို ဦးစွာဆွဲပြီး ဘယ်ဖက်ပါ မျဉ်းကွေး နှစ်ချောင်းကိုဆွဲ၏။ ဤအမျိုးအစားတွင် မျိုးကွဲများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်မှာ မျဉ်းကွေးနှစ်ချောင်း၏ မျဉ်းမတ်ကို ထိရာ နေရာသည် ကွဲနေရာမှ တဖြည့်ဖြည်း နီးကပ်လာပြီး ထပ်သွားခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ ဒုတိယ အမျိုးအစားတွင်

ဘယ်ဖက်မျဉ်းကွေး နှစ်ချောင်းအစား မျဉ်းဖြောင့် နှစ်ချောင်းကို သုံးပြီး ယင်းတို့ကို ထောင်ကျဉ်းဖြစ်အောင်ဆွဲ၏။ ဤသို့ဦးစွာဆွဲပြီးမှ မျဉ်းမတ်ကိုဆွဲသည်။ မျဉ်းမတ်နှင့်ဘယ်ဖက် မျဉ်းနှစ်ချောင်း၏ ထောင့်တို့မထိခဲ့လျှင် မျဉ်းမတ်ကို အနည်းငယ် ကွေ့၍၎င်း၊ သို့မဟုတ် မျဉ်းမတ်မှ မျဉ်းတိုကလေး တချောင်းဖြင့်၎င်း ထောင့်ကိုထိအောင်ဆွဲလေသည်။ တတိယ အမျိုးအစားတွင် မျဉ်းမတ်ကို ဦးစွာဆွဲသည်။ ယင်းနောက် ဘယ်ဖက်မှ မျဉ်းတချောင်းကို မျဉ်းဖြောင့်အဖြစ်သော်၎င်း၊ မျဉ်းကွေးအဖြစ်သော်၎င်း ဆွဲပြီး မျဉ်းမတ်ကို ထိစေ၏။ ယင်း ထိရာနေရာမှ အခြားဘယ်ဖက်မျဉ်းကို မျဉ်းမတ်အဖြစ်သော်၎င်း၊ မျဉ်းကွေးအဖြစ်သော် ၎င်း ဘယ်ဖက်သို့ဆွဲ၏။

သရ အာ ကို ယေဘုယျအားဖြင့် အ၏ မျဉ်းသုံးကြောင်း ဆုံရာနေရာမှ ညာဖက်သို့ မျဉ်းလဲတိုတချောင်းဆွဲပြီး ရေးလေ့ရှိပေသည်။

သရ ဣ ကို ထရိဂံ၁၂၃ အစက်သုံးစက်ချ၍ ရေးလေ့ရှိသည်။ များသောအားဖြင့် ထရိဂံထိပ်သည် ညာဖက်၌ရှိတတ်သည်။ တခါတရံ ဘယ်ဖက်၌လည်းတွေ့ရ၏။ တခါတရံ ကား အထက်ဖက်၌လည်း တွေ့ရသည်။

သရ ဧ မှာ ထရိဂံ၁၂၃ အစက်သုံးစက်သော မျဉ်းဖြောင့်သုံးကြောင်းပင် ဖြစ်၏။ တခါ တရံ မျဉ်းများသည် ဖြောင့်မနေဘဲ အနည်းငယ် ကွေးနေတတ်လေသည်။ သို့ရာတွင် မသိသာလှပေ။

သရ ဉ ကို ညာဖက်သို့ လှည့်ထားသော ထောင့်မှန် တခုဖြင့် ဖော်ပြလေ့ရှိ၏။ မျဉ်းမတ်မှာ မျဉ်းလဲထက်ရှည်လေသည်။ ထောင့်မှန်မပေါ်ဘဲ ထောင့်ကျဉ်းပေါ်သည့် ဉ အမျိုးအစား အလွန်ရှားပါးလေသည်။

သရ ဩ ကို သရ ဉ ၏ ထိပ်မှ ဘယ်ဖက်သို့ မျဉ်းလဲတချောင်း ထပ်ဆွဲ၍ ရေးလေ့ ရှိ၏။ စာလုံးကို အထက်မှ အောက်သို့ တဆက်တည်း ရေးသည်ဖြစ်၍ တခါတရံ အလယ် မျဉ်းမတ်မှာ စောင်းပြီး အင်္ဂလိပ် Z နှင့် တူသည်ကို တွေ့ရ၏။ အချို့သော အသောက ကျောက်စာများတွင် ယင်းသဏ္ဍာန်၏ ပြောင်းပြန်အမျိုးအစားကိုလည်း တွေ့ရပေသည်။

၆-၄။ အသောက မြာဟူ၏ဗျည်းများ

အသောကမြာဟူတွင် ဗျည်း ၃၃-လုံး ပါရှိသည်။ မြန်မာဗျည်း ၃၃-လုံးအနက်မှ ၈ ဧ အ တို့ မပါဝင်ပဲ မြန်မာဗျည်းတွင် မပါသော ဋ၊ ဏနှင့် မ တို့ ပါဝင်ကြသည်။ ယင်းတို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်များ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

(၁) က သည် ရိုးရိုးကြက်ခြေခတ်ပင်ဖြစ်၏။ တခါတရံ မျဉ်းမတ်မှာ အနည်းငယ် ပိုရှည်၏။

ရုဗိဒ်ပြည်သုံး အက္ခရာ

(၂) ခ သည် ငါးမျှားချိတ်ကို ပြောင်းပြန် လှန်ထားသည်နှင့် ပုံသဏ္ဍာန်တူ၏။ လက်တံရှည်အောက်ဖက်တွင် အစက်တစက်၊ သို့မဟုတ် အဝိုင်းတဝိုင်းပါ၏။ ဤသို့သော အစက်၊ သို့မဟုတ် အဝိုင်းမပါသော ခ မှာ အလွန်ရှား၏။

(၃) ဂ မှာ ထောင့်ကျဉ်းဖော်ထားသော မျဉ်းပြောင်း နှစ်ခုပင် ဖြစ်၏။ အပွင့် ဖက်မှာအောက်ဖက်၌ ဖြစ်၏။ တခါတရံ ထောင့်ပေါ်ရာနေရာသည် ဝိုင်းနေတတ်၏။

(၄) ဆ မှာ ဝိုင်းနေသော ဂ ကို ပြောင်းပြန်လှန်ထားပြီး ဘယ်ဖက်လက်တံသည် ပို၍ ရှည်လျက်ရှိသည်။ ယင်း၏အလယ်၌ မျဉ်းမတ်တချောင်း ထည့်ထားသည်။

(င ကို အသောက ဗြာဟ္မီတွင် မတွေ့ရချေ။)

(၅) စ ကို သုံးမျိုး တွေ့ရသည်။ ပထမ အမျိုးအစားတွင် စက်ဝိုင်းခြမ်းကို မျဉ်းမတ်တချောင်း၏ လက်ဝဲအောက်ဖက်၌ ကပ်ဆွဲထား၏။ ဤအမျိုးအစား၌ မျဉ်းမတ်ကို နောက်မှဆွဲဟန်ရှိသည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားတွင် မျဉ်းမတ်ကို ပထမဆွဲပြီး စက်ဝိုင်းခြမ်းကို နောက်မှ ဆွဲပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် ဘယ်ဖက်ပါစက်ဝိုင်းခြမ်းမှာ အပြည့် မဟုတ်တော့ပဲ အနည်းငယ်သေး၏။ တတိယအမျိုးအစားမှာ စက်ဝိုင်းကို ကောင်းစွာမဆွဲဘဲ ထောင့် ပေါ်အောင် ဆွဲသောအခါ ရရှိသော စ ပင်ဖြစ်၏။ တတိယအမျိုးအစားမှာ အလွန်ရှား ပေသည်။

(၆) ဆ မှာ စ ကို ရေးပြီး၊ ယင်း၏ညာဖက်တွင် စက်ဝိုင်းခြမ်းတခြမ်းထပ်ထည့် ပေးရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ စက်ဝိုင်းကို ပထမဆွဲပြီး အလယ်မှ မျဉ်းမတ် ဆွဲလျှင် ပထမအမျိုးအစားကို ရ၏။ အကယ်၍ မျဉ်းမတ်ကို ဦးစွာဆွဲပြီး မျဉ်းအောက် ဘယ်ဖက်နှင့် ညာဖက်တို့တွင် စက်ဝိုင်းခြမ်းများ ဆွဲထည့်လျှင် စက်ဝိုင်းလုံး ပေါ်မလာ တော့ပဲ ဘဲဥပုံအဝိုင်းတွင် အလယ်မှမျဉ်းမတ် ဆွဲထားသည့်ပုံမျိုး ပေါ်လာ၏။ ဤကား ဒုတိယအမျိုးအစားဖြစ်၏။

(၇) ဇ တွင် ပုံနှစ်မျိုးရှိသည်။ ပထမအမျိုးမှာ အင်္ဂလိပ် E ပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်သော လက်တံသုံးတံကို ထောင့်မှန်ချို၍ ရေးသော ဇ ဖြစ်၏။ ဒုတိယအမျိုးမှာ စက်ဝိုင်းဝက် နှစ်ခုကို ဆင့်ထားသောပုံပင် ဖြစ်၏။ ဒုတိယအမျိုးအစားတွင်ပင် မျိုးကွဲများ ရှိပေသေး သည်။

(၈ နှင့် ၉) ဈ မှာ မျဉ်းမတ်၏အလယ်မှ ထောင့်ချိုး ချိတ်တချိတ် တပ်ထားပြီး အထက်ဖက်၌ ပွင့်နေသောသဏ္ဍာန်ကို ဆောင်၏။ မျိုးကွဲများတွင် အချို့၌ ချိတ်မှာ တိုနေပြီး၊ အချို့တွင် ချိတ်သည် မျဉ်းမတ်နှင့် ထောင့်မတ်ဆက်ခြင် နေပေ။ ညမှာ ဈ ကို ပြောင်းပြန်လှန်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ဘယ်ဖက်ထိပ်၌ ဘယ်ချိုးသော မျဉ်းတိုကလေးတချောင်း ပါဝင်၏။

(၁၀) ည တွင် တမျိုးတည်းရှိ၏။ ညာဖက်ပွင့်နေသော စက်ဝိုင်းခြမ်းပင် ဖြစ်၏။ များသောအားဖြင့် စက်ဝိုင်းခြမ်းမှာ အပြည့်မဟုတ်ပေ။

(၁၁) ၄ မှာ စက်ဝိုင်းပြည့်ပင် ဖြစ်၏။

(၁၂) ၃ မှာ ၃ ၏ အထက်ဖက်၌ မျဉ်းမတ်တိုကလေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် စက်ဝိုင်းခြမ်း၏ အောက်ဖက်သည် အနည်းငယ်ဖြောင့်လာသည်။ လှေကားထပ် သဏ္ဍာန် ဖြစ်လေသည်။

(၁၃) ၁ မှာ ၃ ၏ ညာဖက်ကို ခွေထားသော ပုံပင် ဖြစ်၏။

(၁၄ နှင့် ၁၅) ၃ နှင့် ၈ တို့ကို အတူရှင်းသင့်ပေသည်။ ၃ ကို အောက်ခြေမျဉ်းလဲ ၏ အလယ်မှ မျဉ်းမတ်တချောင်းဆွဲပြီး ရေး၏။ ၈ တွင် မူကား မျဉ်းမတ်၏အထက်ပိုင်း တွင် မျဉ်းလဲတချောင်းတပ်ပေးထား၏။ မျဉ်းလဲများ၏အရှည်သည် မျဉ်းမတ်၏ အရှည် ထက် တို၏။

(၁၆) တ ကို ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် တွေ့ရ၏။ အရိုးဆုံးမှာ စောင်းနေသော မျဉ်းတချောင်း၏ အလယ်မှ မျဉ်းတိုတချောင်းကို ဘယ်ဖက်၊ သို့မဟုတ် ညာဖက်သို့ ဒေါင့်ပေါ်အောင် ဆွဲထားသောပုံမျှာ ဖြစ်၏။ အခြားအမျိုးအစားတွင် အလယ်မျဉ်းတို ကို ကွေး၍ မျဉ်းစောင်းနှင့် ဆက်ထားပုံမျှာ ဖြစ်၏။ နောက်အမျိုးမှာ မျဉ်းမတ်တို တချောင်း၏ အောက်တည့်တည့်မှ ဒေါင့်ဖော်မျဉ်းနှစ်ချောင်း ဆွဲထားပုံဖြစ်၏။ တခါ တချို့ အောက်မှ ဒေါင့်ဖော်မျဉ်းနှစ်ချောင်းအစား မျဉ်းကွေးတခုကို တပ်ထား၏။

(၁၇) ၈ မှာ ၄ ၏ အလယ်၌ အစက်တစက် ထည့်ထားခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဆိုလို သည့်မှာ စက်ဝိုင်း၏အလယ်တွင် အစက်တစက် ထည့်ထား ၏။

(၁၈) ၁ တွင် ၂ မျိုး ၂ စားရှိသည်။ ဒေါင့်၊ သို့မဟုတ် စက်ဝိုင်းကွေးကွေး ထားသော ပုံမျှာဖြစ်၏။ အခြေခံပုံမှာ အဖွင့်ဖက်ကို ဘယ်ဖက်သို့လှည့်ထားသော စက်ဝိုင်း ဖြစ် တခု၏ အထက်နှင့် အောက်ဖက်တွင် မျဉ်းမတ်တိုကလေးများ ဆွဲထားသောပုံဖြစ်၏။ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ စက်ဝိုင်းဝက်အစား ဒေါင့်ဖော်၍ ခေါက်ထားသော မျဉ်းကို ထည့်ဆွဲ၍ထားသောပုံဖြစ်၏။

(၁၉) ၁ တွင်လည်း ၂ မျိုးရှိသည်။ ပထမအမျိုးအစားမှာ အင်္ဂလိပ် D နှင့် သဏ္ဍာန်တူပြီး၊ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ ယင်း၏ ပြောင်းပြန်ပင်ဖြစ်၏။ ပထမ အမျိုး အစားမှာ ပို၍ပေါများသည်။

(၂၀) ၁ မှာ ငါးမျှားချိတ်သဏ္ဍာန်ပင်ဖြစ်၏။ ချိတ်မှာ ညာဖက်၌ တည်ရှိ၏။

(၂၁) ၁ မှာ ၁ ၏ ချိတ်ဖက်တွင် မျဉ်းကိုဆက်ပြီး ကွေးထား၏။

(၂၂) ၁ မှာ ၂ မျိုးရှိ သည်။ စတုဂံ၊ သို့မဟုတ် စတုရန်း ပုံပင် ဖြစ်သည်။

(၂၃) ၁ မှာ ၈ ပြောင်းပြန်ပုံဖြစ်၏။ တခါတရံ မျဉ်းမတ် ကိုဆွဲရာ၌ ဒေါင့်ချိုး ခေါက်မျဉ်းနှင့် အနည်းငယ် ကွာခြားနေကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယင်းတို့ ၂ ခုကို ထိနေ စေရန် မျဉ်းတိုကလေးတချောင်းဖြင့် ဆက်ထား၏။

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

(၂၄) မ ကို ပုံအမျိုးမျိုးဖြင့် တွေ့ရ၏။ အခြေခံမှာ အောက်ပိုင်းသည် စက်ဝိုင်း သော်၎င်း၊ စက်ဝိုင်းနီးပါး အဝိုင်းသော်၎င်းဖြစ်ပြီး ယင်းအထက်တွင် မျဉ်းတိုနှစ်ချောင်း ပါသည်။ တခါတရံ ယင်းမျဉ်းတိုများမှာလည်း ကွေးနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂၅) ယ မှာလည်း အခြေခံပုံ ၂ မျိုးရှိသည်။ တမျိုးတွင် လခြမ်းဝိုင်းကို ပြောင်းပြန်လှန်ထားပြီး အသယ်၌ မျဉ်းမတ်ဆွဲထားသည်။ နောက်တမျိုးတွင် အောက်ပိုင်း လခြမ်းမှာ ၂ ခုကွဲနေသည်။

(၂၆) ရ ကိုအသောက ဗြာဟ္မီ၌ မတွေ့ရပေ။ အခြား ဗြာဟ္မီ၌ တွေ့ရသော ရ တွင် ၂ မျိုးရှိ၏။ တမျိုးမှာ မျဉ်းမတ်တချောင်းပင် ဖြစ်ပြီး၊ နောက်တမျိုးမှာ မြေ သဏ္ဍာန် မျဉ်းမတ်ပင်ဖြစ်၏။

(၂၇ နှင့် ၂၈) လ နှင့် ဟ တို့မှာ သဏ္ဍာန် တမျိုးတည်းပင် ဖြစ်ကြသော်လည်း တမျိုးသည် အခြားတမျိုး၏ ပြောင်းပြန်ပင်ဖြစ်၏။

(၂၉) ဝ မှာ စက်ဝိုင်းတဝိုင်း၏ထိပ်မှ မျဉ်းမတ်တိုကလေး တချောင်းကို တပ် ထားသော ပုံပင်ဖြစ်၏။ စက်ဝိုင်းကို ဝိုင်းစက်အောင် မဆွဲနိုင်ခဲ့လျှင် အခြား ဝ ပုံများကို ရရှိ၏။

(၃၀ မှ ၃၂) သ သုံးမျိုးစလုံးကို အသောက ဗြာဟ္မီတွင် တွေ့ရှိရ၏။ သို့ရာတွင် အပေါများဆုံးမှာ သ ပင်ဖြစ်၏။ ဂ (ဂ-ရှ)မှာ ဂ နှင့်တူ၏။ ဂ ၏အတွင်းဖက် လက်တံ တွင် မျဉ်းတိုတချောင်း တပ်ထားသည်။ ဒေါင့်ပုံနှင့် အဝိုင်းပုံ ၂ မျိုးစလုံးကို တွေ့ရ၏။ ဒေါင့်ပုံတွင် အပိုမျဉ်းကို ဘယ်ဖက် လက်တံတွင်တပ်ပြီး အဝိုင်းပုံတွင် အခေါင်မှအောက်သို့ ဆွဲချထားသည်။ သ မှာ ပ ၏လက်တံရှည်အပြင်ဖက်မှ ချိတ်တချိတ်တပ်သားသော ပုံပင် ဖြစ်၏။ မ (ပ-ရှ)တွင် ပ ၏အကွေးကို ၂ ထပ်ပြုလုပ်ထားသည်။

(၃၃) အသောက ကျောက်တိုင်များတွင် နောက် အပိုအက္ခရာတလုံးကို တွေ့ရှိရ သည်။ ယင်းမှာ ၂၄ အောက်မှ အောက်မြစ်ထည့်သားသည့် အက္ခရာပင်ဖြစ်၏။

၆-၅။ အက္ခရာ တွဲများဖြစ်ပေါ်ပုံ

ဗျည်းများကို တလုံးအပေါ် တလုံးထပ်ခြင်းဖြင့် အက္ခရာတွဲများ ဖြစ်ပေါ်၏။ အသောကဗြာဟ္မီ အရေးအသားမှာ ခေတ်ပေါ် အိန္ဒိယစာများမှာကဲ့သို့မဟုတ်ဘဲ အထက် အက္ခရာကို အပြည့်ရေးထားသော်လည်း အောက်အက္ခရာများကိုမူ ဝါးထားကြောင်း တွေ့ရ၏။

(၁) ဒုတိယအက္ခရာ ယ ပါသောအတွဲပုံစံ...

ယ ယ ယ ယ ယ ယ ယ
ယ ယ ယ နှင့် ယ

(၂) ဒုတိယအက္ခရာ ဝ ပါသောအတွဲပုံစံ....

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

(၃) ဒုတိယအက္ခရာ ဗ ပါသောအတွဲပုံစံ (ဒွါဒသကို ရေးရာ၌ ဝ ကို အောက်မှ ဆင်မည့်အစား ဗ ကိုဆင်ထားသည်။)

(၄) ဒုတိယအက္ခရာ ရ ပါသောအတွဲပုံစံ....

က တ ဒ ဝ န သ

ဤအက္ခရာတွဲမျိုးကိုရေးရာ၌ အလွန်လိမ်မာစွာ ရေးထားကြောင်းကို တွေ့ရသည်။ ရ မှာ မျဉ်းမတ်ကို မြွေသဏ္ဍာန် ဖော်ထားသည်ဖြစ်ရာ အက္ခရာတွဲကို ရေးသောအခါ မာခြားအက္ခရာ၏မျဉ်းမတ်နေရာ၌ ဤအကွေးအကောက်ကလေးကို ထည့်ဆွဲလေ့ရှိပေသည်။ ဤအခါ၌ ရ ကို အပြည့်ဆွဲမိပြီး နောက်အက္ခရာကို အတိုချုံး၍ ဆွဲကြောင်း တွေ့ရပေသည်။ သာမန်အားဖြင့် ရ မှာ အောက်မှ နေရမည်ဖြစ်သော်လည်း အသောကပြာဟွံ တွင် ယင်းမှာ အထက်၌နေသည်ကို အများအပြား တွေ့ရပေသည်။

(၅) ဒုတိယ အက္ခရာအဖြစ် သ ပါဝင်သော အတွဲ။ သိ

(၆) ဒုတိယ အက္ခရာအဖြစ် ဇ ပါဝင်သော အတွဲ။ ပုံစံ သိ

(၇) ဒုတိယ အက္ခရာ အဖြစ် တ ပါဝင်သော အတွဲ။ ပုံစံ သိ တ

(၈) ဒုတိယ အက္ခရာ အဖြစ် ပ ပါဝင်သော အတွဲ။ ပုံစံ သိ

(၉) ဒုတိယ အက္ခရာ အဖြစ် မ ပါဝင်သော အတွဲ။ ပုံစံ သိ

(၁၀) ဒုတိယ အက္ခရာ အဖြစ် ဟ ပါဝင်သော အတွဲ။ ပုံစံ သိ

၆-၆။ ဗျည်းနှင့် တွဲသော သရများနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်

ဗျည်းနှင့် တွဲသော သရများအတွက် သင်္ကေတများမှာ သရ ၃ လုံး ဖြစ်သော အ၊ ဣ၊ ဥ များကို အခြေခံ၏။ ယင်း အခြေခံ သင်္ကေတများမှ တဖန် အခြားသင်္ကေတ

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

များ ပေါက်ဖွားလာပေသည်။ ဤတီထွင်ချက်များသည်လည်း သက္ကဋ သဒ္ဒါ ပညာ ကျော်များ၏ တီထွင်ချက်များပင် ဖြစ်၏။

(၁) ဗျည်းနှင့် တွဲသော သရ (အ)မှာ သက္ကဋ သဒ္ဒါ အရ ဗျည်းများ အားလုံး နှင့် တွဲ၍ ရွတ်ဖတ်နေပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယင်းအတွက် ခွဲခြား၍ သင်္ကေတ မရှိပေ။

(၂) ဗျည်းနှင့် တွဲသော သရ (ဣ)ကို အခြေခံအားဖြင့် ဗျည်း၏ ညာဖက် ထိပ်မှ အထက်သို့ မျဉ်းမတ်တို့ တချောင်းတွဲပြီး သတ်မှတ်၏။ (ပုံစံ ၆၊ ၇)။ သို့ရာတွင် ဗျည်း၏ နဂိုပါမျဉ်းမတ်နှင့် ကွဲလွဲစေရန်အတွက် ဗျည်းထိပ်၌ မျဉ်းလဲတို့ တချောင်းဆွဲပြီးမှ သရ သင်္ကေတ မျဉ်းမတ်ကိုဆွဲ၏။ ဗ ၄ နှင့် ထ တို့ အတွက်မူ သရကို ညာဖက် အလယ်တွင် ပေါင်းပေး၏။

(၃) ဗျည်းနှင့် တွဲသော သရ (ဥ)ကို ဗျည်း၏အောက်ပိုင်း ညာဖက်မှ မျဉ်းမတ် (ပုံစံ-န) သို့မဟုတ် မျဉ်းလဲ (ပုံစံ- က နှင့် ဓ) သို့မဟုတ် မျဉ်းစောင်း (ပုံစံ- စု နှင့် ခ) ဆွဲ၍ သတ်မှတ်၏။

(၄) သရရှည်များအတွက် သရတိုများအတိုင်း ပထမဆွဲပြီး၊ ယင်းနှင့် ယှဉ်လျက် အပိုတချောင်းဆွဲ၍ ရေးလေသည်။

(က) (ဤ)အတွက် ဗျည်းထိပ်မှ မျဉ်းမတ် ၂ ချောင်း ဆွဲပေးသည်။

(ခ) (ဥ)အတွက် ဗျည်းအောက်ခြေမှ ၂ ချောင်းဆွဲပေးသည်။(ပုံစံ- သူနှင့်ပူ)။ သို့မဟုတ် ဓမ္မာကဲ့သို့ မျဉ်းလဲ ၂ ချောင်း ဆွဲပေးသည်။

(ဂ) (အာ)အတွက်(အ)မှ(အာ)ဖြစ်အောင်ဗျည်းထိပ်၊သို့မဟုတ်ဗျည်းအလယ် ၏ညာဖက်မှ မျဉ်းလဲတို့ တချောင်းဆွဲသကဲ့သို့ပင် အခြားဗျည်းများ၌လည်း ဆွဲပေးသည်။ တခါတရံ ယင်းမျဉ်းလဲတို့ကို ဗျည်းအလယ်၏ ညာဖက်တွင်ဆွဲသည်။ (ပုံစံ ၄၅၊ ၄၆၊ ၄၇)။

(၅) သက္ကဋသဒ္ဒါအရဣ၏ဂုဏဟုယူဆသော အလယ်သရ ပေါ်စေရန်အတွက် ဗျည်း၏ထိပ် (သို့မဟုတ် အလယ်) ဘယ်ဖက်မှ မျဉ်းလဲတချောင်း ဆွဲပေးသည်။

ဥ ၏ ဂုဏဟု ယူဆသော သြပေါ်စေရန်အတွက် ဗျည်း၏ ထိပ် (သို့မဟုတ် အလယ်) ဘယ်ဖက်မှမျဉ်းလဲတချောင်းဆွဲသည့် အပြင်ထိပ် (သို့မဟုတ် အလယ်) ညာဖက်မှလည်း မျဉ်းလဲတချောင်းဆွဲပေးသည်။

(၆) နေ့နှင့် ဩတို့၏ ဝုဒ္ဓိဟု ယူဆသော သရ အဲနှင့် ဩြ အတွက် အထက်က ကဲ့သို့ပင်မျဉ်းလဲများ အပြင်ဘက်သို့နောက်ထပ်မျဉ်းလဲအပိုတချောင်းဆွဲပေး၏။အသောက ဗြာဟ္မီ တွင် အလယ်သရ ဩြပါရှိခြင်း မရှိသော်လည်း ယင်းနောက်မှ ပေါ်လာသော မေးရိယ ဗြာဟ္မီ အက္ခရာများတွင် တွေ့ရှိရပေသည်။

အချို့ပုံစံများတွင် သရအားကွဲအမျိုးအစားကို တွေ့ရသည်။ ယင်းပုံစံများတွင် ဣ၏ ထောင့်ချိုး သဏ္ဍာန်သည် ဝိုင်းသွား၏။ ထုတွင် ပါရှိသော ဥသည် အပေါ်ဖက်သို့ စောင်းတက်သွားသည်ကိုလည်းအချို့ တွင်တွေ့ရသည်။ တောတွင်ပါရှိသော ဩအတွက် ဗျည်း တ၏ မျဉ်းမတ်အချောင်းကိုဖြတ်ပြီး တကြောင်းထဲဆွဲထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ အချို့ကမ္မည်းစာများတွင် မာ၊ မေနှင့် မောတို့ အတွက် မျဉ်းချောင်းများကို ဗျည်း၏ထိပ်မှအစား အလယ်မှ ဆွဲကြောင်းကို တွေ့ရသည်။

နိဂ္ဂဟိတ် (သေးသေးတင်)သည် သရသို့မဟုတ် ဗျည်း၏ ညာဖက်ထိပ်၌ ရေးထားသော အစက်တစက်ပင်ဖြစ်၏။ တခါတရံ ယင်းအစက်ကို သရ သို့မဟုတ် ဗျည်း၏ ညာဖက်အလယ်၌ ရေးထား၏။ ညာဖက်အောက်တွင် ရေးသော အရေး အသားမှာ အလွန်ရှားပေသည်။

၆-၇။ ဗျည်းနှင့် သရ တွဲပုံ အတိုချုပ်

အထက်တွင် ဖော်ပြသော ဗျည်းနှင့် အလယ်သရ၊ နိဂ္ဂဟိတ်တို့ တွဲပုံကို ယခုနည်းစကားများဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း အတိုချုံး၍ ဖော်ပြနိုင်ပေသည်။

မျဉ်းတိုတချောင်းကို ဗျည်း၏ ထိပ်၊ သို့မဟုတ် အလယ်မှ ဘယ်ဖက်သို့ ဆွဲလျှင် သဝေထိုး။ ညာဖက်သို့ဆွဲလျှင် ရေးချ။ ဘယ်နှင့်ညာ နှစ်ဖက်စလုံးကို တညီတည်းသော် ၎င်း၊ အနိမ့်အမြင့်ခွဲ၍သော်၎င်း ဆွဲလျှင် သဝေထိုးရေးချ။ အထက် သို့ဆွဲလျှင် လုံးကြီးတင်။ အောက်သို့ဆွဲလျှင် တချောင်းငင်။ အထက်သို့ ၂ ချောင်းပြိုင် ဆွဲလျှင် လုံးကြီးတင်ဆံခတ်။ အောက်သို့ ၂ ချောင်း ပြိုင်ဆွဲလျှင် ၂ ချောင်းငင်။ ဗျည်းအထက် ဖက် (အလယ်သော်၎င်း၊ ဘယ်သော်၎င်း၊ ညာသော်၎င်း) တွင် အစက် တစက် ရေးလျှင် သေးသေးတင်။ ဗျည်း၏ ညာဖက်၌ အစက် ၂ စက် ရေးလျှင် ဝတ်ဆံနှစ်လုံးပေါက် ဖြစ်၏။

ဗျည်း ၏အထက်နှင့် အောက်သို့ မျဉ်းတိုများကိုဆွဲရာ အကွာရာ၏ သဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ အခက်အခဲတွေ့တတ်၏။ အထက်သို့ဆွဲသော မျဉ်းတိုကို အကွာရာထိပ်မှ တိုက်ရိုက်မဆွဲပဲ မျဉ်းလဲတို တချောင်းထပ်ပြီး ယင်းမျဉ်းလဲ၏ အစွန်းမှနေ၍ မာထက်သို့ ဆွဲ၏။ တချောင်း ငင်ဖြစ်သော အောက်သို့ ဆွဲသည့် မျဉ်းတိုအတွက်မူ ဗျည်းမှ တိုက်ရိုက် အောက်သို့ ဆွဲမရ လျှင် အောက်သို့ မဆွဲတော့ပဲ ဗျည်းအောက်ပိုင်း ညာဖက်မှ မျဉ်းလဲတို တချောင်းဆွဲ၍ ဖော်ပြ၏။ လုံကြီးတင် ဆံခတ်နှင့် နှစ်ချောင်းငင်ဖူးတွက်မှာလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် မျဉ်းတိုနှစ်မျှောင် စီ ဆွဲပေးလေသည်။ မျဉ်းတိုနှစ်ချောင်းကို ဆွဲရာ၌ အများအားဖြင့် ပြိုင်၍ ဆွဲလေသည်။ တခါတရံ ထောင့်ဖော်၍လည်း ဆွဲတတ်သည်။

ရခိုင်မြည်သုံး အက္ခရာ

ဤကား အလယ်သရနှင့် ဗျည်းတို့ကို ပေါင်းစည်းနည်းပင်ဖြစ်၏။ သရနှင့်ဗျည်း ပေါင်းစည်းစပ်နှောမှသာ စာဟူ၍ဖြစ်လာသောကြောင့် ဤသို့ပေါင်းစည်းထားသည်ကို ဖတ်သောအခါ၌သာ စကားပြောရာတွင် ပါဝင်သော အသံအမျိုးစုံကို ရပေသည်။

ဗြာဟ္မီအက္ခရာမှာ မြန်မာအက္ခရာ၏ မိခင်ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာစာကို ဖတ်တတ်သူ သည် အထက်က ရှင်းလင်းချက်များကို နားလည်ပြီးသော အခါ၌ ဗြာဟ္မီအက္ခရာဖြင့် ရေးထားသောစာကို အလွယ်နှင့် ဖတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီအက္ခရာဖြင့် ရေးထိုးသော ကျောက်စာများ၏ ဘာသာစကားမှာ များသောအားဖြင့် ပါဠိဘာသာစကားပင်ဖြစ်၏။

အောက်တွင် ဗြာဟ္မီအက္ခရာနှင့် သက်ဆိုင်သော အစ သရများ၊ ဗျည်းများ၊ အလယ်သရများနှင့် ဗျည်းများတွဲပုံ၊ ဗျည်းများနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်တွဲပုံ၊ အက္ခရာတွဲများ စသည် တို့ကို ၃-ရာစု ဘီစီမှ ၂-ရာစု အေဒီအထိ ရေးသားခဲ့သော ဗြာဟ္မီအရေးအသားများမှ ကောက်နုတ်၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

(ယင်းဇယားပုံများကို စာမျက်နှာ - ၄၃ မှ စ၍ ရှုပါ။)

အခန်း (၇)

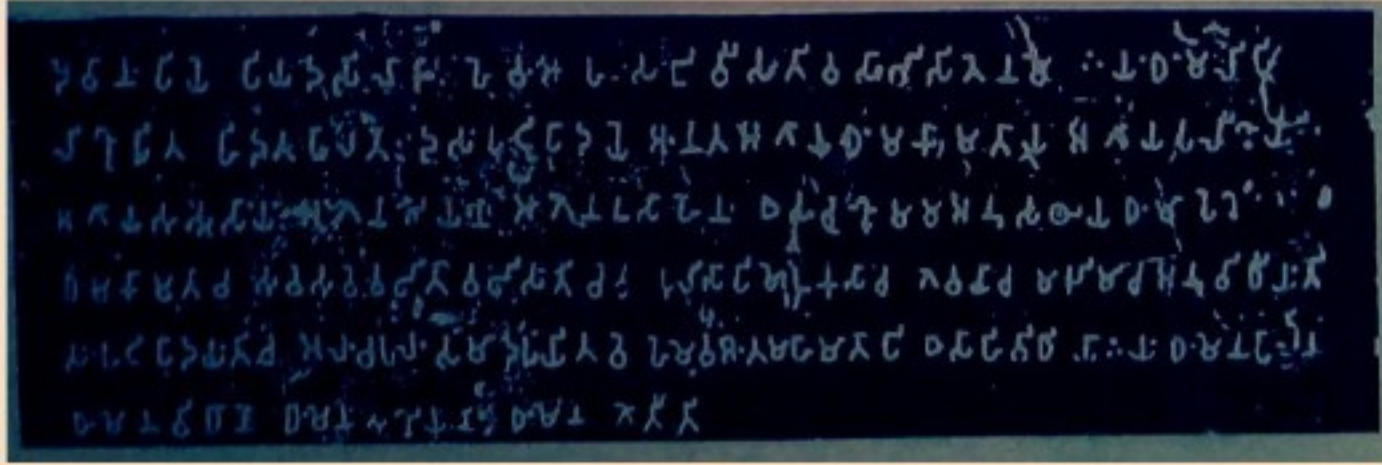
ဗြာဟ္မီ အရေးအသားပုံစံ အချို့နှင့် ရခိုင်ပြည်မှ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ

၇-၁။ အသောက ကျောက်တိုင်စာ

သက္ကရာဇ် (ဘီစီ ၂၇၄-၂၃၇)က စိုးစံခဲ့သော အသောက မင်းကြီးသည် ကျောက်တိုင်စာ ၈ ခု၊ ကျောက်တုံးစာ ၁၄-ခု ရေးထိုးခဲ့သည်ဟု အခန်း (၃)တွင် ရေးခဲ့ပြီး၊ ယခုအောက်တွင် ဖော်ပြမည့်စာမှာ ရမီအ ကျောက်တိုင်စာပင်ဖြစ်သည်။ ဤကျောက်တိုင်စာတွင် ရေးထိုးခဲ့သော စာမှာ ဒေလီ-သိဝလိက်၊ ဒေလီ-မိရာတ်၊ အလ္လာဟဘတ်၊ ဖေအ၊ ရာပူဝါကျောက်တိုင်စာတို့နှင့် အတူတူပင် ဖြစ်လေသည်။

ဗြာဟ္မီ အရေးအသားအတွက် ပုံစံအဖြစ် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ဗြာဟ္မီဗျည်း၊ အစသရနှင့် အလယ်သရတို့ကို သိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဤစာကို အလွယ်နှင့် ဖတ်၍ ရကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ (၁)

ပုံ (၃)

၁။ ဒေဝါန-ပိယေ ပိယဒသိ-လာဇ ဟေဝံ-အာဟ သဗျူဝိသတိဝသာ ဘိသိ
တေန-မေ ဣယံ ဓံမလိပိ

မြာဟိုအက္ခရာ

သရ

အ K K	အ K K	အ :: ::	အ :: ::	အ L	အ E
၀ ၁ ၂	၃ ၄ ၅	၆ ၇ ၈	၉	၁၀	၁၁

ဗျည်း

	+	၁၂၃	၄၅	၆	
	၇	၈	၉	၁၀	၁၁
	၁၂	၁၃	၁၄	၁၅	၁၆
၁၇	၁၈	၁၉	၂၀	၂၁	၂၂
	၂၃	၂၄	၂၅	၂၆	၂၇
	၂၈	၂၉	၃၀	၃၁	၃၂
	၃၃	၃၄	၃၅	၃၆	၃၇
	၃၈	၃၉	၄၀	၄၁	၄၂
	၄၃	၄၄	၄၅	၄၆	၄၇
	၄၈	၄၉	၅၀	၅၁	၅၂
	၅၃	၅၄	၅၅	၅၆	၅၇
	၅၈	၅၉	၆၀	၆၁	၆၂
	၆၃	၆၄	၆၅	၆၆	၆၇
	၆၈	၆၉	၇၀	၇၁	၇၂
	၇၃	၇၄	၇၅	၇၆	၇၇
	၇၈	၇၉	၈၀	၈၁	၈၂
	၈၃	၈၄	၈၅	၈၆	၈၇
	၈၈	၈၉	၉၀	၉၁	၉၂
	၉၃	၉၄	၉၅	၉၆	၉၇
	၉၈	၉၉	၁၀၀	၁၀၁	၁၀၂

ပြာပျံ

အလယ်သရဖူ

	က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ	ဆ	ဇ
-	+	ၵၵၵ	ၶၶၶ	ၷ	ၸ	ၹၹ	ၺၺ	ၻ
၀	၁	၂၂	ၳၳ	ၴ	ၵၵ	ၶ	ၷၷ	
၂	၃	၄၄	ၵၵ		ၶ	ၷ	ၸ	ၹ
၄	၅၅		ၶ			ၷ	ၸ	
၆	၇၇	ၸၸ	ၹၹ		ၺၺ	ၻ		
၈	၉				ၳ		ၴ	
၁၀	၁၁	၁၂၂	၁ၳ		၁ၴ		၁ၵ	
၁၃		၁ၶ						
၁၄	၁၅၅၅	၁ၶၶ	၁ၷၷ	၁ၸၸ		၁ၹ		
၁၆	၁၇							
၁၈	၁၉			၂၀				
၂၁	၂၂							

မြန်မာ

စာလယ်စာပျဉ်

	ဗြ	ရ	ရွ	ရ	ဗ	က	ခ	စ
-	ဟ်ဟ်	ငင	ဝ	ငှ	ဝ	I	၂၂၂	ဝ
ဝ	န	ငင	ဝဝ	ငှ		၂	၂	ဝ
ဝ		င	ဝဝ	ငှ	ဝ	I	၂	ဝ-ဝ
ဝ		င		ငှ	ဝ	၂	၂	ဝ
၂	၂	င	ဝ	ငှ			၂၂	ဝ
၂		င	ဝဝ				၂	
ဝ		ငင	ဝဝ	ငှ		၂	၂	ဝဝ
၂								ဝ
ဝ	န	င	ဝဝ	ငှ		၂	၂၂၂	ဝ-ဝ
ဝ								
၂		င					၂	
၂								

ပြောင်းလဲမှု

အလယ်သရဖူ

	၀	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇
၀	၂ ၂	၃ ၃	၄ ၄	၅ ၅	၆ ၆	၇ ၇	၈ ၈	၉ ၉
၁	၃ ၃	၄ ၄	၅ ၅	၆ ၆	၇ ၇	၈ ၈	၉ ၉	၀ ၀
၂	၄ ၄	၅ ၅	၆ ၆	၇ ၇	၈ ၈	၉ ၉	၀ ၀	၁ ၁
၃	၅ ၅	၆ ၆	၇ ၇	၈ ၈	၉ ၉	၀ ၀	၁ ၁	၂ ၂
၄	၆ ၆	၇ ၇	၈ ၈	၉ ၉	၀ ၀	၁ ၁	၂ ၂	၃ ၃
၅	၇ ၇	၈ ၈	၉ ၉	၀ ၀	၁ ၁	၂ ၂	၃ ၃	၄ ၄
၆	၈ ၈	၉ ၉	၀ ၀	၁ ၁	၂ ၂	၃ ၃	၄ ၄	၅ ၅
၇	၉ ၉	၀ ၀	၁ ၁	၂ ၂	၃ ၃	၄ ၄	၅ ၅	၆ ၆
၈	၀ ၀	၁ ၁	၂ ၂	၃ ၃	၄ ၄	၅ ၅	၆ ၆	၇ ၇
၉	၁ ၁	၂ ၂	၃ ၃	၄ ၄	၅ ၅	၆ ၆	၇ ၇	၈ ၈

ပြောင်းလဲမှု

အလယ်သရဖူ

	ယ	ရ	လ	ဝ	ဓ	မ	ဆ	ဖ
-	၂၂	န	၂	ဝ	၂၀	၆၆	၃	၄
့	၂	န	၂	ဝ	၂	၆	၃	၄
ဝ	၂	၂	၂	ဝ	၂၀	၆	၃	၄
၉	၂	န	၂	ဝ			၃	၄
ိ	၂၂	န	၂	ဝ		၆	၃	၄
ိ		န		ဝ			၃	၄
ေ	၂	၂	၂	ဝ			၃	၄
ဲ				ဝ				
ေ	၂၂	၂	၂-၂		၂		၃၃	၄၄
ေ								
ိ	၂						၃	
ိ								

ပြောင်း

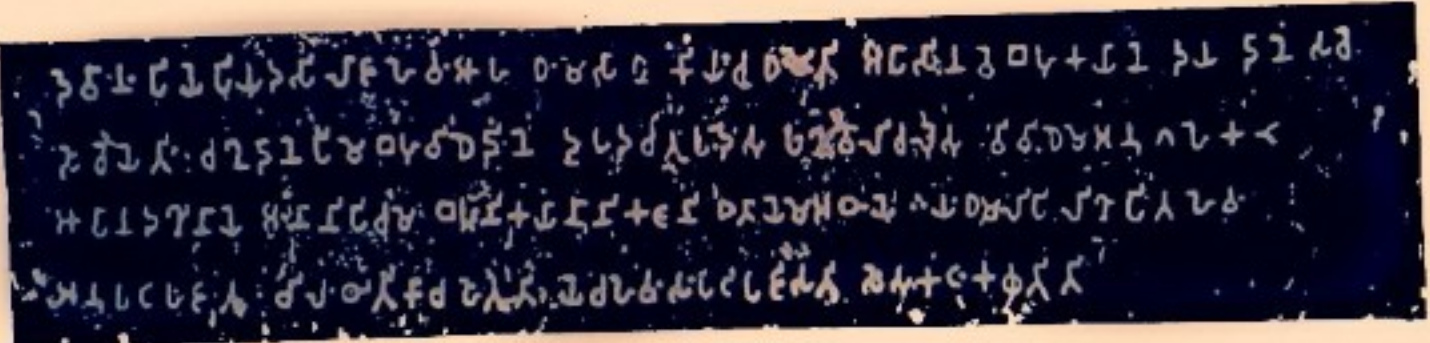
နှစ်လုံးဆင့်.....

၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉
၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉
၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉
၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉
၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉
၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉
၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉
၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉	၉

၅၅၆ ဖြစ်သုံး အက္ခရာ

- ၂။ လိခါပိတ ဟိဒတပါလတေ ဒုသံပဋိပါဒယေ အံနတ-အဂါယ-ခံမက
မတေယ အဂါယ-ပလိခါယ
- ၃။ အဂါယ-သု သူသာယ အဂေန-ဘယေန အဂေန-ဥသာဟေန
သေ-စုခေါ-မမ-အနုသထိယ ခံမပေခ
- ၄။ ခံမကာမတ-စ သုခေ-သုခေ-ဝဋီတာ ဝဋီသတိ စေဝ
ပုလိသာ-ပိ-မဉ္ဇကသာ-စ ဂေဝယာစ မဈိမ-စ အနုဝိဇ္ဇိယံတိ
- ၅။ သံပဋိပါဒယံတိ-စ အလံ-စပလံ သမာဒပယိတဝေ ဟေမေဝ-အံတမ
ဟာမာတာ-ပိ သောဟိ-ဝိဇိယာ-ဣယံ ခံမနပါလန
- ၆။ ခံမေနဝိဇာနေ ခံမေန-သုခိယန ခံမေန ဂေါတိတိ

ပုံစံ (၂)

ပုံ (၄)

- ၇။ ဒေဝါနံ ပိယေပိယဒသိ လာဇ ဟေဝံ-အာဟ ခံမေ-သာဓုံ
ကိယံ-စု-ခံမေတိ အပါသိနဝေ ဗဟု- ကယာနေ ဒယ ဒါနေ သစေ
- ၈။ သောစေယေ-တိ စခုဒါနေ-ပိ-မေ-ဗဟုဝိဒေ-ဒိနေ ဒုပဒ စတုပဒေသု
ပခိဝါ လိစလေသု ဝိဝိဇေ-မေ- အနုဂဟေ- ကဋေ
- ၉။ အာ-ပါ-န ဒခိနာယေ အံနာနိ-ပိ-စ-မေ ဗဟုနိ- ကယာနနိ- ကဋာနိ
တောယေ-မေ-အဋ္ဌာယေ ဣယံ-မေလိပိ လိခါပိတ ဟေဝံ
- ၁၀။ အနုပဋိပဇံတု စိလံထိတိကာ-စ-ဟောတု-တိ ယေ-စ-ဟေဝံ-သံပဋိပဇိ
သတိသေ-သု-ကဋ္ဌံ-ကဆတိ-တိ

ပုံစံ (၃)

၁၀၁။ နေဝါနံ-ပိယေ ပိယဒသိ- လာဇ ဟေဝံ-အာဟ ကယာနံ-မေဝ-ဒေတီ
 ဣယံ- မေ-ကယာနံ-ကဋ္ဌေတိ နော-မိန-ပိဝံ- ဒေခံတိ ဣယံမေ-
 ပါပေ-ကဋ္ဌ-တိ

၁၀၂။ ဣယံဝ အာသိနဝေ-နာမာ-တိ ဒုပဋ္ဌံဒဝခေ- စုံ-ခေါ-သေ ဟေဝံ-
 သုခေါသေ ဒေခိယေ ဣမာနိ- အာသိနဝ- ဂါမိနိ- နာမာတိ အထ-
 စံဒိယေ

၁၀၃။ နိဋ္ဌုလိယ ကောဓေ - မာနေဣတ္ထိကလဒနန-ဝ-ဟကံ မာ-
 ပလိဘသယိသံ- တိ သေ-ဗာဒုံ- ဒေခိယေ ဣယံ- မေ- ဟိဒတိကာယေ
 ဣယံ- မန- မေပါလတိကာယေ - တိ

ပုံ (၅)

- ၁၀၁။ နေဝါနံ-ပိယေ ပိယဒသိ- လာဇ ဟေဝံ-အာဟ ကယာနံ-မေဝ-ဒေတီ
ဣယံ- မေ-ကယာနံ-ကဋ္ဌေတိ နော-မိန-ပိဝံ- ဒေခံတိ ဣယံမေ-
ပါပေ-ကဋ္ဌ-တိ
- ၁၀၂။ ဣယံဝ အာသိနဝေ-နာမာ-တိ ဒုပဋ္ဌံဒဝခေ- စုံ-ခေါ-သေ ဟေဝံ-
သုခေါသေ ဒေခိယေ ဣမာနိ- အာသိနဝ- ဂါမိနိ- နာမာတိ အထ-
စံဒိယေ
- ၁၀၃။ နိဋ္ဌုလိယ ကောဓေ - မာနေဣတ္ထိကလဒနန-ဝ-ဟကံ မာ-
ပလိဘသယိသံ- တိ သေ-ဗာဒုံ- ဒေခိယေ ဣယံ- မေ- ဟိဒတိကာယေ
ဣယံ- မန- မေပါလတိကာယေ - တိ

ပုံစံ (၄)

၁၀၄။ နေဝါနံ-ပိယေ ပိယဒသိ- လာဇ ဟေဝံ-အာဟ ကယာနံ-မေဝ-ဒေတီ
ဣယံ- မေ-ကယာနံ-ကဋ္ဌေတိ နော-မိန-ပိဝံ- ဒေခံတိ ဣယံမေ-
ပါပေ-ကဋ္ဌ-တိ

၁၀၅။ ဣယံဝ အာသိနဝေ-နာမာ-တိ ဒုပဋ္ဌံဒဝခေ- စုံ-ခေါ-သေ ဟေဝံ-
သုခေါသေ ဒေခိယေ ဣမာနိ- အာသိနဝ- ဂါမိနိ- နာမာတိ အထ-
စံဒိယေ

၁၀၆။ နိဋ္ဌုလိယ ကောဓေ - မာနေဣတ္ထိကလဒနန-ဝ-ဟကံ မာ-
ပလိဘသယိသံ- တိ သေ-ဗာဒုံ- ဒေခိယေ ဣယံ- မေ- ဟိဒတိကာယေ
ဣယံ- မန- မေပါလတိကာယေ - တိ

ပုံ (၆)

၁၄။ ဒေဝါနံ-ပိယေ ပိယဒသိ လာဇ ဟေဝံ-အာဟ သဉ္စူဝီသတိသော
ဘိသိတေန-မေ ဣယံ-ခံမလိပိ-လိခါပိတ လဇူ ကာ-မေ-ဗဟူသုပါနသတ
သဟသေသု

၁၅။ ဇနသိ-အာယတ တေသံ-ယေအဘိဟာလေ-ဝဒံ-ဒု-ဝ အတပတိယေ-မေ-
ကဇ္ဇေကံာ-တိ-လဇူက-အသ္မထ အဘိဘ ကံမာနိပဝတ ယေဝူတိ ဇာနသ-
ဇာန (ပဒသ)

၁၆။ ဟိတသုခံ-ဥပဒဟေဝု အနုဂဟိနေဝု-စ သုခိယန ဒုခိယနံ ဇာနိသံတိ
ခံမယုတေန-စ-ဝိယောဝဒိသံတိ ဇနဇာနပဒံ ကိံတိ ဟိဒတံ-စ

၁၇။ ပါလတံ-စ အာလာဓယေဝု လဇူကာ-ပိ-သသံတိ-ပဋိစလိတဝေ-မံ
ပုလိသာနိ-ပိမေ-ဆံဒံနာနိ ပဋိစလိသံတိ တေ-ပိ-စ-ကာနိ
ဝိယောဝဒိသံတိ ယေန-မံ

၁၈။ လဇူက-စ-သံ တိ-အာလာယေတ ဝေ အထဟိ-ပဇိ-ဝိယတာယေ-
ခာတိယေ-နိသိဇိတု အသ္မကေ-ဟောတိ ဝိယတ-ခာတိ-စသတိ-မေ-မဇိ-
သုခံ-ပလိ ဟဋ္ဌေဝ-တိ

၁၉။ ဟေဝံ-မမ-လဇူက-ကဋ္ဌ ဇာနပဒသ-ဟိတသုခါယေ ယေန-ဇေတေ-
အဘိတ-အသ္မသာသံတံ-အဝိဒန-ကံမာနိ-ပဝတယေဝု-တိ ဇေတန-
မေလဇူကာနံ အဘိဟာလေ-ဝ

၂၀။ ဒံဒေ-ဝ-အတပတိယေကဋ္ဌေ ဣဆိဘဝိယေ-ဟိ-ဇေ သကိံ-တိ
ဝိယောဟာလသ မတာစ-သိယ ဒံဒသမတာ-စ အာဝါ ဣတေ-ပိ-စ-မေ
အာဝူတိ ဗံနေဗခနံ

၂၁။ မုနိသာနံ-တိလိ တဒံဒုခနံ ပထဝဇာနံ တိနိ-ဒိဝ သာနိ-မေ-ယောတေ
ဒိနေ နာတိကာ-ဝ-ကာနိ-နိဈပယိသံတိ ဇိဝိဘယေ-တာနံ နာသံတံ-ဝ

၂၂။ နိဈပယိဘဝေ ဝါနံဒါဟံတိ-ပါလတိကံ ဥာဝါသံဝ-ကဆံတိ
ဣဆာ-ဟိ-မေ ဟေဝံ-နိလူဓသိ-ပိ ကာလသိ ပါလတံ-အာလာဓယေဝူတိ

၂၃။ ဇနသုးစး-ဝူတိဝူတိ ဝိဝိဇေ-ခံမစုလုနေသယုမေ ဝါနသံဝိဘာဂေ-တိ

၇-၂။ အနိစ္စဝတသံဓရာ

၂ ငှ ၀ ၂ ၂ ၅ ၄ ၆ ၆ ၀ ၂ ၀ ၅ ၂ ± ၆ ၆ ၆ ၆ ၆

အနိစ္စဝတသံဓရာ ဥပါဒါဝယမ္မောနော

၂ ၄ ၆ ၆ ၆ ၆ ၆ ၆ ၆ ၆ ၆ ၆

နိရုဇ္ဈန္တိ တေသံဝူပသမောသုခေါ

အနိစ္စဝတသံဓရာ ဥပါဒါဝယမ္မောနော
ဥပါဒါဝယမ္မောနော နိရုဇ္ဈန္တိ
တေသံဝူပသမော သုခေါ

အခြား ပုံစံများကို ပုံ(၇) a, b, c, d, e တွင် ၎င်း၊ ပုံ(၈) တွင် ၎င်း တွေနိုင်ပါသည်။
ပုံ(၇) a သည် သောဂေ၀ါရ ကြေးနိပြားစာ (ဘီစီ ၄-ရာစု)၊ b သည် ဣရန်
ဒင်္ဂါးစာ (ဘီစီ ၄-၃ ရာစု)၊ c သည် မဟတ္တကျောက်စာ (ဘီစီ ၄-၃ ရာစု)၊ d သည်
ဗရာဟမီမှ ကျောက်စာ၊ e သည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ အသောကကျောက်စာတို့ ဖြစ်ကြ
သည်။

ပုံ(၈)သည် ဒေလီ-တောပြာ အသောကကျောက်စာတိုင်ပုံဖြစ်၏ (ဘီစီ-၂၄၂)။

(ပုံ ၇-နှင့် ၈-ကို စာပျက်နှာ ၅၉ နှင့် ၆၀- တွင် ရှုပါ)

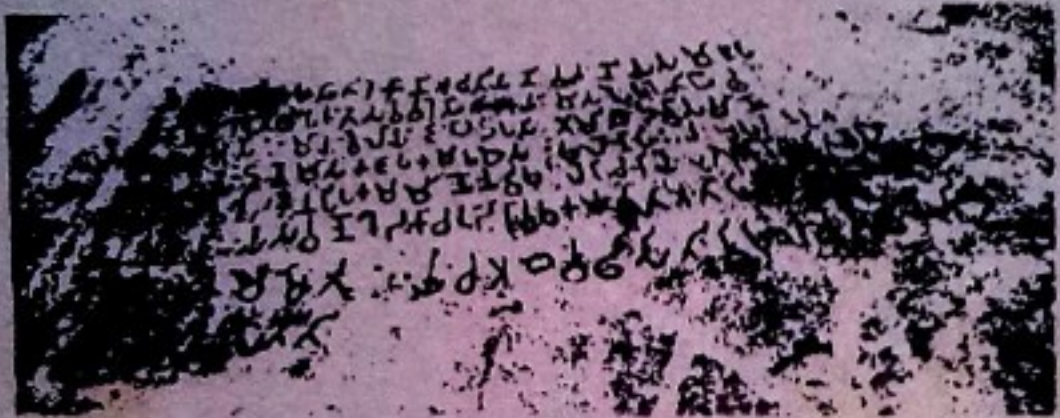
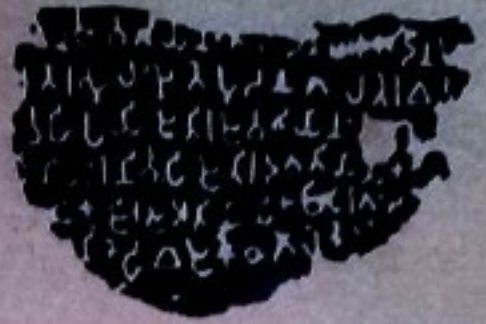
၇-၃။ ရခိုင်ပြည်တွင် တွေ့ရှိရသော ပြာဟွီအရေးအသား

ရခိုင်ပြည်တွင် ပြာဟွီအက္ခရာဖြင့် ရေးထိုးထားသော စာနှစ်ခုကို တွေ့ရှိခဲ့ရ
ပါသည်။

(က) ပထမစာမှာ မိုက်ပူတုထူးဟု ခေါ်သော ကျောက်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည့်
ရုပ်တု၏ နောက်ကျောဖက်တွင် ရေးထိုးထားသောစာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း
ရုပ်တုကို မြို့ဟောင်းမြို့ မြောက်ဖက် ၉-မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ပန်းဈေး
မြောင်ဖျာ အရပ် ဝေသာလီမြို့ဟောင်းမှ အရှေ့ဖက် ၃-မိုင်ကျော်ဝေးသည့်
အရပ်၌ တည်ရှိနေသော ရှေးအုတ်စေတီဟောင်းတစ်ခု ပြုပျက်နေသည့်
လှန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀-ကျော်ခန့် အချိန်က တောင်ယာခုတ်သူတစ်ဦး
ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတိုင် ရှိပါသေးသည်။

K D J ဗ ဇ န
 ဟ သူ ပု ဘိ လာ ဝိ
 ဟ

a - သော ဂေါ်ဂ ကြေးနိဗြား (တိစိ ၄ ရာစု)၊ b - ဣရန် ဒဂ်းဝါ
 (တိစိ ၄-၃ ရာစု)၊ c - ပဟတ္ထကျောက်ဝါ (တိစိ ၄-၃ ရာစု)၊ d - ဗာရာဏသီပု
 ကျောက်ဝါ၊ e - အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ အသောက်ကျောက်ဝါ။

[The majority of the page is obscured by a large, dark, irregular ink blot or smudge, rendering the text illegible.]

ဒေဝီ-တာပူဇော် အသောကကျောက်စာတိုင် (ဘီစီ ၂၅၂)။

မြာဟွိအက္ခရာရေးထိုးပါရှိသဖြင့် ဝေသာလီခေတ် ဆင်းတုမဟုတ်
ဘဲ ညေဝတီခေတ် ဆင်းတုဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ ယင်း စာ၏ မင်ကူးပုံကို
ပုံ(၉)တွင် ရှုပါ။

ကျောက်စာမူရင်း အက္ခရာမှာ.... ၂၉ + ၂၄ + ၂၅ + ၂၆

မြန်မာပြန် အက္ခရာ.....သ(စွ) ဘပရိဇ္ဇာက(ဇိ)န

အဓိပ္ပာယ် .....သစ္စကပရပိုက်

(၁) ဒုတိယစာမှာ ပို၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ကောင်းပါသည်။ ညေဝတီမြို့
ဟောင်း တောင်ပေါက်ကြီး ကျောက်စာဟုခေါ်ပါသည်။ ကျောက်တော်
မြို့မှနေ၍ မဟာမြတ်မုဏိဘုရားသို့ သွားရာလမ်းတွင် တည်ရှိသော တောင်
ပေါက်ကြီး ရွာတွင် သဘာဝကျောက်ဆောင်၌ ရေးထိုးထားခြင်းဖြစ်ပါ
သည်။ ၁၉၃၂-၃၃-ခုနှစ် ပြေလအတွင်း ဂုဏ်ထူးဆောင် ကျောက်စာဝန်
ဦးစံရွှေဘုနှင့် တပည့်ဖြစ်သူ ဦးဦးသာထွန်းတို့တွေ့ရှိခဲ့ကြပြီး ကူးယူခဲ့ကြပါ
သည်။ ဦးစံရွှေဘုမှာ စစ်အတွင်းက ကွယ်လွန်ခဲ့ပါသည်။ ဦးဦးသာထွန်း
မှာ ယခုအခါ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာနမှ မြို့ဟောင်းမြို့၌ ခန့်အပ်ထား
သော မြန်မာပဏ္ဍိတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း သူနှင့်ဆက်သွယ်ရာ၌ ယင်း
သူထံမှ ရရှိသော စာတွင် ဖော်ပြသော တောင်ပေါက်ကြီး ကျောက်စာ
အကြောင်းကို အောက်တွင် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ “ဤ ကျောက်စာတွင်
စာကြောင်းရေ ၂၅-ကြောင်းကျော် ရေးထိုးထားသည်။ ငါးကြောင်း
ခန့်သာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်လွင်နေသည်။ ကျန် စာကြောင်းများ အပေါ်
တွင် သိုက်ဆရာများထွင်းထုထားသည်။ ယခု လုံးဝ ပျက်စီးသွားသည်။
ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဂျပန်များ မည်သည့်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့
ဖြိုဖျက်ခဲ့သည်ဟူ၍ မသိရဖြစ်နေသည်။ အကြိမ်ကြိမ် သွားရှာသော်လည်း
ယနေ့ထိ မတွေ့သေးဘဲ ဖြစ်နေသည်။”

အလွန်ဝမ်းနည်းဘွယ်ရာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပဏ္ဍိတ်ကူးခဲ့သော မြာဟွိအက္ခရာ
ဖြင့်ရေးထိုးသောစာကို အောက်တွင်မြန်မာအက္ခရာဖြင့်တို့၍ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

တာသာစကားမှစ ပါဠိပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြန်လျှင် အောက်ပါအတိုင်းရ၏။

၁။ န ဝ ဇာ် ဟ လ ဝ က် တွ ဝိ ဝိ င ဟ န် န န င ဟ င ဝ ဟ

အထခေါဘဂဝါ ဘိက္ခုသံ ဝံ ပါသာဒံ အာဂ္ဂဟာပေတွာ

၂။ ဟ တွ င ဟ န် ဟ ဟ လ န သ ရ ဝ တ ဝ ဟ ဝ တ် သ် ၎ န် န န ဟ ဝ ဝ

ပ ဇ္ဇ ပါသာဒသတပဂ္ဂိဝုတောဗညဝတီရဋံ အာကာသမဂ္ဂေန

တင်္ဂသံသ သ န

စာဂိကံ စရမာနော

၃။ ဝ ဟ ဝ တ် သ် န ဟ င ဟ လ ဝ ဟ န် သ န် ဟ ဟ

ဗညဝတီမဟာနဂရဿပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ

၄။ ဟ နှ ပ ဝ ဝ န် သ ဟ သ န် သ န် သ န် သ န် သ န် သ န် သ န် သ

ဂစ္ဆပန ဒီယာပူရတ္တိမထိရေသေကာဂိဝုပဗ္ဗတမုဒ္ဒမိ

၅။ ဉ န င ဝ ဟ ပ သ ဇ သ

ဗြာဏေဟိတွာပတိဓုတိ

၁။ အထ = ထိုအခါ၌ ခေါ် = စင်စစ်၊ တဂဝါ = ိုတုထူးရှင်သည်၊ ဘိက္ခုသံသံ = ရဟန်းသင်္ဃာအပေါင်းကို၊ ပါသာဒံ = ပြုထားသောပေါ်သို့၊ အာဂ္ဂဟာပေတွာ = တက်စေ၍

၂။ ပဇ္ဇပါသာဒသတ = ပါသာဒသတ = ပြုထားသောပဇ္ဇသတ = ငါးရာ၊ ဖရိုရတော = ဝန်းရံလျက်ရှိသော၊ ဗညဝတီရဋံ = ဗညဝတီပြည်သို့၊ အာကာ = ကောင်းကင်၊ မဂ္ဂေန = ခရီးဖြင့်၊ စာဂိကံ = ဒေသစာရိကို၊ စရမာနော = လှည့်လည်တော်မူစဉ်

ရခိုင်ပြည်တွင်တွေ့ရှိသော ပြာဟိုအရေးအသား

ပုံ (၉)

၃။ ဧညဝတီ = ဧညဝတီ(မည်သော) မဟာနဂရဿ = နေပြည်တော်ကြီး၏၊
ပစ္ဆိမ = အနောက်၊ ဗိသာဘာဂေ = အရပ်၌(ရှိသော)

၄။ ဂစ္ဆပ = ကစ္ဆပ (မည်သော)၊ နဗိယာ = မြစ်၏၊ ပုရတ္တိမ = အရှေ့ချက်နှစ်၊
တိရေ = ကမ်းပါး၌ (ရှိသော)၊ သေလာ = ကျောက်၊ ဂိရိပဗ္ဗာ =
တောင်၊ မုဒ္ဒမိ* = (မုဒ္ဒနိ)ထိပ်၌၊ သြဇေဟိတွာ = ဆင်းသက်တော်မူ၍၊ ပတိ
ဇ္ဇာတိ = ရပ်တည်တော်မူ၏။

* မှတ်ချက်။ မုဒ္ဒမိ = ပါဠိ၌ မုဒ္ဒနိဟူ၍သာ ရှိပါသည်။ ကမ္ဗည်းကျောက်စာ
ထိုးသူ၊ သို့မဟုတ် ကူးသူ၏မှားယွင်းချက်ဟု ယူဆစရာ ရှိပါသည်။

အခန်း (၈)

ဗြာဟ္မီအက္ခရာမှ ဆင့်ကဲပြောင်းလာသော အိန္ဒိယတိုက်အက္ခရာများ

၈-၁။ ဗြာဟ္မီအက္ခရာပြုပြင်ခြင်းခံရသော အကြောင်းများ

သုံးရာစုဘီစီမှာ ရာစုအေဒီအထိရေးသားသော ဗြာဟ္မီအက္ခရာများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ တည်ငြိမ်မှု ရှိပေသည်။ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲခြင်းကို မတွေ့ရပေ။ ၁ ရာစု အေဒီတွင် ဗြာဟ္မီအက္ခရာတလုံးစီ၏ အလျားများသည် တူညီကြ၏။ မျဉ်းမတ်များသည်လည်း အထက်ပိုင်း၌ ထူပြီး အောက်ပိုင်း၌ ပါးလာကြောင်းကို တွေ့ရသည်။

ဤသို့ ရေးပုံရေးနည်းကို ၂-ရာစု အေဒီမှ ၆-ရာစု အေဒီအတွင်း အထပ်ထပ်ပြုပြင်၍ ရေးသားလာကြောင်း တွေ့ရပေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာ အောက်ပါထင်ရှားသော အချက်ကြီးသုံးချက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

- (၁) စာကိုရေးရာ၌ သွက်လက်လျင်မြန်လို၍ လက်လှုပ်ရှားမှု လျင်မြန်သောကြောင့် အက္ခရာပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းခြင်း၊
- (၂) လှပသော ရေးထုံးရေးနည်း ဖြစ်လိုသော ဆန္ဒရှိခြင်း၊
- (၃) အက္ခရာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို အချိုးအစားကျအောင်၊ ဖက်ညီအောင် ပြုလုပ်လိုခြင်း။

တို့ဖြစ်ကြပေသည်။

ပထမအချက်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုမှာ စာလုံးများ၏ နဂိုပုံပျက်ပြီး ပုံအသစ်ဖြစ်ပေါ်လာစေခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဒုတိယနှင့် တတိယအချက်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများမှာ စာလုံးများတွင် တန်ဆာဆင်ထားသော အကွေး၊ အကောက်များ၊ ထရီဂုံးများ၊ စတုဂံများ ပေါ်ထွက်လာစေပြီး ရေးထုံးရေးနည်း အသစ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ လူတိုင်းနှင့်တိုင်း လက်ရေးရေးပုံရေးနည်း ကွာခြားခြင်းကလည်း ပုံသစ်များကို တဖြေးဖြေး ပေါ်လာစေပြန်သည်။ စာရေးသူတိုင်း၏ ရေးပုံရေးနည်းအရ အခြားလူများကလည်း လိုက်၍ရေးကြသောအခါ၌ ရေးထုံးရေးနည်းအသစ် ပေါ်တတ်လေသည်။

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

၂-ရာစု အေဒီမှ ၅-ရာစု အေဒီအတွင်း ဖြစ်ပေါ်သော ရေးထုံးရေးနည်းများမှာ ပုံမှန်ခြင်း မရှိသေးပေ။ အက္ခရာများကို လှပအောင် တန်ဆာဆင်ရေးခြင်း၏ အနှစ်သာရ ကိုသာ ပြောရလျှင် ယင်းမှာ အပိုသက်သက်သာ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရ၏။ အကြောင်းမှာ အက္ခရာများ၏ ပင်ကိုယ်သဏ္ဍာန်မှာ အခြေခံအားဖြင့် မကွဲလွဲ၍ ဖြစ်၏။

ရှေးဟောင်း လက်ရေးလက်သားများကို လေ့လာသောပညာ၏ သဘောအရ အထက်ကဖော်ပြသောအကြောင်းများကြောင့် ဒေသဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုများ အလိုက် ဒေသဆိုင်ရာ လက်ရေးစာများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ယူဆပေသည်။ ၅-ရာစု၊ ၆-ရာစု လောက်မှစပြီး ဒေသအလိုက် လက်ရေးစာများသည် စတင်ဖွံ့ဖြိုးလာကြ၏။

ဤသို့ အက္ခရာပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲလာပုံကို လေ့လာရာ၌ လက်ရေး ရေးထုံး ရေးနည်းအမျိုးမျိုးကို စိုးစံခဲ့သော မင်းများ၏အမည်ဖြင့် ကမ္ဘည်းထိုး၍ ဖော်ပြလေ့ ရှိခဲ့ ပေသည်။ ပုံစံအားဖြင့် ကုသန၊ ကသျှတရပ၊ ဂုပ္ပတအရေးအသား စသည်ဖြင့် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်မှာလည်း လေ့လာရန်ရရှိထားသော ကျောက်စာ၊ အိုးခွက်စာ၊ ကြေးနီစာများမှာ ယင်းမင်းများလက်ထက်မှ စာများ ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ စာကို မင်းအမည်တပ်သော်လည်း ယင်းမင်းအုပ်စိုးသော နယ်ပယ်တဝန်းလုံးတွင် ရေးထုံး ရေးနည်းမှာ တမျိုးတည်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆ၍မရနိုင်ပေ။

ဂ-၂။ ဗြာဟ္မီ အက္ခရာမှ ကွဲလွဲလာခဲ့သော အဓိကလက္ခဏာများ

၂-ရာစုနောက်ပိုင်းတွင် ရေးနေကျအလေ့အထမှအခြေခံကွဲလွဲခြင်းတခု ဖြစ်ပေါ် လာသည်။ ယင်းမှာ အက္ခရာ၏ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း တခုစီအပေါ်တွင် အသေးထား၍ ရေးသားမှုပင်ဖြစ်၏။ ယင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ပြောင်းလဲခြင်း အသစ်များကို အုပ်စု လေးခု ခွဲခြားနိုင်ပေသည်။

(၁) ပထမအုပ်စုမှာ အက္ခရာစာလုံး၏ ထိပ်ပိုင်းအမှတ်နှင့် ပတ်သက်ပေသည်။ မထူရကသျှတရပ ကျောက်စာများတွင် မျဉ်းမတ်များသည် အထက်ဖက်ထူရာမှအောက် ဖက်သို့ ဆင်းသောအခါ ပါးသွားခြင်းဖြင့် ပုံအသစ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အက္ခရာ၏ထိပ်သည် လည်း ပို၍ထင်ပေါ်လာပေသည်။ ဤသို့သော အခြင်းအရာသည် ကုသနကျောက်စာ များ၌ ကာလအတန်ကြာ ဆက်လက်ပေါ်လွင်ခဲ့၏။ ယင်းနောက် အထက်ဖက် ထူခြင်း သည် အက္ခရာ၏ထိပ်ပိုင်း အမှတ်တို့အဖြစ်သို့ အသွင်ပြောင်းလာခဲ့၏။ ဤထိပ်မှတ်သည် စာလုံးများကို တတန်းတည်းညီအောင်ရေးရာ၌ အထောက်အကူပြုရုံသာမက စာလုံးတလုံး စီ၏ အနံကိုလည်း ညီအောင် ထိန်းပေးနိုင်ပေသည်။ ၂-ရာစုမှ ၆-ရာစုအတွင်း ရေးသား သော စာများအားလုံးလိုလိုတွင် ထိပ်မှတ်များ ပါရှိပေသည်။ ယင်းနောက်တွင် ဆင့်ကဲ ဖြစ်စဉ်အရ ထိပ်မှတ်အသွင် အသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။ ဆင့်ကဲ ဖြစ်စဉ်မှာ လမ်းနှစ်သွယ်ကွဲ၍ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

အရိုးဆုံးထိပ်မှတ်ဖြစ်သော မျဉ်းကြောင်းတိုကလေးသည် ကာလ ရွှေ့လျားလာသောအခါ မျဉ်းထူကြောင်းတို့ ဖြစ်လာ၏။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ မျဉ်းကြောင်းကို နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်မျှ ထပ်ကာထပ်ကာဆွဲသော အလေ့ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ဤအကျင့်သည် စတုဂံထိပ်မှတ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေ၏။ အချို့အရေးအသားများတွင် စတုဂံသည် ကင်းပိတ်ဖြစ်သော်လည်း အချို့တွင် စတုဂံအခေါင်းများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဒုတိယလမ်းမှာ မျဉ်းကြောင်းတိုသည် အလယ်မှ ဟိုက်သာပြီး နောင်တွင် ထောင့်ချိုးမျဉ်းထိပ်မှတ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသောလမ်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်း ထောင့်ချိုးမျဉ်းမှတစ်ဖန် ထရိဂံထိပ်မှတ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာပေသည်။ ထရိဂံ ထိပ်မှတ်များတွင်လည်း ကင်းပိတ်ထရိဂံနှင့် ထရိဂံအခေါင်းတို့ ပါရှိသည်။

ထို့ကြောင့် အက္ခရာထိပ်ပိုင်းအမှတ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားခေါ်ဝေါ်နိုင်ပေသည်။

- (က) မျဉ်းတိုထိပ်မှတ် ပုံ (၁၀) (က)
- (ခ) အတုံးထိပ်မှတ် ပုံ (၁၀) (ခ)
- (ဂ) အဟိုက် (အထစ်) ထိပ်မှတ် ပုံ (၁၀) (ဂ)
- (ဃ) ကင်းပိတ် စတုဂံ ထိပ်မှတ် ပုံ (၁၀) (ဃ)
- (င) အခေါင်း စတုဂံ ထိပ်မှတ် ပုံ (၁၀) (င)
- (စ) ကင်းပိတ် ထရိဂံ ထိပ်မှတ် ပုံ (၁၀) (စ)
- (ဆ) အခေါင်း ထရိဂံ ထိပ်မှတ် ပုံ (၁၀) (ဆ)

ပုံ (၁၀)

(၂) ဒုတိယအုပ်စုမှာ အလယ်သရများ၏ ရေးထုံးနှင့် ပတ်သက်ပေသည်။ အလယ်သရ ရေးချ သည် မျဉ်းလဲတို့မှ ယင်းမျဉ်း၏ အဖျားခံအောက်ဖက်သို့ ကောက်သောမျဉ်းဖြစ်လာ၏။ လုံးကြီးတင်နှင့် လုံးကြီးတင်ဆံခတ် တို့ကို စလုံးထိပ်၌အပိုင်းအဖြစ် ရေးသည်ကို တွေ့လာရသည်။ ယင် တို့တွင် လှလှစွာရေးသော အမျိုးအစားအမျိုးမျိုး ရှိလေသည်။ ဘယ်ရစ်၊ ညာရစ်တို့ ရှိကြသည်။ တချောင်းငင် သည်လည်း အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့ ကွေးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ နှစ်ချောင်းငင်အတွက်မှာ တချောင်းငင် အကွေးမှ တဖန် အောက်ဖက်သို့ ကွေးသောမျဉ်းတကြောင်း အပို ရေးဆွဲလေသည်။ အလယ်သရ ခို (ဟ) မှာလည်း ကွေးလာသည်။ သဝေထိုး၊ နောက်ပစ်၊ သဝေထိုး ရေးချ၊ သဝေထိုး

ရေးချ နောက်ပစ် တို့ သည်လည်း ကောက်ဖက်သို့တက်ပြီး ဘယ်ညာ ကွေးကြလေသည်။
ယင်းသို့ မျဉ်းပြောင်မှ မျဉ်းကွေးများ ဖြစ်လာကြရာ၌ ဝေသကိုလိုက်၍ အသွင်သဏ္ဍာန်
အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ဇယား(၁၂)ကို ရှုပါ။ အချို့ ကျောက်စာများတွင်
သေးလေးတင်ကို မျဉ်းတိုတချောင်းဖြင့် ဖော်ပြသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိလာရပေသည်။

(၃) တတိယပြောင်းလဲခြင်းမှာ အလျင်စလို ရေးသူများကြောင့် ဖြစ်ရသော
ပြောင်းလဲခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ယင်းတို့ကို ပုံ(၁၁)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ တ၊ ဒ၊ န၊ က၊
မ၊ သ၊ ဟ၊ လ တို့ တဆင့်စီ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်ပုံကို မြင်နိုင်ပါသည်။

စ	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆
•	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆
•	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆
•	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆
•	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆
•	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆
•	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆
•	၆	၆	၆	၆	၆	၆	၆

ပုံ (၁၁)

(၄) စတုတ္ထပြောင်းလဲခြင်းမှ စတင်၍ ရေးလိုသော ဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေ
သည်။ ပုံ (၁၂) ကို ရှု။

စ	ဒ	ဇ	ဇီ	ဗု	ကု	လေ	ဇော
ဇိ	ဇီ	ဇိ	ဇိ	ဗု	ဗု	ဗ	ဗို
ဆ	က	ည	ရ	လ			
ဗု	က	ဂ	ဂ	ဂ			
ပ	မ	မ	ဆ	ဆ			
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ			

ပုံ (၁၂)

ဂ-၃။ လက္ခဏာအသစ်များဖြစ်ပေါ်ခြင်း

ဤကာလတွင် ခိုကို ပထမဆုံး တွေ့လာရသည်။ မ သတ်ကို စာလုံး၏ ညာဖက် အောက်တွင် ယှဉ်ရေးထားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ပုံ(၁၃)(က)ကိုရှု။ ဗျည်း c ကို ဂ နှင့် ၎င်း၊ ဆ်နှင့် ၎င်း တွဲ၍တွေ့ရသည်။ ပုံ(၁၃)(ခ)။ သရ ဤ အတိုက် ပုံသစ်တမျိုးကိုလည်း စတွေ့ ရသည်။ မျဉ်းမတ်၏ ဘေးတဖက်တချက်တွင် အစက်တစက်စီချ၍ရေးသည်။ ပုံ(၁၃)(ဆ)။

(က) ခွမ် (ခ) ဇိ (ဂ) ဆိ (ဆ) ချိ

ဇိ ဇိ ဇိ . . .

ပုံ (၁၃)

ငါးရာစုနောက်ပိုင်းတွင်တွေ့ရှိလာရသော လက္ခဏာအသစ်များထဲတွင် ဥုံလက္ခဏာ များမှာ မှတ်သားစရာ ကောင်းပါသည်။ ယင်းတို့ကို အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းသုံး၊ အနောက် ပိုင်းသုံး၊ တောင်ပိုင်းသုံးဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲပြီး အောက်ပုံ (၁၄)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

နိဂြိုဟ်သုံး အက္ခရာ

အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း	၇	၉	၁	၆	၆	၆
အိန္ဒိယဘန်ဂေါက်ပိုင်း	၇	၆	၆	၇	၇	၇
အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း	၅	၅	၅	၆	၆	၆
	၉	၆				

ပုံ (၁၄)

၈-၄။ ဗြာဟ္မီအက္ခရာမှ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းအက္ခရာများသို့ ဆင့်ကဲပြောင်းလာပုံ

ကခဂဃင.....သုံး အိန္ဒိယတိုက်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှ တိုက်သုံး အက္ခရာများသည် ဗြာဟ္မီအက္ခရာကို အခြေခံပေသည်။ ဗြာဟ္မီသည် ယင်းတို့၏ ပင်ရင်းဇာတိအက္ခရာဟောင်းပင် ဖြစ်၏။ ဗျည်းနှင့် သရတို့မှာသက္ကဋ သဒ္ဒါကို အခြေခံပေသည်။ လိုတိုးပိုလျော့ပြုလုပ်ပြီး အသုံးပြုကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗြာဟ္မီ အက္ခရာပုံစံရင်းမှ အိန္ဒိယတိုက်သုံး အက္ခရာများ မည်သို့ ဆင့်ကဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းကို လေ့လာ၍ ရေးပေသည်။ အက္ခရာတလုံးချင်းကို စာဖြင့်ရေး ရှင်းရလျှင် ရှည်လျားပြီး ငြီးငွေ့ ဘွယ်ရာဖြစ်လာ ပေမည်။ ထို့ ကြောင့် အဆင့်ဆင့်ခွဲယှက် ဇယားများဖြင့်သာ တင်ပြပါမည်။ ဗျည်းဇယားများကို မျက်စိယင်နေပြီဖြစ်သော သူငယ်တန်း မြန်မာဖတ်စာပါ ကခဂဃင.....ဇယားအတိုင်း ရေး၍ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ရာစုအလိုက် ထင်ရှားသော အိန္ဒိယတိုက်သုံး အဓိကအက္ခရာများကို အသုံးပြုခဲ့သော မင်းဆက်အမည်ကို အစွဲပြု၍ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ဇယား (၇) (၈) (၉) (၁၀) (၁၁) (၁၂)တို့ ကိုရှု။

- ၂ ရာစု အေဒီအတွက် ကုရှန်၊ သို့မဟုတ် ကုသနအက္ခရာနှင့် ကသျှတရပအက္ခရာ
- ၄ ရာစု အေဒီအတွက် ဂုံပွ အက္ခရာ
- ၄-၅ ရာစု အေဒီအတွက် ကခမအက္ခရာ
- ၃-၄ ရာစု၊ ၅ ရာစု၊ ၇ ရာစု အေဒီများအတွက် ပလ္လဝအက္ခရာများ
- ၆ ရာစု အေဒီအတွက် ယသောဒါမံအက္ခရာ
- ယင်းတို့အနက်မှ ကုရှန်၊ သို့မဟုတ် ကုသန၊ ကသျှတရပ၊ ဂုံပွနှင့် ယသောဒါမံ

အက္ခရာများမှာ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းသုံး အက္ခရာများဖြစ်ကြပြီး ကဒံဗနှင့် ပလ္လဝအက္ခရာများမှာ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသုံး အက္ခရာများဖြစ်ကြပါသည်။ ဤဇယားများကို C. Sivaramamurti ရေး Indian Epigraphy and South Indian Scripts မှ ရယူပါသည်။

ယင်းတို့ကို ရှေ့တွင် ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် ခြောက်ရာစု အေဒီနှင့် ယင်းမတိုင်မီက ရခိုင်ပြည်တွင် အသုံးပြုခဲ့သော အက္ခရာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ကြည့်နိုင်ရန် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤကာလတိုင်အောင် အိန္ဒိယတိုက်တွင် ယခုခေတ်သုံး နာဂရီ၊ သျှာရဒါ၊ ဘင်္ဂါလီ၊ ကန္နရီ၊ ဂရန်သာ၊ တာမိလ်၊ ဘေလူဂူစသည့် ဒေသအက္ခရာများသို့ ပြောင်းလဲခြင်း မစရသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ဤကာလ၌ ရခိုင်ပြည်တွင်လည်း ယခုခေတ်သုံး မြန်မာအက္ခရာသို့ ပြောင်းလဲခြင်း မစရသေးဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။

တဖန် ၇ ရာစုမှ ၁၂ ရာစုအထိ ရာစုအလိုက် အိန္ဒိယတိုက်သုံး အက္ခရာများကို လေ့လာလျှင် အထက်တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သော ယခုခေတ်သုံး အိန္ဒိယ ဘာသာစကားများကို ရေးသားသည့် အရေးအသား အက္ခရာများသို့ တဖြည်းဖြည်း ကူးပြောင်းလာသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ မြန်မာစာအရေးအသားသည်လည်း ဤသို့သာကူးပြောင်းရန် ရှိပါသည်။ သဘောပေါက်လွယ်စေရန်အတွက် ပဏ္ဍိတ် ၁၀၂ ရီရှန်ကားဟိရာစန္ဒြဈာန် အိန္ဒိယနိုင်ငံအရေးအသားကျမ်းတွင် ရေးသားလွှာအမှတ် ၈၂ နှင့် ၈၃ ရှိ ဇယားများကို မြန်မာဗျည်း၊ သရများနှင့်ယှဉ်၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းဇယားများမှ ယခုခေတ်သုံး နာဂရီ၊ သျှာရဒါ၊ ဘင်္ဂါလီ၊ ကန္နရီ၊ ဂရန်သာနှင့်တာမိလ်အက္ခရာများ ပြာဟွံအက္ခရာမှ မည်သို့ ဆင့်ကဲပြောင်းလဲလာပုံကို ဖော်ပြသောဇယားများ ဖြစ်ပါသည်။ ဇယား (၁၃) (၁၄) (၁၅) (၁၆) (၁၇) (၁၈) တို့ကိုရှု။

အောဝ် ၂ ရာဇု ၇ ရာဇုအတိုင်: အိန္ဒိယပြည်သုံး ဈာန်များ

ကုဋ်-၂ ရာဇုအောဝ်

တ	၃	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃

ကညုတရု-၂ ရာဇုအောဝ်

တ	၃	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃
၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃	၃

ကော် ၂ ရာစု ၂ ရာစုတွင် တို့ယပြည်သုံး ဗျည်းများ

ကော် ၂-၅ ရာစုကော်

က	ခ	ဂ	ဃ	င
စ	ဆ	ဇ	ဇ	ဇ
င	င	င	င	င
ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ

ကော် ၅-၅ ရာစုကော်

က	ခ	ဂ	ဃ	င
စ	ဆ	ဇ	ဇ	ဇ
င	င	င	င	င
ဂ	ဂ	ဂ	ဂ	ဂ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ
ပ	ပ	ပ	ပ	ပ

စာပိုဒ် ၂ ရာစု ၂ ရာစုတွင်း တိရိယပြည်သုံး ဗျာဉ်ဃာ

ပတ္တဝါ-၂-၄ ရာစုစာပိုဒ်

၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈

ပတ္တဝါ-၅ ရာစုစာပိုဒ်

၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈

အောဓိ ၂ ရာဇပု ၇ ရာဇအတိုင်: အိန္ဒိယပြည်သုံး ချည်းများ

ယသောဒါပံ-၆ ရာဇအောဓိ

က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ	ဆ
ဇ	ဈ	ည	ဋ	ဌ	ဍ	ဎ
တ	ထ	ဒ	ဌ	ဍ	ဎ	ပ
ဖ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ

ပဏ္ဍိတ-၇ ရာဇအောဓိ

က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ	ဆ
ဇ	ဈ	ည	ဋ	ဌ	ဍ	ဎ
တ	ထ	ဒ	ဌ	ဍ	ဎ	ပ
ဖ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ

အောဒိ ၂ ရာဇပု ၇ ရာဇအတွင်း အိန္ဒိယပြည်သုံး အဝသရမ္ပာ:

သရ	အကုဏ	၂ ဇီဝိ ၂ ဇီဝိ A.D.	၃ ဇီဝိ ၃ ဇီဝိ A.D.	၄ ဇီဝိ ၄ ဇီဝိ A.D.	၅-၆ ဇီဝိ ၅-၆ ဇီဝိ A.D.	၇ ဇီဝိ ၇ ဇီဝိ A.D.	၈ ဇီဝိ ၈ ဇီဝိ A.D.	၉ ဇီဝိ ၉ ဇီဝိ A.D.
၁	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၃	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၄	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၅	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၆	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၇	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၈	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂
၉	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂	၂

ဇယား ၂။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ၇ နေရာတွင် အဓိကပြောဆိုထားသည့် ဘာသာစကားများ

အက္ခရာ အမျိုးအစား	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀
ကုရန် 2 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆
ကညာတရု 2 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆
၄၅ 4 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆
ကဒ်ဇ 4-5 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆
ယာသောဒါဗီ 6 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆
၆၅ 3-4 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆
၆၅ 5 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆
၆၅ 7 C. AD	၂၆ ၆၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆	၂၆ ၂၆

နာဂရီစာ ဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်လာပုံ

ॐ श्र= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ अ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ इ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ उ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ए= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ क= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ख= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ग= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ घ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ङ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ च= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ छ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ज= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ङ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ झ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ञ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ट= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ठ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ड= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ढ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ण= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ त= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ थ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙

ॐ द= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ध= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ न= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ प= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ फ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ब= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ म= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ य= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ र= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ल= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ व= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ श= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ष= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ स= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ह= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ळ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ऴ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ व= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ श= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ष= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ॠ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ॡ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ॢ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ॣ= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ।= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙
 ॐ ॥= 𑂔 𑂕 𑂖 𑂗 𑂘 𑂙

အညာရဒါဝေ ဆင့်ကဲဖြစ်ပေါ်လာသည့်

၆ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၇ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၈ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၉ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၀ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၁ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၂ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၃ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၄ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၅ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၆ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၇ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၈ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၉ နှုတ် = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၂၀ နှုတ် = ၂

၁ = I Y N L ၃
 ၂ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၃ = ၀ ၀ ၀ ၀ ၀
 ၄ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၅ = ၀ ၀ ၀ ၀
 ၆ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၇ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၈ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၉ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၀ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၁ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၂ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၃ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၄ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၅ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၆ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၇ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၈ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၁၉ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂
 ၂၀ = ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂

താമിഴ്‌മാതൃകാലിപി

<p> അ = ഹ ഹ ഹ ഹ ഹ ഇ = ... ഊ = ... ഋ = ... ൠ = ... ഋ = ... ൡ = ... ഋ = ... ൣ = ... ൤ = ... ൥ = ... </p>	<p> ങ = ... ഞ = ... ത = ... ത് = ... ഡ = ... ഡ് = ... ള = ... ള് = ... ഴ = ... ഴ് = ... റ = ... </p>
--	--

အခန်း (၉)

အေဒီ (၄)ရာစုမှ (၆)ရာစုအတွင်း ရခိုင်ပြည်မှစာ

၉-၁။ ညောင်တီခေတ်

ရခိုင်ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့တွင် ရခိုင်မင်းဆက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ညောင်တီပြည်ကြီးမှပင် စခဲ့ကြပါသည်။ ညောင်တီခေတ်ကို သုံးပိုင်း ပိုင်း၍ပင် ဖော်ပြကြပါသည်။ ယင်းခေတ်ကား ဘုရားမပွင့်မီနှင့် ဘုရားပွင့်ပြီး ခရစ်မပေါ်မီခေတ်ပင် ဖြစ်သည်။

၇၂၉ အေဒီခန့်တွင် ရေးထိုးထားခဲ့သော မြို့ဟောင်းမြို့ ရှစ်သောင်း ဘုရားရှိ အာနန္ဒစန္ဒြ ကျောက်စာကို ပထမဦးဆုံးဖတ်သူ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး သုတေသီ ဒေါက်တာဂျွန်စတင်က သူရေးသားသော စာတန်းတွင် ရခိုင်ရာဇဝင် ဆရာများသည် ညောင်တီမင်းဆက်ဟူ၍ စိတ်ကူးယဉ်မင်းဆက်ကို အသားပေးလွန်းသဖြင့် ဝေသာလီမင်းဆက်မှာ နှစ်ပေါင်း ၄၀၀ မျှလောက် နောက်သို့ ရွေ့လျားသွားသည်ဟု ရေးသားခဲ့ပေသည်။

ဗြာဟ္မီအက္ခရာ အရေးအသားနှင့်ပတ်သက်၍ အခန်း (၇)တွင် ရခိုင်ပြည်၌ တွေ့ရသော ဗြာဟ္မီစာများကို တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စနစ်တကျ အသေအချာ ရှာဖွေလျှင် နောက်ထပ်တွေ့နိုင်ဘွယ်ရာရှိပါသည်။ ယင်းဗြာဟ္မီစာရှိသည်ကပင် ခရစ်မပေါ်မီ ကာလကတည်းက ရခိုင်တွင် ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်မြင့်သော မင်းဆက်ရှိနေပြီမှာ ထင်ရှားပါသည်။ တဖန် ဟောင်ပေါက်ကြီး ဗြာဟ္မီအက္ခရာကျောက်စာသာ အကယ်စင်စစ် တည်ရှိခဲ့ပါက ညောင်တီပြည်ကြီး တည်ရှိခဲ့သည်ကို ငြင်းကွယ်နိုင်ဘွယ်ရာမရှိတော့ပေ။

၉-၂။ ဝေသာလီခေတ်

ညောင်တီခေတ် ကုန်ဆုံးသောအခါ၌ ဝေသာလီခေတ် စတင်ခဲ့လေသည်။ ဝေသာလီကျောက်လှေကားမြို့ နေရာကား မြောက်ဦးမြို့(ယခု မြို့ခဟောင်းမြို့)မှ မြောက်ဖက် ၉ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသောအရပ်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ဝေသာလီယဉ်ကျေးမှုသည် ၉ ရာစုတိုင်အောင်အထိ ထွန်းကားခဲ့၏။ ဝေသာလီမြို့ဟောင်း တည်နေရာမှ၎င်း၊ ရခိုင်ပြည်

အရပ်ရပ်ဒေသများမှ၎င်း၊ ယနေ့တိုင်အောင် ဝေသာလီခေတ်သုံးဒင်္ဂါးများ၊ ဝေသာလီခေတ် ရေးထိုးထားသောကျောက်စာ၊ ခေါင်းလောင်းစာ၊ ကြေးနီပြား စသည်တို့ကို ရရှိနေဆဲပင်ဖြစ်၏။

ဝေသာလီခေတ် စိုးစံခဲ့သော မင်းများအကြောင်းကို အခိုင်အမာ သက်သေထုလျက် ယနေ့တိုင်အောင် တည်ရှိနေသောကျောက်စာမှာ မြောက်ဦးမြို့(ယခုမြို့ဟောင်းမြို့) ရှစ်သောင်းဘုရားရင်ပြင်တော်တွင် တံခါးမုခ်တိုင်အဖြစ် စိုက်ထူထားသော အာနန္ဒစန္ဒြမင်းကျောက်စာပင်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းကျောက်စာကိုဖတ်ရှုပြီး ပါမောက္ခဂျန်စတင်နှင့်အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကျောက်စာဝန် ဒေါက်တာ ဒီစီဆာရ်ကာတို့က ဝေသာလီမင်းဆက်များ၏ မှန်းဆသက္ကရာဇ်ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပေသည်။

ဤအခန်းတွင် ရေးမည့် အေဒီ ၄-ရာစုမှ၊ ၇-ရာစုအတွင်း ရခိုင်ပြည်မှ စာမှာ ဝေသာလီခေတ် အာနန္ဒစန္ဒြမင်း မတိုင်မီက ရေးထိုးခဲ့သော စာများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဝေသာလီခေတ်ကို ၄-ရာစုက စတင်ခဲ့သည်ဟု အထက်က ပညာရှင်များက ရေးခဲ့ကြပေသည်။

၉-၃။ အသုံးပြုသော ကျောက်စာများ

ဝေသာလီခေတ် ကျောက်စာများမှာ အတော်အသင့်ရှိပါသည်။ အသေအချာ ရှားလျှင် ဤထက်ပို၍ တွေ့မည်မှာ သေချာပါသည်။ ယင်းကျောက်စာများ၊ ခေါင်းလောင်းစာများ၊ ဒင်္ဂါးစာများနှင့် ကြေးနီပြားစာတို့သည်ပင် ယခုရေးအံ့သော ရခိုင်ပြည်သုံးစာအတွက် လိုအပ်သည်များကို ပေးနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယခုအသုံးပြုမည့် ယင်းစာများ အကြောင်းကို အနည်းငယ်မျှစီ အတိုချုံး၍ ရေးပါမည်။ ယင်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခြင်းကို မပြုပါ။

(က) နိတိစန္ဒြမင်း မိဖုရားကျောက်စာ (ပုံ ၁၅-ကိရူ)

ဤကျောက်စာကို ၁၉၅၇-ခုနှစ်အတွင်း စစ်တွေခရိုင်၊ ဝေသာလီမြို့ဟောင်း၊ ဥက္ကံသကတောင်ထက် စေတီပျက်တစ်ခုမှ ရရှိခဲ့သည်။

ကျောက်စာ၌ သက္ကရာဇ် အပိုင်းအခြားမပါရှိပါ။ သို့ရာတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ကျောက်စာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သောအခါ အက္ခရာစာလုံး ပုံအဏ္ဍာန်တို့မှာ အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်း ဂုပ္တမင်းတို့ခေတ်ဖြစ်သော ခရစ်သက္ကရာဇ် ၅၅၀-လောက်အတွင်း ရေးထိုးကြသော စာလုံးအက္ခရာတို့နှင့် တူညီကြောင်းကို တွေ့ရသည်။ ဒေသအလိုက်ပြောင်းလဲနေသော အလယ်သရများ ပါရှိပါသည်။

မြောက်ဦးမြို့ (ယခုမြို့ဟောင်း) ရှစ်သောင်းဘုရားတွင် စိုက်ထူထားသော အာနန္ဒစန္ဒြကျောက်စာအရ ဝေသာလီ ဒုတိယမင်းဆက်စာရင်းတွင် နိတိစန္ဒြအမည်ကို တွေ့ရှိရ၏။

နိဝိတိမဂ္ဂိယောဓိပညာသော

Handwritten text in a dark, irregularly shaped area, possibly a stamp or seal, containing characters in a script like Burmese or Thai. The text is difficult to decipher due to the high contrast and irregular shape.

ဖြစ်၏။ ထိုမိဖုရားသည် မြတ်စွာဘုရား၌ သဒ္ဓါကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ဒါယိကာမ တယောက်ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် အမြတ်ဆုံးသော (အသိဉာဏ် တရားကို) ရကြစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဤအလှူတော်ကို ပြုလုပ်လှူဒါန်းတော်မူသတည်း။

(၁) ဝိရစန္ဒြမင်း ကျောက်စာ (ပုံ ၁၆-ကိုရှု)

ဤကျောက်စာကို ဝေသာလီမြို့ဟောင်းအနီး သင်းချပ်တော်တောင် အာနန္ဒစန္ဒြ စေတီမှ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ကျောက်စာ စာသားကို အလျား ၁၀-လက်မ၊ အမြင့် ၄-လက်မရှိသော နေရာတွင် ရေထိုးထား၏။ စာလုံးများမှာ နိတိစန္ဒြကျောက်စာထက် အနည်းငယ်သေးသည်။ စာကြောင်းခေ ၄ ကြောင်းမျှ ပါဝင်သည်။

ဤကျောက်စာ၏အက္ခရာစာလုံးပုံ၊ ဣန္ဒာန်အရေးအသားကို ထောက်ချင့်ရခြင်းဖြင့် နိတိစန္ဒြမင်း မိဖုရားကျောက်စာထက် နှစ်အနည်းငယ် နှောင်းသော်လည်း တခေတ်တည်း ပင် ဖြစ်မည်ဟု မှန်းဆရ၏။ ရှစ်သောင်းဘုရားရှိ အာနန္ဒစန္ဒြကျောက်စာတွင် ဝိရစန္ဒြမင်း သည် နိတိစန္ဒြမင်းကို ဆက်ခံသောမင်း ဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရ၏။ နန်းစံနှစ်မှာ သုံးနှစ်ဖြစ်၏။ အက္ခရာမှာ ဂုဏ္ဍ အက္ခရာနှင့် ဆင်တူသည်။ သို့ရာတွင် ဒေသအလိုက် ပြောင်းလဲမှုရှိသည်။ ကျောက်စာကို ရေထိုးသော သက္ကရာဇ်မှာ အေဒီ ၅၇၆-မှ ၅၇၈-အတွင်း ဖြစ်ဘွယ်ရာ ရှိ၏။ နိတိစန္ဒြမိဖုရားကျောက်စာထက် အလယ်သရေရေပုံ တိုးတက်လာကြောင်း သိသာ ထင်ရှားပေသည်။

ဘာသာစကားမှာ သက္ကဋပျက် ပါဠိဘာသာ အနည်းငယ် ထောင့်သေးသော စကားပင် ဖြစ်၏။

မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်းမြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုရေးကူးသောစာမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်၏။

ဤကျောက်စာ၏ အက္ခရာစာလုံး ပုံသဏ္ဍာန်မှာလည်း အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်း ဂူပူမင်းတို့ ရေးထိုးကြသော စာလုံးအက္ခရာတို့နှင့် တူညီ၏။ တနည်းရေးရပြန်သော် နိတိ စန္ဒြ၊ ဝိရစန္ဒြ ကျောက်စာများတွင် ရေးသားထားသော အက္ခရာများနှင့် တူညီ၏။ ရေးထိုးသော သက္ကရာဇ်နှင့် ရေးထိုးသော မင်းအမည် မပါရှိပါ။

ကျောက်စာ၏ ဘာသာစကားမှာ သက္ကဋတဘာသာစကားပင်ဖြစ်၏။ ရေးထိုးထားသော အကြောင်းအရာမှာ “ယေဓမ္မာ” ဂါထာဖြစ်သည်။ ယင်းဂါထာသည် ပဉ္စဝဂ္ဂ ငါးဦးတွင် တဦးအပါအဝင်ဖြစ်သော ရှင်အဿဇိမထေရ်က ရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းအား ဗုဒ္ဓတရားတော်၏ အဆီအနှစ်ကို အကျဉ်းချုံး၍ ဟောပြောတော်မူသော ဂါထာတော်ပင် ဖြစ်၏။

မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်းမြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုရေးကူးသောစာမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

၁။ ၇၆ ယေ ဝ နှု ပါ ဂျ ဗျ ဂ ဟ ဝါ န

ယေ ဓဇ္ဇိ ဟေ တု ပြ ဘ ဝါ ဟေ တု

၂။ ဂိ စံ ဂ ဓာ ဂါ ဂိ ဗျ ဝ ဇ နှ ၎

တေ ဟိ တ ထ ဂ စော ဟျ ဝ ဒ တိ

၃။ ဂိ စာ ဗျ ယိ ဇာ ဂိ ဝါ ၎ ဝံ

တေ ဟိ ဉ ယော ဟိ ဂေ ဓေ ဝံ

၄။ ဝါ ဇိ န ဟာ ဗျ န ယာ ဂါ

ဝါ ဒိ န ဟာ ဗျ န ယာ ဂါ

ယေဓမ္မာဂါထာတော်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အထက်နိတိစန္ဒြမင်း မိဖုရား ကျောက်စာတွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်၏။ ထပ်မံ မဖော်ပြတော့ပါ။

(ဃ) ကျောက်ဖြူမြို့မှ ကျောက်စာ (ပုံ ၁၈-ကိုရ)

ဤကျောက်စာကို ရှေးဟောင်းသုတေသန ညွှန်ကြားရေးဝန်၏ ၁၉၅၈-၅၉-ခုနှစ် အတွက် နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာတွင် ပါရှိသော ဓာတ်ပုံ (၄၁)တွင် တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျောက်ဖြူခရိုင်ဝန်ထံမှ ရရှိကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။

စာလုံး တလုံးတလေးမျှလောက်သာ ဖတ်၍ရပါသည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာ ၂၇-တွင် ဖော်ပြထားချက်အရ “ယေဓမ္မာဟေတုပြဘဝ” ဂါထာပါသော ကျောက်စာဖြစ်ကြောင်း သိရ၏။ ပီပိသသမဂ္ဂိ၊ လက်ရေးလက်သားတို့မှာလည်း ကြမ်းတမ်း၍ လိုသော အက္ခရာစာလုံးများ ပြည့်ပြည့်စုံစုံမရှိဘဲ တွေ့ရ၏။

၃ မူးချောင်း အိုးထိန်းဓာတ်အနီးမှလည်း ယေဓမ္မာဂါထာပါရှိသော ကျောက်စာတချပ်ကို ရရှိထားပါသည်။

(င) ကျောက်တော်မှ ကျောက်စာ (ပုံ ၁၉-ကိုရှု)

ဤကျောက်စာ၏ ဓာတ်ပုံကို မြန်မာပြည် ပထမကျောက်စာဝန် ဒေါက်တာ ဖော်ချမှား ပြုစုရေးသားသော “အာရက” ခေါ် စာအုပ်စာချုပ် နံပတ်(၇)ဓာတ်ပုံနံပတ်(၃)တွင် တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ရှေးဟောင်းသုတေသန ညွှန်ကြားရေးဝန်၏ ၁၉၅၀-၅၉-ခုနှစ်အတွက် နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာတွင်လည်း ဓာတ်ပုံနံပတ်(၄၀) အဖြစ် ပြထား၏။

စာကြောင်းရေ နှစ်ကြောင်းဖြင့် ယေဓမ္မာဟေတုပြဘဝါ အစရှိသော ဂါထာပါသော ကျောက်စာဖြစ်၏။ သက္ကဋဘာသာဖြင့် ရေးထိုးထား၏။

နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာ ၂၆-မှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြရသော် “.....အေဒီ ၆-ရာစုနှစ်လောက်က ရေးထိုးသော စာဖြစ်သည်ဟု မှန်းဆရ၏။ ၎င်း၏ ထူးခြားချက် တရပ်မှာ ယပင့်၊ သဝေထိုး၊ လုံးကြီးတင်ဆံခတ်၊ အပင့်အသတ်နေရာတို့၌ မျဉ်းကြောင်းကြီး နှစ်ကြောင်းဆွဲပြီး ရေးမှတ်ပုံတို့ဖြစ်သည်။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ အက္ခရာပြု၍နောက် ဗျည်းတွင် ကပ်တင်ထားတတ်သည်။

မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်း မြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုရေးကူးသော စာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

၁။ ယေ ဝ မျှာ ဝ နပ ဂ ဝာ ဝ နပ န န ဓာ ဂ န ပြျာဝ င န
ယေ ဓ န္ဓာ ဟေ တုပြဘ ဝါ ဟေ တုမ္မေ မတထာဂတေ(ဟျ)ဝဒတ္တ

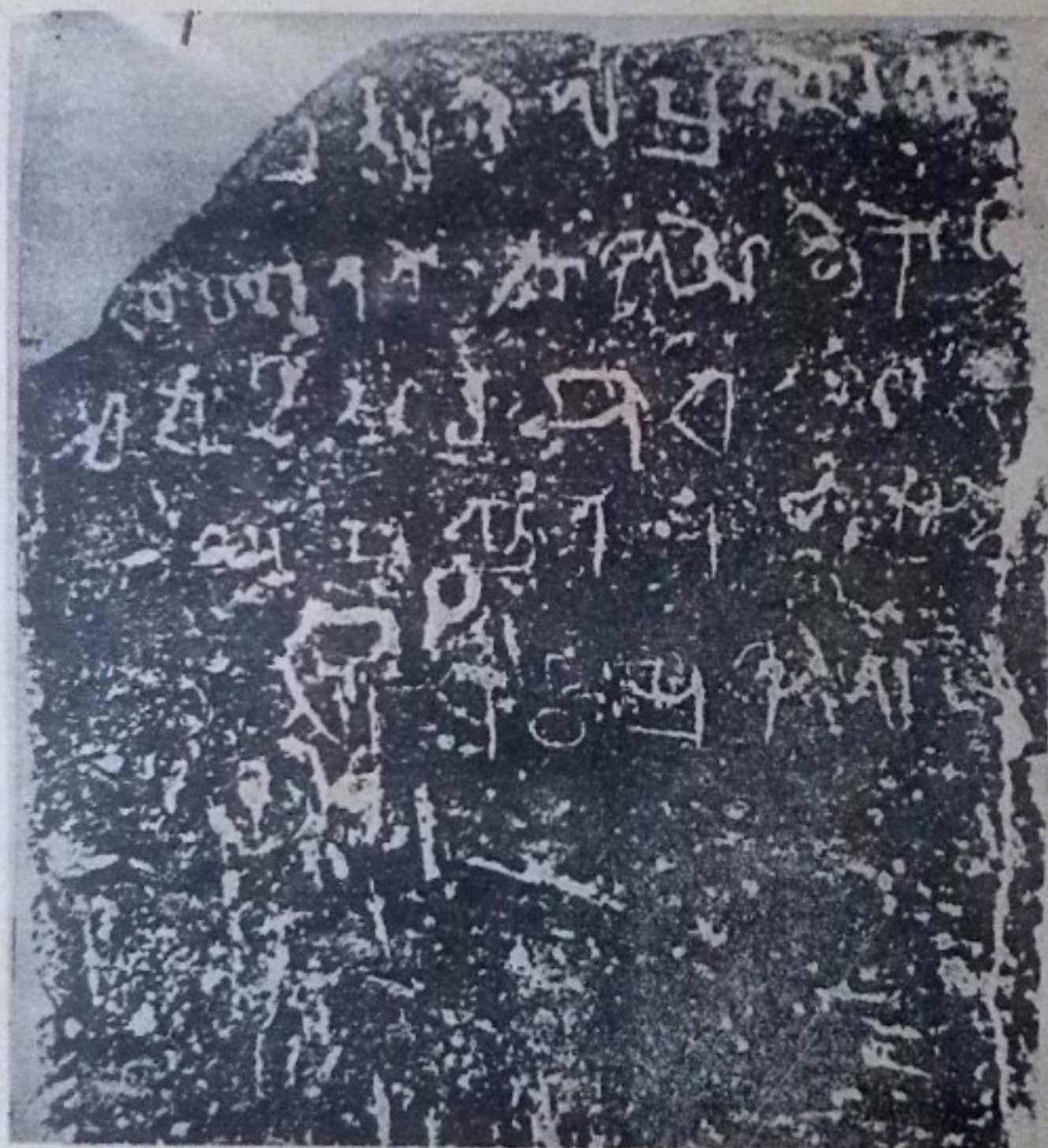
ဟာ ဗြ

မာ ဝိ

၂။ ယာ နိ ဂ ဝာ [၄]ဝ မျှာ ဝ နပ န န နာ

ယော နိ ဂျောဓေ(ဓ)ဝ မ္မာ ဒီ မ ဟာ ဂ မ နာ

ကျောင်းကြီးမြို့နယ် ကျောင်းတို

(၈) သံတွဲခရိုင် ငလွမ်းမော်ကျောက်စာ(ပုံ ၂၀ ကိုရှု)

ဤကျောက်စာကို ဗိုလ်မှူးကြီးဂျီအီးဖရိုင်ယာဆိုသူက သံတွဲခရိုင်ငလွမ်းမော်အနီး
တောင်ပူစာတခရို ဂူတခုအတွင်းမှ ၁၈၇၂-ခုနှစ်တွင်ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို အင်္ဂလန်
နိုင်ငံသို့သယ်ယူသွားခဲ့၏။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်ကွယ်လွန်သောအခါ၌ ရွှေ့ပြောင်းရယ်အေရှာတစ်အသင်း
လက်သို့ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဝေါက်တာ ဂျွန်စတင်သည် ယင်းကျောက်စာကို ယင်းအသင်းမှ
ငှားရမ်းပြီး ဖတ်ရှုခဲ့ပေသည်။ ယခုအခါ ယင်းကျောက်စာမှာ ကာလကတ္တား ပြတိုက်၌
ရှိသည်ဟု သိရှိရပေသည်။

ကျောက်တုံးသည် အလျား ၇-လက်မ၊ အနံ ၅-လက်မခွဲရှိပြီး ထူထယ်မှာ
၁-လက်မမျှရှိပေသည်။ စာကြောင်းရေ ၇-ကြောင်းမျှပါရှိပါသည်။

မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်း မြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုရေးကူးသောစာမှာအောက်ပါ
အတိုင်းဖြစ်၏။

၁။ စပါ ငါ့ ဝ နှု ဝ် နှု ဝ် နှု ဝ် နှု
ယေ ခ ငွံ ဟေ တု ငြ ဘ ဝ ဟေ တု

၂။ ဂဲ နံ ဂ ဓာ ဂ ဂ ဖြ ဝ် ဂ ဂ ဝိ ဝိ
တေ ဝိ တ ထာ ဂ တ ဟျ ဝေါ ဒ တေ သံ ဝိ ဟေ

၃။ ဂိ ဂိ ဂိ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ
နိ ဂေ ထ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ ဝိ

၄။ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ
ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

၅။ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ
ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

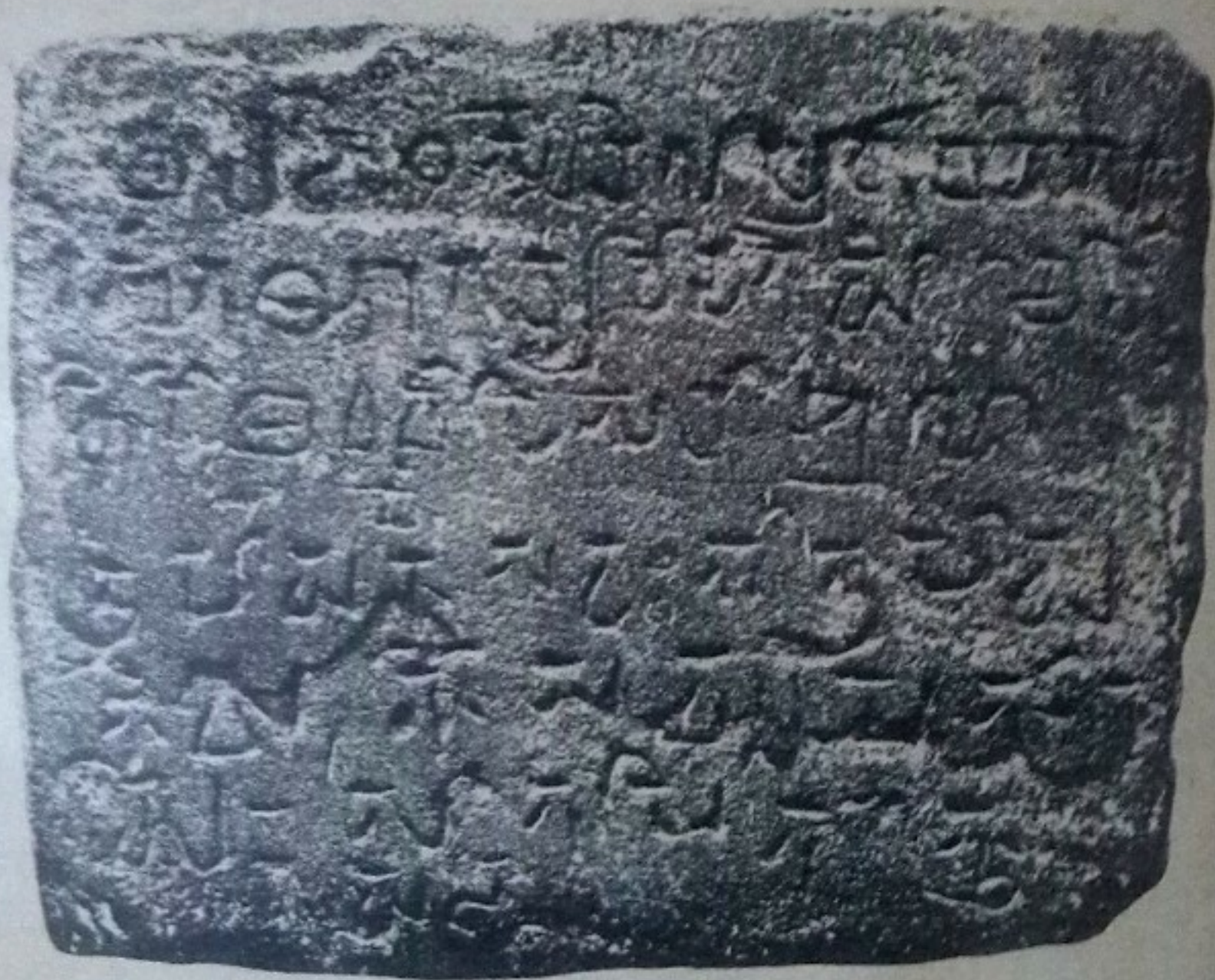
၆။ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ
ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

၇။ ဝ ဝ
ဝ ဝ

သံတွဲစရိုက် ဝလွမ်းမော်ကျောကိစာ

စာကြောင်းရေ ၁-မှ ၃-အထိမှာ ယေဓမ္မာဂါထာတော်ဖြစ်သည်။ ယင်းစာကြောင်းများတွင် အချို့စာလုံးများ ချွတ်ယွင်းကျကျန်လျက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကိုကောက်ယူ၍ရသည်။ စာကြောင်းရေ ၄-မှ ၇-အဆုံးထိမှာ “ဥပါသကမဏ္ဍိဂါ၊ ဥပါသကသကောမဝဓုတို့သည် အမိအဘတို့၏ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အကျိုးငှာ ပြုလုပ်လှူဒါန်းသည်ဟုရေးထိုးထားခြင်းဖြစ်သည်။” စာကြောင်းရေ ၄-၌ ပါရှိသော ဤကို ရေးပုံမှာ ဆန်းနေပါသည်။

(ဆ) ဝေသာလီမြို့ဟောင်းမှ ကျောက်စာ (ပုံ ၂၁ ကိုရှု)

ဤကျောက်စာကို ရှေးဟောင်းသုတေသနညွှန်ကြားရေးဝန်၏ ၁၉၅၀-၅၉ခုနှစ်အတွက် နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသောစာတံပုံ၊ ပုံ(၃၉)တွင်တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာ၏ စာမျက်နှာ ၂၆-တွင် ယင်းကျောက်စာနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

“ရခိုင်ပြည်ဝေသာလီမြို့ဟောင်းမှ ကျောက်စာမှာ ၁၉၂၀ - ၂၁ ခုနှစ်တွင်းက တွေ့ရှိထားသော ကျောက်စာဖြစ်၏။ ယခု ၎င်း၏ မင်္ဂလာစာတံပုံကိုသာ တွေ့ရှိရတော့၏။ ပုံ (၃၉)။ ထိုပုံအတိုင်းမှာ စာကြောင်းရေ နှစ်ကြောင်းပါရှိ၍ အရင်းအဖျားတို့မှာ အနည်းငယ်ချွတ်ယွင်းလျက်တွေ့ရှိရ၏။ ၎င်းတို့မှအပ ကျန်ရှိသေးသော အက္ခရာစာလုံးတို့သည် ထင်ရှားပီသသေး၏။”

မူရင်းစာနှင့်လက်ငင်းပြန်မာအက္ခရာဖြင့် ရေးကူးသောစာမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်၏။

၁။ ဃိဝနျံပ ဖု ပြု ဂ ဖ သဲ ဖိ ဂဲ ဖိ ဂ ဇာ ဂ
 ယေ ဓ မ္မာ ဟေ တု ငြ ဘ ဝါ ဟေ တုံ စေ ဖိ တ ထာ ဂ တော
 ၂။ ... ဂ ဂဲ ဖာ ဗြ ဃိ ဝိ ဂဲ ဝါ ဒိ ဝါ ဒိ မ ဟာ မ ...
 ... ဒ တ္တ ဖါ ဂ္ဂ ယေ နိ ဂျော ဓေ ဝံ ဝါ ဒိ မ ဟာ မ ...

စာပါအကြောင်းအရာမှာ ယေဓမ္မာဂါထာတော်ပင်ဖြစ်သည်။

(ဇ) ဝေသာလီဘုရားကြီးကုန်းတော်ရှိ ကျောက်စာ (ပုံ ၂၂ ကိုရှု)

ဝေသာလီမြို့နေရာတွင် မဟာသုရိယတိုင်း စန္ဒြားမင်းတည်ခဲ့သောဘုရားကြီးတစ်ဆူရှိ၏။ ယင်းဘုရားကြီးကုန်းတော်တွင် ကျောက်စေတီတစ်ဆူရှိ၏။ ထိုကျောက်စေတီ၌ ကျောက်စာအပြည့်ထိုးလျက်ရှိ၏။ သို့သော် ထိုကျောက်စေတီသည် ယခုအခါ ပျက်စီး

ယိုယွင်းလျက်ရှိချေပြီ။ ယင်းကျောက်စေတီမှ ထွက်ကျသောကျောက်ချပ်တို့နှင့် ကျောက်စာ
ရေးထိုးပါရှိသည်။

ယင်းကျောက်စာသည် အလျားတပေါ၊ အနံ ခုနှစ်လက်မ၊ ထူငါးလက်မရှိ၏။
စာမှာ ကျောက်ချပ်နှင့် ပြည့်လုံးနီးပါးရှိသည်။ စာကြောင်းရေးလေးကြောင်းပါသည်။
ကျောက်ချပ်၏ လက်ျာဖက်အောက်ပိုင်း ထောင့်ချိုး၌ အောက်ဆုံး စာကြောင်း၏
နောက်ဆုံး စာလုံးမှာ တပိုင်းသာလျှင် ကျန်ရှိတော့သည်။ ယင်းမှအပ အခြား စာလုံး
များသည် ထင်ထင်ရှားရှားရှိသေး၏။

မူရင်းစာနှင့်လက်ငင်းမြန်မာအက္ခရာဖြင့် ရေးကူးသောစာမှာ အောက်ပါအတိုင်း
ဖြစ်သည်။

၁။ ၀။ ယ ဝ ယ န ဟ ဝ ဟ

ယေ ဓ မ္မာ ဟေ တု ပ ဘ ဝါ

၂။ န ဟ နိ န ဟ နိ ဟ နိ

ဟေ တု ဟေ သံ တ ထာ ဂ တော အာ ဟ

၃။ နိ ဟ ဩ ယ နိ ဟ ဩ

ဟေ သ ဉ ယော နိ ဂျော ဌ

၄။ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

ဝ ဝ ဝါ ဒီ မ ဟာ သ မ ဟာ

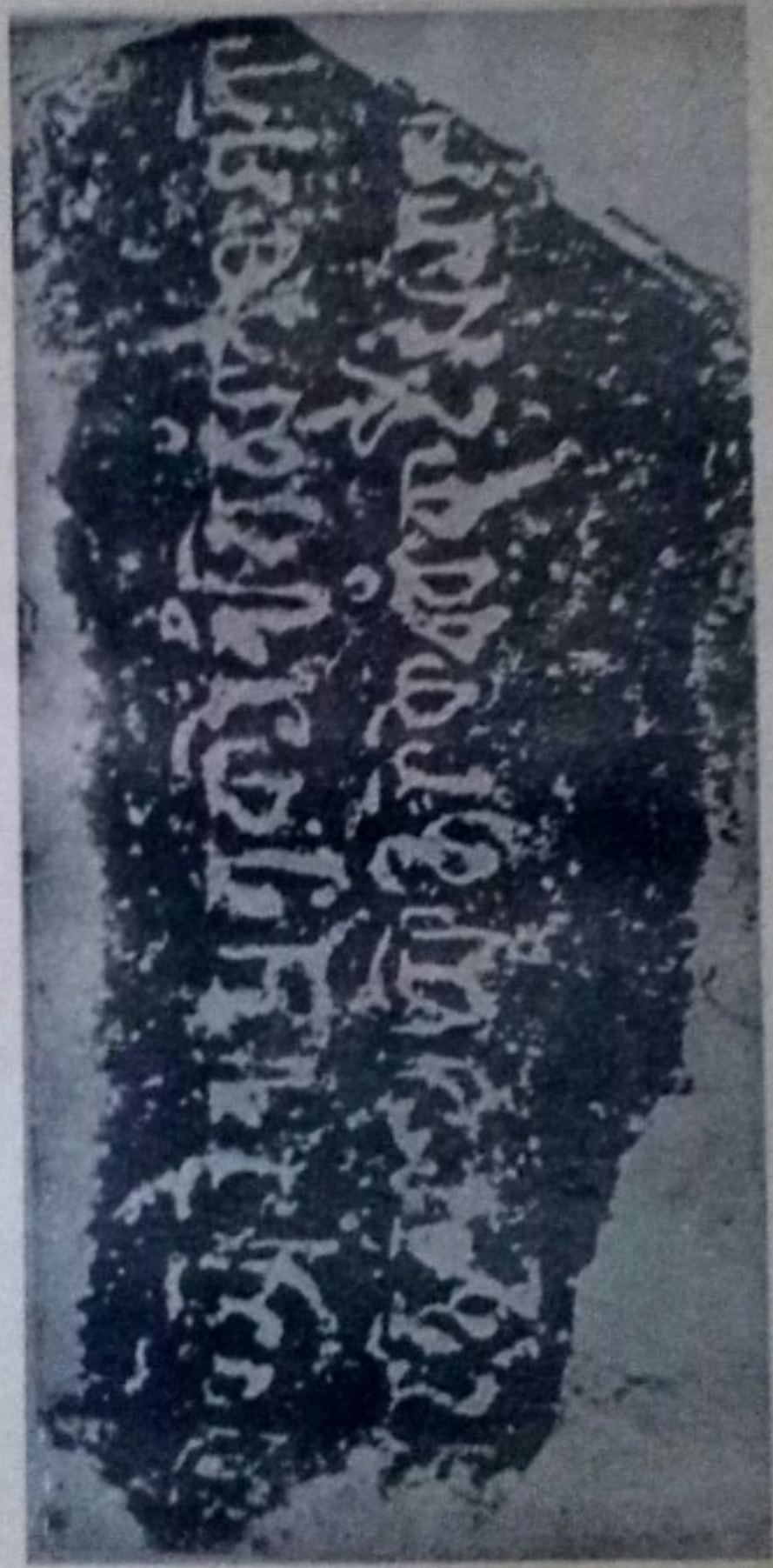
စာပါအကြောင်းအရာမှာ ယေဓမ္မာဂါထာပင်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာမှာလက်ရေးဝိုင်း
သည်။ အာသာမှာ ပါဠိဘာသာဖြစ်သည်။

ဤဂါထာတွင်ပါရှိသော အချို့အက္ခရာများမှာ ထူးခြားနေသည်။ စာကြောင်း
ရေး ၁-နှင့် ၃-တို့တွင် ရေးထိုးထားသော “ယ” အက္ခရာတွင် လက်ဝဲဖက်မှ အပြင်ဖက်သို့
ထွက်လျက်ပါရှိသော ခေါင်းကလေးသည် အတွင်းသို့ လိပ်လျက်ဝင်နေသည်။ “ဟ”
အက္ခရာကို နှစ်မျိုးနှစ်စားရေးထားသည်ကိုလည်းတွေ့ရသည်။ ဟေတုကိုရေးရာ၌ “ဟ”
အက္ခရာသည် မြေလိမ်တုန့်နေသလို လိမ်တုန့်၍ အောက်သို့ တွဲကျလျက်ရှိသည်။ အာဟနှင့်
မဟာတို့ကိုရေးရာ၌ ဟ မှာ တွေ့နေကျ အင်္ဂလိပ်စာလုံး ဂျေ သဏ္ဍာန်ပင်ဖြစ်သည်။ အခြား
ထူးသော အက္ခရာစာလုံးတလုံးမှာ ဓ အောက်ချိုက် ရေးရမည့်နေရာတွင် ဝ လုံးဖြစ်နေ
ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဓ အစား ဌ ကို အသုံးပြုခြင်းဖြစ်နေသလိုပင်ဖြစ်သည်။

သတ်ပြုသင့်သော အခြား အချက်တချက်မှာ ဂါထာကို ပါဠိ သက်သက်ဖြင့်
ထိုးထားခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်။

လှေကားကုန်ကြေးကေးကေးဝန်၏ ဝေလှေ-ဝေလှေ စုစုစုစုအတွက်

စွန့်ချက်အစီရင်ခံစာ (၃၉) ဝေလှေဝေလှေဝေလှေဝေ

ခေါင်းလောင်းစာများနှင့် ဝင်္ဂါစာများ

၁၀-၁။ ဝေသာလီပထမခေါင်းလောင်းစာ [ပုံ (၂၉) (၂၅) ကိုရှု]

ဤခေါင်းလောင်းစာကို ဂုဏ်ထူးဆောင် ကျောက်စာဝန် ဦးစံရွှေဘု(ကွယ်လွန်) သည် ဝေသာလီမြို့ဟောင်းမှ ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ပတ်လည် ၁၈ လက်မလောက် ရှိပြီး အမြင့်မှာ ၉ လက်မလောက် ရှိလေသည်။

ခေါင်းလောင်းပတ်လည်တွင် စာကြောင်းရေနှစ်ကြောင်း ရေးထိုးထားပေသည်။ ခေါင်းလောင်းတွင် နှစ်နေရာ၌ ကွဲအက်နေသဖြင့် ခေါင်းလောင်းထလှရှင်၏ ထမည်နှင့် အခြားအကွရာ အနည်းငယ်မှာ ပျက်စီးနေသည်။ ဤခေါင်းလောင်းမှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် အသုံးပြုသော ခေါင်းလောင်းဖြင့်ဟန်တူသည်။ ယင်းခေါင်းလောင်းသည် ယနေ့တိုင်အောင် စစ်တွေမြို့တွင် ရှိပေသေးသည်။

မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်းမြန်မာအက္ခရာဖြင့် ရေးကူးသောစာမှာ ဆောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

၁။ ဝေသာလီပထမ [-] ဂါ စာစဉ် ၄ နှစ် ယစ
ဒေဝြမေတ္တာ သံ ဝါ - ဘိ ဖေါ ဘူ - ဣး ယ စ
ဗုဒ္ဓ ဘိ ဂ န က မ ဟ န ဝိ ဂ ပ န ပ [-] နှစ်
ဣ ပ ညံ တ နှိ ဝ တု မာ တာ ဝိ တ ပူ [၀] နိ မံ
န ဂ ' ၆ »
ဣ ဣ

၂။ နတ္ထု ဟတ္တ ယန္တံ နုသံ [၄] န ဗုဒ္ဓ
 စိယျ ဝါ ရာ ယာ နာသဝ္ဓိ [၅] နုစူ ၃
 နုဒုက္ခ နုပု ယး [၆] ၇
 နုတရ ဇူ နာဝိ ဟူ ယေ [၇] တိ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ဤပစ္စည်းမှာ ဆန်းတော်ကြီး.....၏ ဝိသေလးမြတ်စွာ လှူဒါန်းသော အလှူဒါန ဖြစ်သည်။ ဤပြုရသော ကောင်းမှုကြောင့် ဆရာအမားများနှင့်တကွ သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ကျွန်ုပ်၏ မိဘများနှင့်အတူ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတရားတော်မြတ်ကို ရပါစေသော။

၁၀-၂။ ဝေသာလီစုတိယခေါင်းလောင်း (ပုံ (၂၅) ကိစ္စ)

ဤခေါင်းလောင်းကို ဝေသာလီမြို့ဟောင်း အပေါင်းတော်ဇာတ်တောင်ဇေတီတဆူမှ လွန်ခဲ့သော ရှစ်နှစ်ခန့်က ရရှိခဲ့သည်ဟု သိရပါသည်။ ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံး တွေ့ရှိခဲ့ရသည်မှာ ၁၉၇၃-ခု စက်တင်ဘာလအတွင်းက ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ စစ်တွေမြို့တွင် ရှိပါသည်။

ခေါင်းလောင်းမှာ ၂ ပေါင်ကျော်မျှလေးပြီး အမြင့် ၁၁ စင်တီမီတာနှင့် အဝင်အတွင်းပတ် အချင်း ၉.၉ စင်တီမီတာဖြစ်သည်။

ခေါင်းလောင်းပေါ်တွင် စာကြောင်းရေ ၂ကြောင်း ရေးထိုးထားသည်။ ပထမစာကြောင်းတွင် စာလုံးရေ ၁၈ လုံးကို ထင်ရှားစွာတွေ့ရသည်။ ဥြဟု ထင်ရသော စာလုံးတလုံးမှာ အနည်းငယ် ပဲ့နေသည်။ ဒုတိယစာကြောင်းတွင် စာလုံးရေ ၁၄ လုံးမျှပါသည်။

မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်း မြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုရေးကူးသောစာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဝေသာဇီခေါင်းလောင်းစာ

ဝေဝေဝေဝေ ပထမစေတီငြီးလောငါး

ဝေသာခလီ ခုတ်ယ ခေါင်းလောင်း

၀။ ဗကပ။ ပိန္နဲဗြဲး ပိန္နဲဗြဲး ဗြဲး ဗြဲး

ပုံ န မ ။ ဘာထာပိတြေားဟိဂိတာထေတြ ကိန္နာ

ဗာဒျာက ဗား

ယ နှ ဝါ န ယား

၂။ နိ န ဗာဗျာ ဗာဗျာ ဗာဗျာ ဗာဗျာ

နာဂယ ကောယ ဒုတ္တေယံ မမ ဂိ ဂ ဝ

နိး ။ ။ ။ ။

ဂား ။

စာပါ အကြောင်းအရာကို သိလိုသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များကို၎င်း၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရှေးဟောင်း သုတေသနဌာနသို့၎င်း၊ ဓာတ်ပုံများပို့ပြီး အဓိပ္ပာယ်ပြန်ပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။ ယနေ့တိုင်အောင် အဓိပ္ပာယ်အတိအကျကို ဖော်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိ သေးပါ။ အကြမ်းအားဖြင့် ရေးရသော် မိတ-ဆွေမျိုးသားချင်းများ အတွက် ကုသိုလ် ရပါစေကြောင်း ရည်စူး၍ လှူဒါန်းသော ခေါင်းလောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ တာသာမှာ ရှေးဟောင်းသက္ကဋတာသာပင် ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရေးလက်သားမှာ ဝေသာလိကြေးနိပြားလက်ရေးနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ တူနေ ပါသည်။ စာရေးထိုးသော သက္ကရာဇ်ကို အိန္ဒိယ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာန၏ ခန့်မှန်း ချက်မှာ ခြောက်ရာစု ပတ်ဝန်းကျင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

၁၀-၃။ ဝေသာလီ ဒုတိယခေတ် မင်းဆက် (အာနန္ဒစန္ဒြားကျောက်စာမှ) ဇယား (၁၉)

ဦးရေ	မင်းအမည်	နန်းသက် (နှစ်)	ခန့်မှန်းနန်းတက်သည့်ခုနှစ်- ဒေါက်တာ* ဂျွန်စတင်	အေဒီ ဒေါက်တာ** ဆာကာရ်
၁	ဒွေင်စန္ဒြ	၅၅	၃၅၀	၃၇၀
၂	ရာဇစန္ဒြ	၂၀	၄၀၅	၄၂၅
၃	ကာလစန္ဒြ	၉	၄၂၅	၄၄၅
၄	ဒေဝစန္ဒြ	၂၂	၄၃၄	၄၅၄
၅	ယဉ္ဇစန္ဒြ	၇	၄၅၆	၄၇၆
၆	စန္ဒြဗန္ဓု	၆	၄၆၃	၄၈၃
၇	ဘူမိစန္ဒြ	၇	၄၆၉	၄၈၉
၈	ဘူတိစန္ဒြ	၂၄	၄၇၆	၄၉၆
၉	နိတိစန္ဒြ	၅၅	၅၀၀	၅၂၀
၁၀	ဝိရစန္ဒြ	၃	၅၅၅	၅၇၅
၁၁	ပြီတိစန္ဒြ	၁၂	၅၅၈	၅၇၈
၁၂	ပုထိုးစန္ဒြ	၇	၅၇၀	၅၉၀
၁၃	ဇုတိစန္ဒြ	၃	၅၇၇	၅၉၇

ပေါင်း ၂၃၀ နှစ်

အာနန္ဒစန္ဒြားကျောက်စာတွင် မင်းပေါင်း ၁၆ ဆက်ဟုဆိုထားသည်။ သို့ရာတွင် စာရင်းချရာ၌ ၁၃ ဆက်သာ ချ၍ရသည်။ ကျန် မင်းသုံးဆက်မှာ အမည်မထင်ရှားသော ထီးနန်းကို ရက်အနည်းငယ်မျှသာ စိုးစံရသော မင်းများဖြစ်မည်ဟု ယူဆရသည်။

*ဒေါက်တာ ဂျွန်စတင်မှာ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်မှ ဘေလီယော သိပ္ပံပါမောက္ခ ဖြစ်ပြီး ဤကျောက်စာကို ဦးစွာအပြည့်အစုံ ဖတ်ခဲ့သူဖြစ်၏။

**ဒေါက်တာ ဆာကာရ်မှာ အိန္ဒိယ ကမ္ဘည်းကျောက်စာဝန် ဖြစ်၏။

၁၀-၄။ ခြောက်ရာစု မတိုင်မီက ဝေသာလီဒဂ်ဂါးများမှ စာများ

မြို့ဟောင်းမြို့ ရှစ်သောင်းဘုရား ကျောက်စာတိုင်တွင် အာနန္ဒစန္ဒြားမင်း ရေးထိုး ထားခဲ့သော ကျောက်စာ၌ ဝေသာလီဒုတိယခေတ် မင်းဆက် ၁၃ ဆက်ကို ဖော်ပြ ထား၏။ ယင်းမင်းဆက်ကို သုတေသီ ဂျွန်စတင်နှင့် ဆာကာရ်တို့က သက္ကရာဇ် လေးရာစု

ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာ

အလယ်မှ ခြောက်ရာစုအထိ တည်ရှိခဲ့သည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ဇယား(၁၉)ကိုရှု။
ယင်းမင်းဆက် ၁၃ ဆက်အနက်မှ စာရေးထိုးထားသောမင်း ၈-ဆက်၏ ဒဂုံးများကို
ရခိုင်တွင် တွေ့ရှိထားပါသည်။

ပုံ(၂၆) (၂၇) (၂၈) (၂၉) (၃၀) (၃၁) (၃၂) (၃၃)ကိုရှု။
ယင်းဒဂုံးများမှာ....

- ၁။ ဒေဝစန္ဒာ
- ၂။ စန္ဒာဗန္ဓု
- ၃။ ဘူမိစန္ဒာ
- ၄။ နိတိစန္ဒာ
- ၅။ ဝိရစန္ဒာ
- ၆။ ပြိတိစန္ဒာ
- ၇။ ပွထိဝိစန္ဒာ သို့မဟုတ် ပြထိဝိစန္ဒာ
- ၈။ ဇေတိစန္ဒာ

တို့၏ ဒဂုံးများ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဒဂုံးများတွင် ရေးထိုးထားသော မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်းပြန်မာ အက္ခရာဖြင့်
ပြန်ဆိုရေးကူးသော စာများမှာ ဆောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြပါသည်။

၁။	စာ..... ဧ ဟ ပြန်မာပြန်..... ဒေဝ	၆။	စာ..... ဗြိ ဖိ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... ပြိတိစန္ဒ
၂။	စာ..... ဟ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... စန္ဒ ဗန္ဓု	၇။	စာ..... ပု ဝိ ဝိ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... ပြထိဝိစန္ဒ
၃။	စာ..... ဟ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... ဘူမိစန္ဒ	၈။	စာ..... ပု ဝိ ဝိ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... ပြထိဝိစန္ဒ
၄။	စာ..... ခြိ ဖိ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... နိတိစန္ဒ	၉။	စာ..... ဝု ဝိ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... ဝိရစန္ဒ
၅။	စာ..... ဝိ ဝိ ဟ ဟ ပြန်မာပြန်..... ဝိရစန္ဒ		

အခန်း (၁၁)

ဝေသာလီကြေးနီပြားစာ

၁၁-၁။ တွေ့ရှိခြင်း

ဤကြေးနီပြားကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၄၀-ခန့်က ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်
ပွားမီ ဇေတုရီခဲခြင်းဖြစ်သည်။ တွေ့ရှိသော နေရာမှာ မြို့ဟောင်းမြို့ (ယခင်မြောက်ဦးမြို့)
မြောက်ဖက် ခြောက်မိုင်အကွာ ဝေသာလီမြို့ဟောင်း အနောက်တောင်ထောင့်ဖက် မြို့ရိုးကို
ဖြတ်၍သွားသော မြို့ဟောင်း ကျောက်တော်သွားလမ်းမကြီး အနီးရှိ ပေါက်တောပြင်
ရွာ၏ အနောက်တောင် နှစ်ဖာလုံခန့်အကွာ အုတ်ကုန်းငယ်ဘုရား အနီးမှ ဖြစ်လေသည်။
လယ်ပိုင်ရှင်က ရေလာမြောင်းဆည်ဖို့ရန် ထိုအုတ်ကုန်းငယ်ကို တူးဖို့ရာမှ ဤကြေးနီချပ်ကို
တွေ့ရှိသည်ဟု သိရ၏။ ကြေးပြားအချပ်ပေါင်း အတော်များများ တွေ့ရှိရရာမှ ဤချပ်
ကိုသာ ရရှိလိုက်သည်ဟု အဆိုရှိလေသည်။

ကြေးနီပုရပိုဒ်ဟူသော စကားအခေါ်အဝေါ်ဖြင့် သိဒ္ဓိပေါက်လမ်း အင်္ဂိုရတ်
သမားတို့ မက်မောသော ပစ္စည်းဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂိုရတ်ဆရာ လုပ်ရပ် ဆရာတို့၏
လက်ချက်ဖြင့် အရည်ကျိုခြင်း၊ လက်ဖွဲ့ပြုလုပ်ခြင်းတို့ဖြင့် ကျန်အချပ်များမှာ အမျိုးမျိုး
အသွင်းပြောင်းခဲ့ကြပြီ ဖြစ်သည်။

ဤအချပ်ကို မြို့ဟောင်းမြို့ ညောင်ပင်ဈေးရပ်နေ ရာဇဝင်ဆရာကြီး ဦးသာထွန်း
အောင်က အပြေးအလွှားသွားပြီး တောင်းတောင်းပန်ပန်ဖြင့် ရယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
စစ်ကြီးအတွင်းက ဤကြေးနီပြားမှာ ဂျပန်စစ်သားများ၏ လက်တွင်းသို့ ထောက်သွားပြီး
ယင်းတို့၏ မီးမြှိုက်ခြင်း၊ ဖြက်တောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ခံခဲ့ရပေသေးသည်။ ယင်းနောက်မှ
ယခုလက်ရှိ အခြေအနေအတိုင်း မူလပိုင်ရှင်က ပြန်လည် ရရှိခဲ့ပေသည်။

ဤကြေးနီချပ်ကို ရာဇဝင်ဆရာ ဦးသာထွန်းအောင်၏ အဆက်အနွယ်များထံမှ
ယခုရှေးဟောင်း သုတေသနဌာနခွဲက ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ဝေသာလီ (ဒုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

မင်းဆက် ၄ ခေတ်စနစ်

စာ.....၇၀
မြန်မာပြန်.....၅၀

ဝေသာလီ (ဒုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

မင်းဆက် ၆ ဝိန္ဒုပဇ္ဇိ

ဝေ.....ပဒုပု
ပြန်ပာပြန်.....ဝိန္ဒုပဇ္ဇိ

ဝေသာလီ (စုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

မင်္ဂလာဆက် ၇ ဣပိဝံဇ

ဝေ.....ကျွန်ုပ်တို့
ပြန်မာပြန်.....ဣပိဝံဇ

ဝေ.....ကျွန်ုပ်
ပြန်မာပြန်.....ဣပိ

ဝေသာလီ (ဒုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

မင်းဆက် ၉ နိတိဝံန္တ

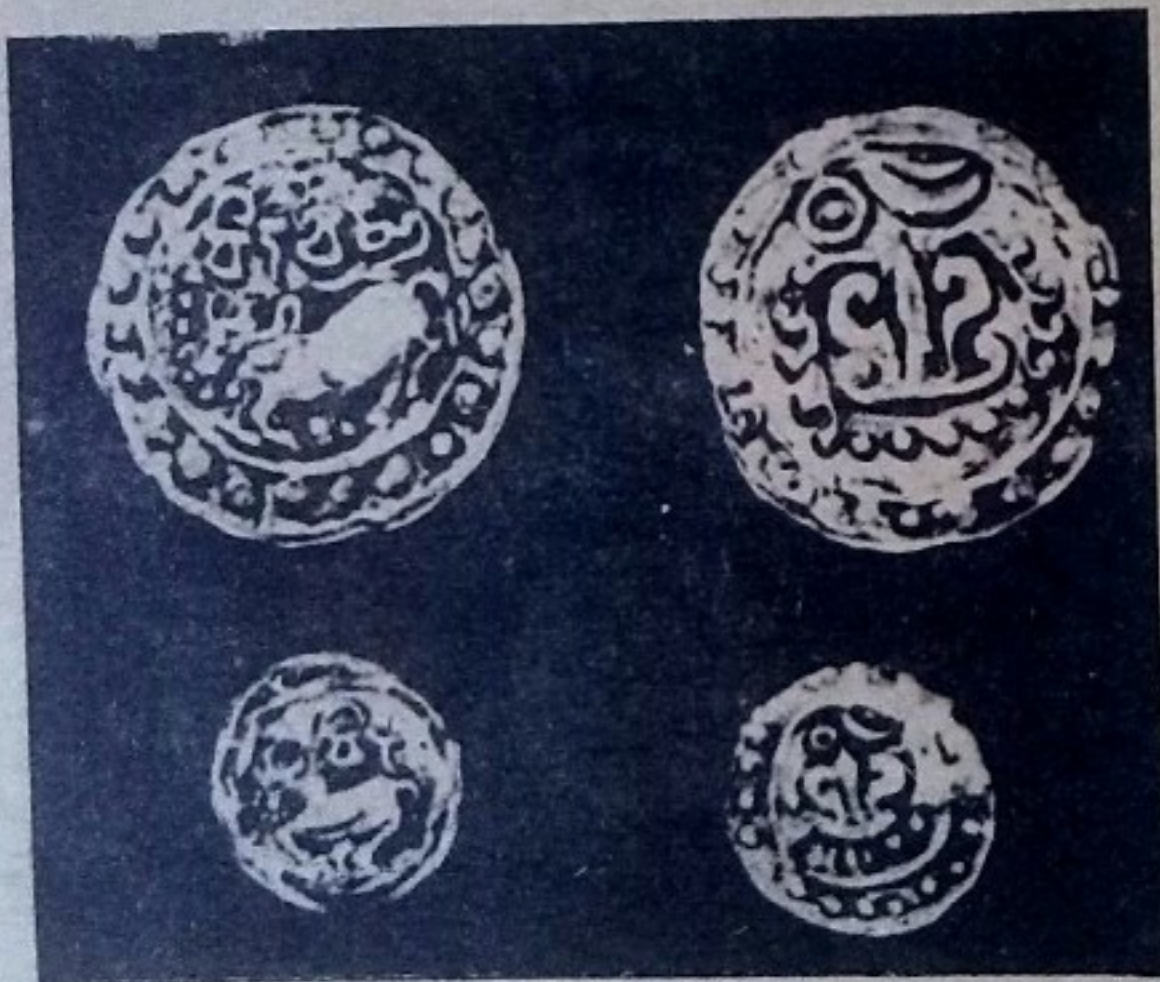

ဝေ..... ဇိဝိ ဘဒ္ဒ
ပြန်မာပြန်..... နိတိဝံန္တ

ဝေ..... ဇိဝိ
ပြန်မာပြန်..... နိတိ

ဝေသာလီ (ဒုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

မင်းဆက် ၁၀ ဝိရဝဏ္ဏ

ဝေ..... ဝိ ၄ ဥ ၅
မြန်မာပြန်..... ဝိရဝဏ္ဏ

ဝေ..... ဝိ ၄
မြန်မာပြန်..... ဝိရ

ဝေသာလီ (ဒုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

မင်းဆက် ၁၁ ပြီတိဝဏ္ဏ

၀၁.....ဗြိတိ ဘဏ္ဍ
 မြန်မာပြန်.....ပြီတိဝဏ္ဏ

၀၂.....ဗြိတိ
 မြန်မာပြန်.....ပြီတိဝဏ္ဏ

ဝေသာလီ (ခုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

မင်းဆက် ၁၂ ပြိတ်ဝိဇ္ဇာ၊ ဗြဟ္မဝိဇ္ဇာ

၁၁.....ပုဂ္ဂိုလ်တို့
ပြန်မာပြန်..... ပြိတ်ဝိဇ္ဇာ

၁၁.....ပုဂ္ဂိုလ်တို့
ပြန်မာပြန်..... ဗြဟ္မဝိဇ္ဇာ

၁၁.....ပုဂ္ဂို
ပြန်မာပြန်..... ဗြဟ္မ

ဝေသာလီ (ဒုတိယခေတ်) ဒင်္ဂါးများ

ပင်းဆက် ၀၃ ဝူတိစန္ဒ

ဝေ.....ဂူဂါ ဘန္တ
 ပြန်မာပြန်.....ဝူတိစန္ဒ

ဝေ.....ဂူဂါ
 ပြန်မာပြန်.....ဝူတိ

၁၁-၂။ လက်ရှိအခြေအနေ

ကြေးနီပြားမှာ မီးဖြင့် မြှိုက်ထားခြင်းခံခဲ့ရသဖြင့် အချို့သော စာသားနေရာများ ပြုန်းတီးကွာနေ၏။ ကြေးနီပြား၏ အပေါ်ပိုင်းစာသား သုံးကြောင်းနှင့် တဝက်စာ လောက် နေရာကို၎င်း၊ အဆုံးပိုင်းတွင် သုံးလက်မခန့် အရှည်ကို၎င်း၊ ဖြတ်တောက် ထား သည်ကို တွေ့ရ၏။ အ.စက် ပိုင်းတွင်လည်း အနည်းငယ် ဖြတ်တောက်ထားလေသည်။

ယခုလက်ရှိ အတိုင်းအထွာမှာ အပေါ်မှ အလျားမှာ ၁၂ နိုလက်မရှိပြီး အောက်မှ အလျားမှာ ၁၂-လက်မရှိသည်။ ဖြတ်ထားသော အဆုံးပိုင်း၏ အနံမှာ ၈ နိုလက်မ ဖြစ် သည်။ ကြေးနီပြားတွင် ပါရှိသော တံဆိပ်၏ အခွင်းဝက်မှာ ၅-လက်မရှိသည်။ အလွှား ကွာ၍ ပျက်စီးနေပြီဖြစ်သောကြောင့် တံဆိပ်တွင်ပါရှိသော ရုပ်ပုံကို မသိနိုင်တော့ပေ။ မူလက တံဆိပ်မှာ မျက်နှာဖက်တွင် ဝပ်နေသော နွားလားပုံနှင့် ကျောဖက်တွင် ကြာပွင့်ပုံ ပါရှိသည်ဟု အဆိုရှိလေသည်။ ကြေးပြား၏ အထူမှာ စာထိုးသော နေရာတွင် ၀.၂-လက်မ ဖြစ်ပြီး တံဆိပ်နေရာတွင် ၀.၆-လက်မ ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိအခြေအနေအတိုင်း ကြေးနီပြားမှာ ၁၀-ပေါင်မျှ လေးပါသည်။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် ကြေးနီပြား၏ မျက်နှာဖက်တွင် စာတဆယ်နှစ်ကြောင်း ပါရှိပြီး အပေါ်ဆုံးစာကြောင်း အလယ်ပိုင်းမှာ ဖြတ်တောက်ခြင်း ခံထားရကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထိုစာတဆယ်နှစ်ကြောင်း၏ အဆုံးပိုင်းများမှာလည်း ဖြတ်တောက်ခြင်း ခံထားရလေသည်။ စာသား စာလုံး ၈-လုံးထက်မနည်း ပါရှိသွားမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါ သည်။ ဤမျက်နှာတွင် မူလက စာကြောင်း ၁၅-ကြောင်းမျှ ပါရှိလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင် ပါသည်။ ကျောဖက်တွင် စာကြောင်းပေါင်း ရှစ်ကြောင်းပါရှိသည်။ အောက်ဆုံး စာကြောင်းမှာ ရေးထိုးသက္ကရာဇ်ကို ရေးသားထားသော စာကြောင်းဖြစ်သည်။ ယင်း စာကြောင်း အလယ်မှ စာလုံးအနည်းဆုံး ၂-လုံးမျှ လုံးလုံးကွာထွက်သွားပြီး ဖြစ်သည်။ ယင်းစာလုံး ၂-လုံးသည် သက္ကရာဇ်ကို ပြဆိုသော ဂဏန်းဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေမည်။ အထက်က ပါရှိသော စာကြောင်း ခုနစ်ကြောင်း၏ အဆုံးပိုင်းများသည်လည်း ဖြတ် တောက်ရာတွင် ပါသွားပြီဖြစ်သည်။

၁၁-၄။ ရေးထိုးသူနှင့် ဘာသာစကား

ဤကြေးနီပြားက ဗျည်းစာမှာ ဝေသာလီခေတ် မင်းတပါး ရေးထိုးခဲ့သော အမိန့် မှတ်တမ်း ဖြစ်လေသည်။ ဝေသာလီ ဒုတိယခေတ်မင်းဆက် ဇယားကို ရှုခြင်းအားဖြင့် ပထမိန်၊ သို့မဟုတ် ဓုတိစန္ဒမင်း ရေးထိုးထားခဲ့သော စာဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့ ကြေးနီ ပြားများဖြင့် ရေးထိုးသော အမိန့်စာများကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ နေရာအနှံ့အပြားတွင် တွေ့ရှိ ရလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ပထမဆုံး တွေ့ရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ကြေးနီပြားတွင် ရေးထိုးထားသော အက္ခရာစားလုံးတို့မှာ အလွန်သေသပ် လှပ ပေသည်။ ရခိုင်ပြည်တွင် တွေ့ရှိရသော အထက်တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည့် ကျောက်စာ များတွင် ပါရှိသော အက္ခရာအမျိုးအစားပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဂုဗ္ဘ - အက္ခရာပွားပင်ဖြစ်သည်။ ရေးထိုးထားသော ဘာသာစကားမှာ သက္ကဋတဘာသာပင် ဖြစ်၏။ ပုံ (၃၄) (၃၅) ကိုရှု။

၁၀-၄။ မူရင်းစာနှင့် လက်ငင်း ပြန်မာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုရေးကူးသောစာ
(ယင်းစာကို စာမျက်နှာ ၁၅၅ မှ ၁၅၇ တွင် ရှုပါ။)

၁၀-၅။ စာပါအကြောင်းအရာ

ကြေးနီပြားမှာ ဖြတ်တောက်ခြင်း ခံရသဖြင့် စာသားမပြည့်စုံတော့ပေ။ အရေး ကြီးသော အစိတ်အပိုင်းတို့မှာ ဖြတ်တောက်ခြင်း ခံရသော အပိုင်းတွင် ပါသွားပြီဖြစ် သည်။ မျက်နှာဖက်တွင် မူလက စာတစ်ဆယ့်ငါးကြောင်း ပါရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း ယခုမူ အပေါ်ဆုံး စာသုံးကြောင်းမှာ မရှိတော့ပေ။ ထိုစာသုံးကြောင်းတွင်ပင် ကမ္မည်းစာ ၏ အစဖြစ်သော မင်္ဂလာစကားများ၊ ပဏာမဝတ်ပြုစကားနှင့်ကမ္မည်းစာ ဆုတ်ပြန်သော နေရာစသည်တို့ ပါရှိလိမ့်မည်ဟု မှန်းဆရသည်။

ယခုလက်ရှိ ကမ္မည်းစာ၏ အပေါ်ပိုင်း စာခြောက်ကြောင်းတို့မှာ အလွန်ဒါန ပြု သော မင်း၏ အဆက်အနွယ်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ခမည်းတော်၊ ဘိုးတော်၊ ဘေး တော်မင်းတို့၏အမည်များ ဖြစ်ပါသည်။ အနည်းဆုံးအဆက်ခြောက်ဆက်ကို ရလိုက်သေး ရာ စာသားအပြည့်အစုံသာရရှိခဲ့ပါက အလွန်တန်ဖိုးရှိသော ရာဇဝင်အထောက်အထားကို ရရှိခဲ့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုသော် စာကြောင်းတိုင်း၏ အဆုံးပိုင်းများမှာ ပြတ်နေပြီ ဖြစ်၍ မင်းအမည်များကို မရလိုက်တော့ပေ။ မဟာရာဇနောက်တွင် မင်းအမည်များ ပါရှိရပေမည်။ ထိုမင်းများ၏ မယ်တော်မိဖုရားတို့၏ အမည်များကိုမူ ငါးဆက်မျှရရှိလိုက် ပေသည်။

ယင်း နောက်ပါရှိသော စာနှစ်ကြောင်းတွင် အောက်ပါဆိုလိုချက် ပါရှိပါသည်။
“မိမိ၏အမျိုးမွှေး၊ တပါးသောအမျိုးမွှေး၊ ပေါ်ပေါက်လာမည့် နောင်အခါမင်းများ၊ အစေအပါးများသည် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကုသိုလ်အပေါင်းကို အတူတကွ အလုံး စုံသော အောက်ဖော်ပြပါ အမိန့်အတိုင်း သိမှတ်ကြပါ” အစရှိသော အမှာစကား ဖြစ်လေသည်။

ယင်း အောက်စာနှစ်ကြောင်း၏ အကြောင်းအရာ ဆိုလိုချက်မှာ “မိမိဆောက်လုပ် သော ကျောင်းတွင် ရတနာသုံးပါး၏ ပစ္စည်းလေးပါး အသုံးအဆောင်အတွက် ဖြစ် စေရန်နှင့် (ကျောင်း) ကျိုးပေါက်ပျက်စီးသော် (ပြင်ဆင်ရန်) အတွက်” အစရှိသော ပေးလှူခြင်းကိစ္စအကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။

(ဗုဒ္ဓကောလိ)

၁။ နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်မှတ်တမ်းပြုစုခြင်း - နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်တမ်း

အတ္ထဝေါက်ဗျာတံ ၀ ၇ မ ဘယောဂ္ဂဓာတုယောဒေဝံပုဏ္ဏိလိတု - - ဂျာမုတ္တန္တောမယာဂျာမ

၂။ နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်မှတ်တမ်းပြုစုခြင်း - နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်တမ်း

အတ္ထဝေါက်ဗျာတံ ၀ ၇ မ ဘယောဂ္ဂဓာတုယောဒေဝံပုဏ္ဏိလိတုဗျာမုတ္တန္တောမယာဂျာမ

၃။ နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်မှတ်တမ်းပြုစုခြင်း - နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်တမ်း

အတ္ထဝေါက်ဗျာတံ ၀ ၇ မ ဘယောဂ္ဂဓာတုယောဒေဝံပုဏ္ဏိလိတုဗျာမုတ္တန္တောမယာဂျာ

၄။ နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်မှတ်တမ်းပြုစုခြင်း - နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်တမ်း

အတ္ထဝေါက်ဗျာတံ ၀ ၇ မ ဘယောဂ္ဂဓာတုယောဒေဝံပုဏ္ဏိလိတုဗျာမုတ္တန္တောမယာ

၅။ နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်မှတ်တမ်းပြုစုခြင်း - နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်တမ်း

အတ္ထဝေါက်ဗျာတံ ၀ ၇ မ ဘယောဂ္ဂဓာတုယောဒေဝံပုဏ္ဏိလိတုဗျာမုတ္တန္တောမယာ ၇

၆။ နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်မှတ်တမ်းပြုစုခြင်း - နှစ်တစ်နှစ်ကား ပါးစက်ပိတ်တမ်း

အတ္ထဝေါက်ဗျာတံ ၀ ၇ မ ဘယောဂ္ဂဓာတုယောဒေဝံပုဏ္ဏိလိတုဗျာမုတ္တန္တောမယာ ၇

(ကျောင်း)

- ၁။ ဂန္ဓပဒ္ဓိဋ္ဌိနိဂါဟ်ကုသုဒ္ဓါပိနိ ဗျာဓိပိနိ ဗျာဓိပိနိ ဗျာဓိပိနိ
- ၂။ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ
- ၃။ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ
- ၄။ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ
- ၅။ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ
- ၆။ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ
- ၇။ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ

၁၀၇။ ဝိပဿနာပိနိ ဝိပဿနာပိနိ

အာရုံစူးစူးစူးစူး

ယင်း အောက်စာကြောင်းတွင် အစမှာ မိဖုရားတဦး၏အမည်ပါ ရှိပြန်လေသည်။ ထိုအမည်မှာ ကိမ်မာဇုတ် ဒေဝီဖြစ်သည်။ ထိုနောက် “နောက်လာလတ္တံ့ သောဇောဘဝန်ခန မထေရ်ကြီး အရပ်လေးမျက်နှာမှာမှ အရိယာဘိက္ခုသင်္ဃာ” တို့ စသည်ဖြင့် ပါရှိသည်။

ယင်းအောက်စာကြောင်းတွင် လှသောရွာမြေအပိုင်းအခြားကိုဖော်ပြထားသည်။ “ဇွေဂုံတူ အမည်ရှိသော သုံးထောင်ရှိသောရွာကို လှူအပ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း” နှင့်ပါရှိရာ “ဇွေဂုံတူ” မှာ ရွာအမည်ဖြစ်ပြီး သုံးထောင်မှာ မြေအကျယ်အဝန်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ထိုမြေ၏အပိုင်းအခြားကို ဆက်လက်ဖော်ပြရာ၌ အရှေ့မျက်နှာ နယ်နိမိတ်၏အစပိုင်းမှာ ပျက်နေ၏။ နောက်က “ဂြိုလက္ကာဇောလာ” ကျောက်တန်းနှင့်သရက်ပင်ဟု ပါရှိသည်။ အနောက်ဖက်နယ်နိမိတ်၏အမည်မှာ ဝင်္ဂေခံလ္လဟုပါရှိသည်။ မြောက်မျက်နှာ နယ်နိမိတ် ၏အမည်မှာ ဖြတ်တောက်ရာတွင် ပါသွားပြီဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင်မျက်နှာဖက်အရေး အသား ဆုံး၏။

ကျောဖက်မျက်နှာတွင် အစပထမနှစ်ကြောင်းနှင့် တဝက်တွင်ပါရှိသော အရေး အသား၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ “ထိုကြောင့် ကောင်းမှုကိုလိုလား အလေးအမြတ်ပြု၍ ပေးလှူအပ်သည်တို့ကို စောင့်ထိန်းကြစေကြောင်း၊ ကောင်းမှုအကျိုးကျေးဇူးကို အလို ရှိသောမင်းတို့သည် ဂရုပြုစေကြောင်း၊ ငါ့ထားခဲ့သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုအကျိုးရပါ စေကြောင်း၊ အဖန်တလဲလဲ....” စသဖြင့် ဖြစ်သည်။

ယင်းအောက်စာလေးကြောင်းတို့မှာမူ အမှာအထားဆိုင်ရာ သိလောကပေါင်း သုံးခုနှင့် တဝက်ဖြစ်သည်။ ဤစကားများမှာလည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် တွေ့ရသော တာမြ ဝါသနကြေးနီချပ်အမိန့်စာတို့တွင် အများအားဖြင့် ပါသည်ချည်းဖြစ်၏။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံ တွင်ရှေးအခါကမင်းဆက်အသီးသီးတို့မှမင်းတို့သည် ဘုရားကျောင်းများကို၎င်း၊ ဗြဟ္မဏ စသောအလှူခံတို့ကို၎င်း အထောက်အပံ့ မြေယာများကို ပေးလှူကြရာတွင် ထိုလှူဒါန်း သောကိစ္စကို အသေအချာ အမှတ်အသားသက်သေခံအဖြစ် အကြောင်းအရာကိုကြေးနီ ပြားများပေ၍တွင် ရေးထိုးမှတ်တမ်းတင်စေပြီး တံဆိပ်ခတ်၍ သက်ဆိုင်ရာတို့ကိုပေးအပ် ၍ ထားကြလေသည်။ လှူဒါန်းကြောင်း အမိန့်မှတ်တမ်းကို ကြေးနီပြားပေ၍တွင် ရေးထိုးလေ့ရှိခဲ့သောကြောင့် ထိုကြေးနီပြားအမိန့်ကို သက္ကဋ ဘာသာဖြင့် “တာမြ- ဝသန” ဟုခေါ်လေ့ရှိသည်။

ယင်းစကားများမှာ ရှေးဟောင်းသက္ကဋကျမ်းကြီးများဖြစ်သော မဟာဘာရတ စသည့်ကျမ်းများတွင် ပါသော စကားများဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ ယုဇိဗ္ဗိရ မင်းအား လျာသမုနိသူမြတ်က ပြောသောသြဝါဒစကားများ ဖြစ်သည်။ ထိုစကားများပါသော အဆုံးအပိုင်းများမှာ ဖြတ်တောက်ရာတွင် ပါသွားသော်လည်း အပြည့်အစုံကို အောက်ပါ အတိုင်း ဖြည့်စွက်နိုင်သည်။

ယဿယဿ ဒါဘုမိဗ္ဗဿ တဿ တဒါဖလဓိ
 ပုဂ္ဂိုဒက္ခာ ဒွိဇာတိ ဣာ ယတ္တာ ဩက္ခ ယုဓိဗ္ဗိရ။
 မဟိ မဟိဗ္ဗ တံ ဣဗ္ဗ ခါန ဣဗ္ဗ ယော နု ပါလ န ဓိ။ ။
 သုဒက္ခာ ဓိဗြဒက္ခိ ဝါ ယော ဟ ရေတဝသုန္ဓရ ဝ ဓိ။
 သဝိဗ္ဗာယံ ဝါ ကြိမိ ဘိတ္တာ ပိတ္တ ဘိဗ္ဗဟ မဇ္ဇတိ။ ။
 ဗန္ဓု ဝဓိ သဟဗြာဏိသု ဂေ မေါဒတိဘုမိဒ။
 အက္ခေပိ စာ နု မဇ္ဇာ စတော နေဝ နရ ဂေဝ ယောတိ။ ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ။ မြေကိုစိုးပိုင်သူသည် ထိုသို့စိုးပိုင်စဉ် လှူဒါန်းထားခြင်းကို ဆက်လက် စောင့်ထိန်းပါက လှူသောကောင်းမှုအကျိုးကို ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိလှူသည်ထက် သူတပါးလှူထားခြင်းကို စောင့်ထိန်းခြင်းကပို၍ ကုသိုလ်ရကြောင်း၊ ရှေးက လှူထား သည့်မြေများကို ဆက်လက်၍ ဝါယမစိုက်ထုတ် စောင့်ထိန်းလော့။ မြေကိုအစိုးရသူတို့ တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ယုဓိဗ္ဗိရမင်း၊ မိမိသို့မဟုတ် အခြားသူ လှူထားသောမြေကို ယူပါက မစင်တွင်ပိုးလောက်ဖြစ်၍ အဖစသော ဆွေမျိုးများနှင့်တကွ နှစ်လိမ့်မည်။ မြေလှူသူသည် နတ်ပြည်တွင် အနှစ်ခြောက်သောင်း ခံစားရမည်။ ထို့အတူ ဖျက်စီးသူ သည် နှစ်ပေါင်းအမျှ ငရဲ၌ ခံရပေလိမ့်မည်စသဖြင့် ဆိုလိုသောစကားများ ဖြစ်လေသည်။

ယင်း အောက်စာကြောင်းတွင် “မဟာမန္တိရေဂ်ဂိတျဒါသော” “ဟုပါရိရာ “ရေဂ်ဂိတျဒါသော” အမည်ရှိသော အမတ်ကြီးဟုအနက်အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ကြေးနီပြား အမိန့်စာများတွင်ရှင်ဘုရင်၏ အလှူဆိုင်ရာမှတ်တမ်းအမိန့်စာတို့ကိုတာဝန်ယူ၍ ထုတ်ပြန် ရသူ၊ အမိန့်အတိုင်းအတည် ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်ရ သူအမတ်ကြီး၏ အမည်များ ကိုပါ ရေးထိုးထားလေ့ရှိသည်။ ဤကြေးနီပြားတွင်ပါရှိသော အမတ်ကြီးမှာ ရှင်ဘုရင် ၏အမိန့်ကို တာဝန်ယူရသူသာဖြစ်ဟန်ရှိပါသည်။

နောက်ဆုံးစာကြောင်းမှာ ရာဇသံဝတ္ထရမင်း နှစ်ကိုအတိအကျ မှတ်သားခဲ့သော စာသားများ ဖြစ်သော်လည်း အစပိုင်းလောက်သာ ဖတ်၍ရပြီး ခုနစ်နေရာတွင် ပျက် နေသောကြောင့် ရေးထိုးသောနှစ်ကို မသိရတော့ချေ။

ဤကြေးနီပြား ကမည်းစာမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ရှိရသော စာဖြစ်သည့်အပြင် ရေးထိုးထားသော အက္ခရာပုံသဏ္ဍာန်များအားဖြင့်၎င်း၊ ပါရှိသော အကြောင်းအချက်များ အားဖြင့်၎င်း၊ အလွန်အရေးပါအရာရောက်သော တွေ့ရှိချက်ကြီး တရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ခြောက်ရာစုအေဒီနှင့် ယင်းမတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်သုံး အက္ခရာများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း

၁၂-၁။ ဗျည်းနှင့် သရများ

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ကျောက်စာများ၊ ခေါင်းလောင်းစာများ၊ ကြေးနီပြားစာ၊ ဇင်္ဂါးစာတို့မှ အစ သရများနှင့် ဗျည်းများကို ထုတ်ယူပြီး ဇယားချပါသည်။ ဇယား (၂၁) နှင့် (၂၂) တို့ကို ရှုယင်းဇယားများကို စိစစ်ပြီးကောက်နုတ်ခြင်းဖြင့် ခြောက်ရာစုအေဒီနှင့် ယင်းမတိုင်မီ ရခိုင်ပြည်သုံးဗျည်းနှင့် အစ သရများကို ရရှိပါသည်။ ဇယား (၂၃) ကို ရှု။

၁၂-၂။ အလယ်သရများ ဆင့်ကဲအသွင်ပြောင်းလာပုံ

တဖန် ယင်းစာများတွင် ပါရှိသော ဗျည်းနှင့် အလယ်သရ တွဲခြင်းများ၊ ယပင့်၊ ရရစ်၊ နှစ်လုံးဆင့်များ စသည်တို့ကို ဇယားများ ချ၍ လေ့လာပါသည်။ ဇယား (၂၄) (၂၅) (၂၆) တို့ကို ရှု။ ယင်းဇယားများတွင် အလယ်သရများ ဆင့်ကဲ အသွင် ပြောင်းလာပုံကို ထင်ရှားစွာ မြင်နိုင်ပါသည်။

ဗျည်းများ၊ အစသရများ၊ အလယ်သရများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို အနိမ့်ယပြည်သုံး အက္ခရာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ယင်းတို့ကို ရေးထိုးသောနှစ်များမှာ ခြောက်ရာစု အေဒီမတိုင်မီက ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မှန်းဆနိုင်ပါသည်။

လက်ရေးလက်သား အလှဆုံး၊ အပီပြင်ဆုံးမှာ ဝေသာလီ ကြေးနီပြားစာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဝေသာလီဗုဒ္ဓတိယခေါင်းလောင်းစာမှာလည်း ကြေးနီပြားစာနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ တူပေသည်။ အလယ်သရများ ပြောင်းလဲလာခြင်းသည်လည်း ယင်း စာများတွင် ထိပ်သို့ ရောက်ပြီဟု မှန်းဆနိုင်ပါသည်။ သုတေသီများ၏ ခန့်မှန်းချက်အရ ယင်း စာများမှာ ခြောက်ရာစုအေဒီမတိုင်မီက ရေးထားသော စာဖြစ်မည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် ကျန်ရှိသော စာများမှာ ဤထက် စောဖွယ်ရာသာဖြစ်ချေသည်။

အထက်တွင်ရရှိခဲ့သော ရခိုင်ပြည်သုံး ဗျည်းနှင့် သရများကို ခေတ်ပြိုင် ဖြစ်သော ပျူဗျည်းနှင့် သရတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါသည်။ ရခိုင်ပြည်သုံးဗျည်းများတွင် ပေါ်လွင်သော ထိပ်မှတ်များရှိပြီး ယင်းတို့မှာ ဟိုက်နေသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ပျူဗျည်းများ၌ ဤသို့သော ထိပ်မှတ်များကိုမတွေ့ရပေ။

၁၂-၃။ အနိမ့်ယမြောက်ပိုင်းသုံး မြာဟူပွားဗျည်းများနှင့် သဏ္ဍာန်တူခြင်း

၇ ရာစု ပတ်ဝန်းကျင်အတွင်း အနိမ့်ယပြည်ရှိ တိုင်းအသီးသီးတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိသော ဗျည်းများ၊ သရများဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သောအခါ၌ ရခိုင်ပြည်သုံးဗျည်းများမှာ

အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်းသုံး ပြာဟွီပွား၊ ဗျည်းများနှင့် ဆင်တူကြောင်းကိုတွေ့ရ၏။ ရခိုင်ဗျည်းများသည် ခြောက်ရာစုအေဒီတွင် ရေးထိုးသော ယသောဒါမံဗျည်းများနှင့် အနီးစပ်ဆုံးတူပေသည်။ အလယ်သရများမှာမူ ယင်းတို့နှင့်မတူဘဲ ဒေသအလိုက်ပွဲပွဲလားပုံရပေသည်။

ရခိုင်ဗျည်းများ အထဲတွင် ခ ၄ ၈ နှင့် ယ သ ဂ နှင့် ဟ တို့သည် ဒေသအလိုက် ပွဲပွဲလားကြောင်း သိသာထင်ရှားစွာ တွေ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ၄ နှင့် ဟတို့မှာ အသိသာဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ရခိုင်ပြည်သုံးဗျည်းများနှင့် သရများကို ကခံနှင့် ပလ္လဝဗျည်းများ၊ သရများနှင့် နိုင်ယုဉ်ကြည့်ရာ အက္ခရာထိပ်မှတ်ဆွဲရာမှ အစမတူကြောင်းကို တွေ့ရပါသည်။ ပျူအက္ခရာများကို ကခံ၊ ပလ္လဝအက္ခရာများမှတစ်ဆင့် ရလာသည်ဟု အခိုင်အမာ ယူဆထားကြပြီးဖြစ်သည်။ ရခိုင်ဗျည်းများကား ပျူဗျည်းများနှင့်လည်းမတူပေ။

ဤသို့လျှင် ရခိုင်ပြည်သုံးအက္ခရာများသည် ပျူအက္ခရာများနှင့်၎င်း၊ ကခံ၊ ပလ္လဝတို့၏ အက္ခရာများနှင့်၎င်း ဆင်တူခြင်း မရှိသဖြင့် ယင်းတို့မှ ဆင့်ပွားရလာခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားနေပါသည်။

၁၂-၄။ နိဂုံး

အထက်တွင် ၆- ရာစု ခန့်က ရခိုင်ပြည်တွင် သုံးစွဲလျက်ရှိသော ဗျည်းအက္ခရာအကြောင်းကို ယခု မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အထင်အရှားတွေ့ရသော ကျောက်စာ၊ ခေါင်းလောင်းစာ၊ ကြေးနီပြားစာ၊ ဒဂါးစာ စသည်တို့ကို သက်သေထူလျက် ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ယင်း ခုနစ်သက္ကရာဇ်နှင့် ခေတ်ပြိုင် မြန်မာပြည်တွင် အစောဆုံးတွေ့ရသော ပျူဗျည်းအက္ခရာတို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်လေ့လာပြီးလျှင် ဗျည်းတို့၏မူရင်းဇာစ်မြစ်ကိုလည်း ရှာဖွေ ကြည့်ရှုပြီးဖြစ်သည်။

ယခုအခါတွင် မြန်မာစာအက္ခရာသမိုင်းကို ပညာရှင်အများသည် အပတ်တကုတ်ကြိုးစားရှာဖွေပြုစုကြဆဲဖြစ်၏။ သုတေသီတို့သည် ရှေးလွန်လေပြီးသော ကာလမဆွက မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစောဆုံး တွေ့ရှိကြရသော ကဗျည်းကျောက်စာများ၊ အရိုးအိုးစာများ၊ အုတ်ခွက်စာများ စသည့် ရခိုင်သမ္မုသော သက်သေ အထောက်အထားများကို အခိုင်အမာရှာဖွေဖတ်ရှုလေ့လာရင်း မြန်မာအက္ခရာသမိုင်းကို ထင်ရှားပီပြင်လာအောင်လည်း ကြိုးစားလုံးပမ်းကြဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့သော ကာလတွင် မြန်မာပြည်၌ အစောဆုံးတွေ့ရသော ပျူအက္ခရာ အရေး အသားနှင့် ခေတ်ပြိုင် ရေးထိုးထားခဲ့သည့် အထက်ဖော်ပြပါ ရခိုင်ပြည်သုံးအက္ခရာများကို ဖော်ပြသည့် အရေးကြီးသော ကျောက်စာ၊ ခေါင်းလောင်းစာ၊ ကြေးနီပြားစာ၊ ဒဂါးစာတို့ကို မလေ့သာမသုံးသပ်ပဲ ချန်လှပ်ထားခဲ့ရ၍ ရကောင်းမည်မဟုတ်ကြောင်းကို ဖော်ပြရပါသည်။

အထိ ၄ ရာစုမှ ၆ ရာစုအထိ ရခိုင်ပြည်ထုံးစံကဏ္ဍ

အစ ထရ

အ	ဏှိ	ဉ	ဇ
ဗု	ဗး	ဒ	၁၁၁၁၁

ဗျည်း

က	ခ	ဂ	ဃ	င
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ
ဗ	ဗ	ဗ	ဗ	ဗ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ತಾರೀಖು	ಪುಟಗಳು	ಪ್ರಕಟಣೆ	ವಿಷಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ತಾರೀಖು	ಪುಟಗಳು	ಪ್ರಕಟಣೆ
1	ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ	1	1956	1	1	1	1	1956	1	1
2	ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ	2	1957	2	2	2	2	1957	2	2
3	ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ	3	1958	3	3	3	3	1958	3	3
4	ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ	4	1959	4	4	4	4	1959	4	4
5	ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ	5	1960	5	5	5	5	1960	5	5

၀	က ခ ဂ ဃ င
၁	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၂	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၃	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၄	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၅	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၆	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၇	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၈	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၉	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၀	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၁	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၂	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၃	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၄	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၅	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၆	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၇	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၈	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၁၉	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ
၂၀	ကြီး ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ ပြ

Handwritten text in white ink on a dark blue background, possibly a title or a specific section header.

Main body of handwritten text in black ink on aged, yellowish paper, arranged in several lines and possibly containing a list or a detailed account.